The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Socity of Canada „Daugavas Vanagi", — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

WEDNESDAY, OCTOBER 19, 1960.

LATVIJA AMERIKA

84./1013. n-rs. TRESDIEN, 1960. GADA 19. OKTOBRĪ 10. gads.

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N. Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, tekstā $3.20-$6.40 par vienu collas slejas teksta.

TAVA UN MŪSU BALSS

VIKTORS UPESLĀCIS, LNAK valdes priekšsēdis

Tas, uz ko latvieši Kanadā ir aicināti oktobra pēdējās desmit dienās (22.—31.X), īstenībā ir ceļš jebkuras tautas grupai ārpus savas zemes robežām. Kā jauniem immigrācijas laukā, mums, protams, var piedot nepilnības, un kārdinājums ir liels tās pašiem sev piedot jo bagātīgi. Tomēr gadu skaits kopš komūnistu iebrukuma dzimtenē līdz šisdienas ērtajai dzīvei ir jau par lielu, lai mēs vēl varētu izlikties, ka nezinām, ko visi citi zina: ka dažas lietas — tikai kopīgi darot, — mēs drīkstam ieskatīt sevi par kādas tautas locekļiem. Te nu atkal jāpiemin vārds, par kuru daži smīn, bet kura dēļ normālas tautas un normāli cilvēki lej asinis — tā ir tautas kopība.

Pie šiem normālajiem latviešiem tad arī latviešu centrālā organizācija Kanadā griežas no 22. līdz 31. oktobrim. Citiem vārdiem — mēs paši un visi kopā atkārtojam, ko Krišjānis Valdemārs un Kronvaldu Atis darīja, ko atbrīvošanas ciņās un komūnistu okupācijā darījām un ko dara tagad Latvijā. Ir tikai citi ārēji apstākļi. Kanadas brīvībā **mēs atkal meklējam viens otru, lai kļūtu stiprāki.**

Mums ir vajadzīgs spēks. Ēšana, vairošanās un miegs to vēl nedod, jo tad cilvēks sen jau kalpotu dzīvniekam. Kā reliģiju, tā dabas zinātņu pravieši vienā mutē mūs aicina: esiet kas vairāk! Tautības apziņa nu ir viens no šiem slāņiem, kurp paceļas cilvēks, ja viņš attaisno savu vārdu. Kā tautas locekļi mēs tad ieejam cilvēcē.

Ikdienas valodā tas nozīmē, ka vairāk vai mazāk mēs to esam sapratuši un attiecīgi rikojušies, radot pēc vairāku gadu meklējumiem izplānotu sabiedriskās dzīves kārtību. Mēs esam parelzi nonākuši pie lokālām organizācijām, draudzēm, skolām, bibliotēkām, jaunatnes pulciņiem un, beidzot, pie centrālās organizācijas. Mēs izšķiram lietas, kas veicamas uz vietām, un lietas, kas darāmas no centra. Un mums ir arī panākumi, ja vērojam savu jaunatni un kultūrālo dzīvi, un dažās zemēs nedaudzi izdevušies soļi lielajā politikā, kur var veidoties Latvijas brīvības darbs. Viss, kas tagad vajadzīgs, ir mūsu apziņas pieaugšana, savas kārtības un balss stiprināšana.

Paldies Dievam, mums ir grūtības un mums ir ienaidnieki. Autors lūdz šo teikumu nepārprast, jo tas tieši tā ir domāts. Vēsture nav vēl uzrādījusi nevienu panākumu tautu attīstībā bez ienaidnieku un grūtību pārspēšanas. Brīvību nedāvina, un bez upuriem vai piespiešanās tas notiek tikai gļēvo vai nodevēju fantazijā. Ikdienas rūditie cilvēki turpretim pievienosies izteikumam, ko lietoja prāvests Trepša pirms divi gadiem Toronto: „Tas, ko mēs dodam naudā savām centrālajām organizācijām, ir zaims." Jāpiebilst vispār: tas, ko mēs atļaujamies teikt sev acīs, ir daudz par maz. Mēs esam bijuši pasīvi un vienaldzīgi, mēs esam atļāvušies daudz, ko rūsa un kodes maitā, bet esam apraudājuši kā dārgu nelaiķi to dolaru, kam būtu lemts aiziet „neredzamajam" latviešu vienības darbam. Mēs esam gribējuši, lai mūs laulā un aprok kā kristīgus cilvēkus, bet esam sagaidījuši, lai mācītājs iztiek ar tām zivīm, ko Kristus izdalīja mācekļiem. Bet lielākais grēks: esam gan gribējuši, lai latviešu lieta augtu, bet esam bijuši mēmi, kad turpat blakus mūsu paziņu pulkā jau gadiem ilgi notiek nacionāla miršana, un mēs neesam tiem teikuši nevienu stipru vārdu. Tagad šos cilvēkus ne šis laikraksts, ne kas cits vairs nesasniedz. Viņiem jāsarunājas ar saviem bērniem lauzītā svešā valodā un, sāpīgi, ciezdami šo miršanu, viņi ir nelaimīgi un pat ļauni pret latvisko.

Latvieši Kanadā! Daudz ko var padarīt, ja apzinīgs cilvēks ko grib. Tveriet iespēju, ko jums piedāvā mūsu nacionālā apziņa un pūles: balsojiet visi Latviešu Nacionālās Apvienības padomes vēlēšanās no 22. līdz 31. oktobrim. Ļaujiet notikt, lai šī mūsu balss pieaug spēkā.

Padariet savu balsi par mūsu visu balsi!

ARABI AR IZRAELU NERUNĀS

Damaskā. Uzrunādams gavilējošu sīriešu pūli, Apvienotās Arabu Republikas prezidents noraidīja Izraēlas ārlietu ministres Meires aicinājumu sarīkot Vidējo Austrumu valstu valdību galvu konferenci. Izraēlas ministru prezidents Ben Gurions vēl pavisam, tikai pavisam nesenā pagātnē piedāvājās sastapties ar arabu valdību galvām vai nu Apvienotajās Nācijās, vai kur citur, deklarēdams, ka viņam nekāds sagatavošanās periods šādām sarunām nav nepieciešams. Arabi, kā redzams, šādas sarunas noraidījuši. Nasers klausītājiem paskaidroja, ka Izraēla ar sarunu piedāvājumu nākusi vienīgi nolūkā novirzīt pasaules uzmanību no īstā politiskā stāvokļa Vidējos Austrumos.

TIRIŠANAS PADOMIJAS ARODBIEDRĪBĀS

Maskavā. Padomju Savienības arodbiedrību oficiozs „Trud" izdevis pavēli saviem padotajiem atbrīvot arodbiedrības no visu ticību garīdznieku iespaida. „Trud" paskaidro, ka garīdznieki arodbiedrībās iekļuvuši nelegāli, lai iegūtu labumus, kādus bauda arodbiedrību biedri. Garīdznieki iekļuvuši strādnieku organizācijās sakarā ar 1956. gadā izdoto likumu, kas arodbiedrībās atļāva iestāties dažādās reliģiskās organizācijās nodarbinātiem, bet likums, uzsveļ laikraksts „Trud", neattiecas uz tiem, kas sludina reliģiju.

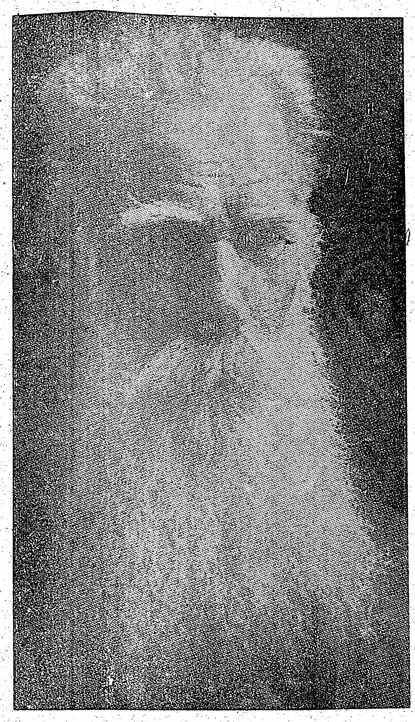

Kr. BARONA 125. DZIMŠANAS DIENAS ATCERĒ

rīko LPB Kanadas kopa sestdien, 22. oktobrī, plkst. 7.30 vakarā Sv. Andrēja baznīcas zālē. Par dainu krājēja nopelniem bagāto darbu un dzīvi stāstīs Arnolds Lūsis, bet tautas dziesmas skandinās Elfrīda Karlsone-Bērziņa ar komp. Imantu Saksu pie klavierēm. Māksliniece izvēlējusies visai interesantu programmu ar V. Dārziņu, J. Graubiņa, J. Ķepīša, J. Vītola, V. Bērzkalna un c. latviešu komponistu aranžējumiem. To starpā dzirdēsim Haralda Ģerino šim gadījumam veltīto op. 97, kā arī Jāz. Vītola divas pēdējās tautas dziesmu apdares „Precēj mani precinieki" un „Meitas gula ābolāji," kas radušās 1948. g. maijā Libekā. A. Barona dzeju deklamēs H. Pētersone.

Ieejas maksa $1.- no personas. Skolēniem un studentiem puscena

Niksons aizstāvēs Ķīnas nacionālistu piekrastes salas

SAV. VALSTU PREZIDENTA AMATA KANDIDĀTI TELEVIZIJAS DEBATĒS.

Vašingtonā. Šī gada Sav. Valstu prezidenta vēlēšanu kampaņu par ļoti interesantu izvērtušas kandidātu Kennedija un Niksona televizijas debates, kurās abi kandidāti iztirzā kā iekšpolitiskos, tā ārpolitiskos jautājumus. No paredzētajiem televizijas pārraidījumiem līdz šim notikuši trīs. Pirmajā, kā apgalvo lietpratēji, uzvarējis demokratu kandidāts Kennedijs. Otrā, pēc republikāņu domām, uzvarējis Niksons (kamēr demokrati debates ieskata par neizšķirtām). Par trešās sastapšanās rezultātiem vēl pagrūti spriest. Kennedijs šoreiz operēja ar vairāk datiem, nekā to darīja viceprezidents Niksons. Pēdējais, savukārt, jautājumiem pieskārās no tieši cilvēcīgā viedokļa, kas, nenoliedzami, aizrauj zināmu daļu amerikāņu vēlētāju.

Televīzijas debašu laikā, kas cita starpā bija pārraidītas no 2 dažādām pilsētām, lielākās domstarpības izvērtās nacionālistu Ķīnas aizsardzības jautājumā. Kamēr kandidāts Kennedijs deklarēja, ka Sav. Valstu līgumā ar Čangkaišeka valdību paredzēta vienīgi Formozas un Peskadoru salu aizstāvēšana, un tieši ieteica Čangkaišekam izvākt savus spēkus no Kvemojas un Matsu salām, kas pēc Kennedija domām ir neaizsargājamas, Niksons šajā jautājumā bija daudz noteiktāks un drošāks. Niksons uzsvēra, ka iepriekšēji deklarēt, ka piekrastes salas netiks aizsargātas, būtu vislielākā muļķība un brīvās pasaules vājuma parādīšana. Ar to komūnistu Ķīna tiktu iedrošināta mīnētās salas okupēt un līdz ar to sagatavoties lēcienam uz Formozu. Tikmēr, kamēr Pekinga domā, ka amerikāņi Ķīnas nacionālistu piekrastes salas aizsargās, minētajām salām nekādas nopietnas briesmas nedraud. Viceprezidents Niksons mēģināja pierādīt, ka komūnistu Ķīna nekādā gadījumā neapmierināsies tikai ar piekrastes salām Matsu un Kvemoju. Komūnisti nekad nav apmierinājušies ar to, ko viņiem jau izdevies iegūt. Viņi vienmēr alkst pēc vairāk un vairāk. Un, ja Rietumu sabiedrotie Pekingai netraucēti atļauj iespiesties Matsu un Kvemojas salās, tad tā tikai būs zīme komūnistiem, ka arī Formozas aizstāvēšana netiek ņemta nopietni un ka pēc piekrastes salu iekarošanas nākamā būs Formoza, galvenais bastions. Ar šādu nenovēršamību rēķinādamies, republikāņu prezidenta amata kandidāts Niksons deklarēja, ka nepieciešama Kvemojas un Matsu salu aizstāvēšana, jo uzbrukums pēdējām neglābjami nozīmētu arī uzbrukumu Formozai. Demokrats Kennedijs no savas puses mēģināja pierādīt, ka Sav. Valstīm nebūtu nekādas jēgas iestāties karā (karā, kas varētu novest pie jauna pasaules kara) Matsu un Kvemojas dēļ. Kennedijs gan bija spiests atzīt, ka Sav. Valstis ir apsolījušas aizstāvēt Formozu un Peskadoru salas un ka komūnistu agresijas gadījumā Sav. Valstis būtu spiestas iet nacionālistiem palīgā. **Bet tikai tādā gadījumā, ja ir skaidri pierādījumi, ka komūnistu Ķīna uzbrūk tieši tām territorijām, kuras aizsargāt solījušās Sav. Valstis.**

Republikāņu kandidātam nedēļas nogalē talkā nāca pats prezidents Eizenhauers, deklarējot, ka piekrastes salu aizsardzība ir nepieciešama Formozas drošībai.

LNAK PĀDOMES VĒLĒŠANU KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

LNAK padomes vēlēšanu laikā Toronto pilsētā savas balsošanas vēstules tautieši varēs nodot arī tieši vēlēšanu komisijai LNAK biroja telpās, Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī, sekojošās dienās un laikos:

Pirmdien, 24. oktobrī, no pl. 8 —10 vakarā.

Trešdien, 26. oktobrī, no pl. 8 —10 vakarā.

Svētdien, 30. oktobrī, no pl. 2 —5 pēcpusdienā.

Pirmdien, 31. oktobrī, no pl. 8 —10 vakarā.

Ja kāds kaut kādu apstākļu dēļ nebūtu saņēmis no vēlēšanu komisijas vajadzīgos vēlēšanu **materiālus** līdz vēlēšanu laika sākumam un gribētu savu balsi nodot, lūdzam tos pieprasīt uz šādu adresi — P.O. Box 285. Term. „A", Toronto 1, Ont., vai trešdienas vakarā zvanīt uz WA 4-1563, vai arī griezties personīgi LNAK birojā un „Latvija Amerikā" birojā, 123 Huron Street, Toronto.

Lūdzam neaizmirst izlasīt noteikumus kandidātu saraksta otrā pusē.

KASTRO APŠAUJ IEBRUCĒJUS

KUBAS PĀRSTĀVE DR. KASUSO IZSTĀJAS NO AMATA APVIENOTAJĀS NĀCIJĀS.

Pagājušās nedēļas nogalē Sav. Valstu uzmanības centrā kārtējo reizi bija Kuba. Kā jau agrāk ziņots, nesenā pagātnē Kubā iecēlās Kastro valdībai naidīga iebrucēju grupa, kas gribēja pievienoties partizāniem Orientes provinces kalnos. Invāzijas dalībniekiem tomēr neveicās, un ceļā uz kalniem viņus pārķēra Kastro karaspēka vienības. Sekojošā tiesas prāvā gandrīz visi notvertie, to starpā viens amerikānis, tika notiesāti uz nāvi un nošauti. Sav. Valstu sūtņa lūgums Kastro valdībai taupīt notvertā amerikāņa dzīvību palika bez rezultātiem. Dažas dienas vēlāk uz nāvi tika notiesāti un nošauti vēl divi citi amerikāņi, kas arī piederēja pie nesekmīgās invāzijas grupas. Cik zināms, tad vienam amerikānim izdevies izbēgt.

Kamēr invāzijas grupa no Floridas cietusi trāģisku sakāvi, labāk veicies kādai grupai Kubas politisko cietumnieku, kas laimīgi sasniegusi Sav. Valstu dienvidu piekrasti un lūgusi politiskā asila tiesības. Tai pašā laikā no Kubas valdības dienesta izstājusies Dr. Teresa Kasuso, Kubas sūtne Apvienotajās Nācijās un viena no Kastro tuvākajām līdzstrādniecēm pēdējā ciņā pret diktātora Batistas valdību. No amata aizejot, Dr. Kasuso deklarē, ka Kastro varas un iznīcināšanas kāre tagad sasniegusi tādu pakāpi, ka vienīgi viņa nāve var pasargāt Kubu no vēl lielākas nelaimes.

AN SESIJAS DARBA KĀRTĪBĀ PALIKUŠI 88 JAUTĀJUMI

Pēc Padomju Savienības diktātora Hruščeva aizbraukšanas no Ņujorkas Apvienoto Nāciju pilnsapulcē iestājušies manāmi atplīdi, un vienas otras delegācijas galvā pat pavīdējusi doma, ka rudens sesijā varētu arī kaut ko nopietnu paveikt.

To triju nedēļu laikā, kamēr padomju delegāciju pilnsapulcē vadīja Hruščevs, nekāda strādāšana neiznāca. Pašreiz sesijas darba kārtībā palikuši 88 dažādi jautājumi; to starpā vairāki atbruņošanās priekšlikumi un kolonizācijas problēmas. Ar vienu priekšlikumu par kolonizācijas izbeigšanu, kā zināms, pilnsapulcē nāca padomju diktātors, pašreiz lielākais kolonizātors pasaulē. Kad uz šo faktu pilnsapulces uzmanību vērsa Filipīnu saslu delegācijas vadītājs, Hruščevs pēdējo ne tikai izlamāja, bet pat novilka kurpi, lai ar to pretestībā dauzītu savu galdu. Acīmredzot pat Hruščeva kailās dūres ilgāku galdu dauzīšanu nevarēja izturēt.

Lai kāda arī būtu bijusi Hruščeva uzvedība Apvienotajās Nācijās, lai kādi viņa draudi, atbraucot un aizbraucot, Anglijas ministru prezidents Mekmillens vēl joprojām cer, ka nākamā gada pavasarī izdosies sasaukt lielvalstu valdību galvu konferenci, kurā tad pārrunās visas tās problēmas, ar kurām šī gada rudenī netiks galā Apvienoto Nāciju pilnsapulce.

Neilgi pirms aizlidošanas no Ņujorkas Hruščevs pat apgalvoja, ka Anglijas ministru prezidents viņam galotņu konferenci pilnīgi garantējis. Britu delegācija vēlāk to gan noliedza. Bet, lai kā tas arī būtu, Mekmillens katrā ziņā ir ieinteresēts jaunas lielo konferences sasaukšanā, un var sagaidīt, ka viņš ļoti pūlēsies, lai līdz Sav. Valstu prezidenta vēlēšanu nobeigumam visi priekšdarbi šādai konferencei būtu veikti. Demokratu kandidāta Kennedija ievēlēšanas gadījumā Mekmillena uzdevums būs daudz vieglāks nekā gadījumā, ja jaunais Sav. Valstu prezidents būs Ričards Niksons, kas pret Padomju Savienību vēlēšanu kampaņas laikā nostājas gandrīz vai ar nelaika ārlietu ministra Dallesa stingrību. Un Mekmillenam jārēķinās ar vēl vienu celmu viņa politiskās sadzīves ceļā — Francijas prezidentu de Gollu, vienīgo no Rietumu lielajiem, kam bija pietiekami stingrs mugurkauls, lai izturētu Hruščeva kārdinājumu un ignorētu tik daudzu valdību galvu salidojumu Apvienotajās Nācijās.

NETICIET NEVIENAM CHRUŠČEVA VĀRDAM —

BRĪDINA BĒGLIS NO „BALTIKAS" MATROZIS VIKTORS JĀNIMETSS

„VISI 900.000 MŪSU ŪNIJAS LOCEKĻI GATAVI PALĪDZĒT JĀNIMETSAM," TEICA ASV JŪRNIEKU ŪNIJAS GALVA HOLSS.

Kā jau LA iepriekšējos numuros ziņojām, no Hruščeva kuģa „Baltika", ar kuru diktātors brauca uz AN pilnsapulci Ņujorkā, 10. oktobrī nobēga šī kuģa komandas loceklis, īgaunu tautības matrozis 29 g. v. Viktors Jānimetss. ASV valdība viņu atzina par politisku bēgli un piešķīra patvēruma tiesības. Vairākās preses konferencēs varonīgais jūrnieks devīs intervijas par sevi un apstākļiem Padomju Savienībā, kuru viņš nodēvēja par tautu cietumu.

Jānimetss izteicies, ka „Baltikas" komanda, ar kuru Hruščevs atbraucis uz Ņujorku, dienu un nakti atradusies padomju slepenās policijas uzraudzībā. No kuģa uz krasta pa vienam nelaiž, bet gan grupās, kurās katrreiz ir kāds valsts drošības policists vai pārbaudīts komūnists.

10. oktobrī, pl. 1.00 viņš ar citiem jūrniekiem dabūjis atļauju nokāpt krastā. Katram policists starp četrām acīm piekodinājis uzraudzīt pārējos, lai neviens neaizbēgtu. Kad viņi nonākuši pie kāda liela veikala 14. ielā, Jānimetss saviem biedriem teicis, ka ieies veikalā nopirkt briljantīnu. Pa vienām durvīm veikalā iegājis un pa otrām izgājis. Uz ielas meties bēgt un apstājies tikai, kad nonācis Hudsons krastmalā. Tur iegājis kādā bārā un mēģinājis sarunāties, bet neviens viņu nav sapratis. Kad iegājis otrā bārā, tur atradies cilvēks, kas beidzot sapratis, ko viņš vēlas. Tas piezvanījis pa telefonu īgauņu organizācijai un pateicis adresi, kur bēglis atrodas. Un tā Jānimetss beidzot nokļuvis drošībā. Aizbēgt no Padomju Savienības viņš gatavojies jau vairākus gadus, bet izdevība radusies tikai šoreiz.

Par apstākļiem Padomju Savienībā viņš preses pārstāvjiem starp citu teicis: „Amerikā es mu tikai dažas nedēļas, bet šinī īsā laikā jau pārliecinājos, cik liela ir brīvas valsts atšķirība no Padomju Savienības, kas nav nekas cits kā tautu mīlzu cietums. Mana dzimtene, tāpat kā tās kaimiņvalstis Latvija un Lietuva — pakļautas komūnistu verdzībai. Mums atņemtas tiesības un visa manta, mēs esam Hruščeva vergi. Neviens te nevar iedomāties to patvarību, kas valda Padomju Savienībā. Hruščevs, kas stāv šī terrora režīma priekšgalā, ne tikai kļuvis otrs Hitlers, bet tālu viņu pārspējis. Neticiet nevienam Hruščeva vārdam — viņš ir vislielākais melis. Viss, ko viņš saka un ko liek rakstīt padomju presei — ir nelietīgi meli un aģitācija.

Kad pie Jānimetsa pielaisti padomju sūtniecības pārstāvji — 2. sekr. V. Osipovs un atašejs V. Kiričenko, tie viņam jautāja, vai viņu bēgt kāds pierunājis. Bēglis atbildējis, ka brīvību izvēlējies pats.

Preses pārstāvjiem viņš teicis: „Viņi melo, ja saka, ka Padomju Savienībā katrs pilsonis var dzīvot, kur vēlas. Tie ir meli. Padomijā cilvēks dzīvo kā zvērs būrī."

Dzīves apstākļi Igaunijā esot tik neciešami, ka gandrīz visi tur dzīvojošie igauņi atstātu Igauniju, ja vien būtu iespējams. Viss lielais igauņu vairums, protams atskaitot komūnistu varas virsu un to rokas puišus, domājot, ka dzīve ārpus Padomijas un it sevišķi Savienotās Valstīs ir nesalīdzināmi labāka, tāpēc arī viņš par savu jauno mājvietu izvēlējies ASV.

Īgaunijā dzīve bez melnirdzniecības neesot nemaz iespējama, jo cenas, ko jāmaksā par uzturu un drēbēm, esot tik nesamērīgi augstas, ka normālam Igaunijas iedzīvotājam, ja tas vēlas iegādāties apģērbu, gribot negribot jāspekulē. Ja viņam, kā jūrniekam, pie tam vēl tādam, kas kalpojis uz paša komūnistu līdera kuģa, mēnesī maksāts tikai 750 rubļu, kur parasti jūrniekiem algas ir augstākas nekā sauszemē dzīvojošiem, un ja šim jūrniekam, lai tiktu pie uzvalka, jāstrādā vairāk kā divi mēneši, ko tad lai dara vienkāršais strādnieks Igaunijā, kas nopelna 300 rubļu mēnesī. Tam, lai tiktu pie uzvalka, jāstrādā vismaz pus gadu. Un kolchozniekam, kas nopelna tikai kapeikas, vai labākā gadījumā dažus rubļus dienā, par apģērba iegādi nav ko sapnot.

Izspiegošana vēl vienmēr notiekot uz katra soļa. Sarunās esot ārkārtīgi jāuzmanās, lai nepaspruktu kāds vārds, kas var nepatikt apspiedējiem, tad elle vaļā.

Pēc laikrakstu ziņām spriežams, ka laimīgajam igauņu jūrniekam ir liela atsaucība darba piedāvājumi. Pat jūrnieku arodbiedrība, kā augstāk minēts, piedāvā visu savu 900.000 biedru atbalstu.

Pēc Jānimetsa nobēgšanas no „Baltikas", uz kuģa dienu un nakti dežurē bruņota sardze, nevienu uz krasta vairs nelaiž. Kapteinim bija paredzēts piešķirt „Sociālistiskā darba varoņa" titulu, bet tagad tas izpaliks, jo viņam būs jāatbild par Jānimetsa bēgšanu.

Preses pārstāvjiem uz attiecīgo jautājumu Chruščevs atbildējis: „Ja no „Baltikas" nobēga viens matrozis, lai nedomājot, ka to darītu visi. — Un ko gan citu varēja teikt saniknotais diktātors, kas ar čekistu un tanku palīdzību tautu tur verdzības važās!

Latvieši Kanadā! PIEDALIETIES LNAK PADOMES VĒLĒŠANĀS no 22. - 31. OKTOBRIM! **Nepalieciet malā!**

PIEPRASIET VĒLĒŠANU MATERIĀLUS. RAKSTIET: LATV. NAT. FEDERATION, P. O. BOX 285, TERM. „A", TORONTO, ONT.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
bet mēs gribam palikt latvieši.
Arcibīskaps F. GRĪNBERGS

VĒLĒSIM SAVU LATVIEŠU CENTRĀLO ORGANIZĀCIJU KANADĀ

Demokratisko iekārtu viena no neiztrūkstošajām sastāvdaļām ir amatpersonu vēlēšanas. Valstis vēl prezidentus, parlamentus, partijas vēl partiju vadītājus, organizācijas vēl savus pārstāvjus, kam uz likumos un noteikumos paredzēto laiku ir jāpārstāv vēlētāji.

Šoruden arī Kanadā dzīvojošiem latviešiem ir vēlēšanu gads, kad tiks vēlēta Latviešu Nacionālās Apvienības Kanadā padome. Kā vēlēšanu materiāli rāda, uz LNAK padomi kandidē 51 kandidāts, no kuriem vēlētāji izraudzīs 30 padomes locekļus. Tikai vēlētāji un neviens cits izšķirs, kuri no kandidātiem tiks ievēlēti, kam nākošos divus gadus būs tiesība runāt visu Kanadā dzīvojošo latviešu vārdā.

Lai izvēlētu vispiemērotākos, vēlēšanās būtu jāpiedalās visiem balstiesīgiem latviešiem Kanadā. Organizācijām un draudzēm šīs vēlēšanas visiem iespējamiem līdzekļiem jāatbalsta.

Sabiedrībā bieži dzird runājam par LNAK lietderību. Citi saka, ka šī organizācija ir nepieciešama ,bet ir arī dzirdēts, ka šī organizācija nemaz neesot vajadzīga, jo lokālās organizācijas un draudzes varot paveikt visu iespējamo, tamdēļ bez centrālās latviešu pārstāvniecības Kanadā varot iztikt.

Ir tiesa, lokālās organizācijas var organizēt vietēja rakstura vai arī lielākus sarīkojumus, noorganizēt sanāksmes, uz vietām rikot pretboļševistiskas demonstrācijas u.c., bet lokālās organizācijas nevar runāt visu Kanadā dzīvojošo latviešu vārdā. Tāpēc ir vajadzīga centrālā organizācija, kuras funkcijas Kanadā pienākas **Latviešu Nacionālajai Apvienībai.**

Lai tā savus uzdevumus varētu veikt, tā ir jāievēl. Lai LNAK padomi ievēlētu, ir jābūt vēlētājiem, un tādu mums Kanadā ir vismaz 10.000. Tas ir diezgan iespaidīgs skaitlis, ar ko kandidātiem ir jārēķinās.

No daudzajiem uzdevumiem vissvarīgākais ir efektīvāk iedzīvināt latviešu sabiedrības prasību pasaules politikiem pacelt apspiesto tautu atbrīvošanas jautājumu, reizē ar to prasot apspiesto latviešu atbrīvošanu.

Ka šo darbu LNAK iespējamību robežās ir veikusi, tas ir jau neskaitāmas reizes konstatēts. Kā spilgtākais piemērs tam bija baltiešu delegācijas ierašanās pie Kanadas ministru prezidenta šī gada vasarā, kur, kā jau presē un sanāksmēs ir ziņots, tieši šī delegācija atklājusi Kanadas politiķiem vairākus tiem līdz šim nezināmus faktus par Baltijas valstīm.

26. septembrī Apvienoto Nāciju pāinsapulcē Kanadas premjērs bija tas, kes iekustināja, kā pirmais, kaut vai vismaz pārrunās, jautājumu par apspiestajām tautām, reizē skaņot arī Baltijas valstu piederīgos. Taču nebūtu grēks ticēt, ka savs nopelns te ir mūsu centrālās organizācijas vadībai ,it sevišķi tās valdes priekšsēdim V. Upeslācim.

Ja arī Kanadas premjērs jau būtu bijis pilnībā informēts par to, kas notiek aiz dzelzs aizkara, tad atgādinājums katrā ziņā Dž. Difenbeikeram skaidri lika manīt, ka baltieši neatlaidīgi prasa, lai viņš apsvērtu pašreizējo saspīlēto starptautisko politisko stāvokli. Kaut politiķi operē ar praisībām, kur pat atklāti draudi nav izslēgti, tad tomēr Difenbeikers iedrošinājās atgādināt Chrušcevam, ka Padomju Savienība tur verdzībā miljoniem cilvēku.

Šis un citi līdzīga veida piemēri rāda, ka mēs nemaz nevaram iedomāties tādu stāvokli, kad latviešiem nebūtu savas centrālās organizācijas, kas katrā laikā ir gatava iestāties par latviešu tautas tiesībām. Pašreiz tik ārkārtīgi nozīmīgā laikā, kad var pacelties jautājums starptautiskā plāksnē, — ko tad latvieši isti vēlētos, no latviešu puses Kanadā atbildes varēs sniegt tikai latviešu centrālā organizācija.

Tāpēc arī nepaliksim sāņus, bet gan visi piedalīsimies Latviešu Nacionālās Apvienības Kanadā vēlēšanās no 22. līdz 31. oktobrim.

V. Mukts,
DV KV priekšsēdis.

Vēlēšanu materiāli izsūtīti

LNAK PADOMES VĒLĒŠANAS NO 22.—31. OKTOBRIM

LNAK vēlēšanu komisijas sēdē piedalījās pr-dis J. Grīslis un vēlēšanu komisijas loc.: J. Deksnis, A. Siliņa, O. Breņķis, J. Rolavs, A. Sproģis, O. Kļavenieks, K. Kārkliņš, N. Pētersons un K. Suntažs. J. Grīslis sniedza pārskatu par lielo darbu, kas paveikts vēlēšanu materiālu sagatavošanā, to izsūtīšanā draudzēm, organizācijām un atsevišķiem vēlētājiem.

Vēlēšanu komisija izsūtījusi 1245 vēlēšanu komplektus, bet organizācijas un draudzes — 6811 komplektus. Materiālu izsūtīšanu veic sek. draudzes, organizācijas un personas: DV Albertas nod., DV Norandas nod., Hamiltonas latviešu b-ba, Toronto latviešu b-ba, Toronto Sv. Jāņa draudze, Pirmā draudze, Austrumu draudze, Toronto katoļu draudze, Vinipegas latviešu b-ba, Vindzoras latv. b-ba, DV Bramptonas nod., māc. Ed. Lange Otavā, LNAK pad. loc. P. Dreimanis Londonā un pad. loc. inž. A. Spūrmanis Montreālā.

Vēlēšanu materiālu iespiedumdarbus labā tehniķā izdarījusi DV spiestuve Toronto. Lielās aploksnes šogad grezno Dziesmu svētku un Latviešu kreditsabiedrības zīmes, kas popularizē kā dziesmu svētkus, tā latviešu banku. Banka un Dziesmu svētku biedrība sedz daļu materiālu sagatavošanas izdevumu.

Salīdzinājumā ar iepriekšējām vēlēšanām, šogad izsūtīti 1.500 vēlēšanu komplekti mazāk, kas izskaidrojams ar adrešu kartotēkas pārkārtojumu, un daudzas adreses novecojušās. Vēlēšanu termiņš, kā zināms, ir noteikts no 22.—31. oktobrim, bet balsu skaitīšana paredzēta svētdien, 13. novembrī. Šim vajadzībām tiek gatavota īpaša jauna urna, kas būs nodrošināta ar moderniem atslēgām. Vēlēšanu komisijas sēdeklis būs Sv. Andreja baznīcas telpās. Vēlēšanu laikā būs vēlēšanu komisijas locekļu dežūras, lai saņemtu pastā ienākušos vēlēšanu materiālus un sniegtu vēlētājiem attiecīgo informāciju. Pirmdien, 24. oktobra vakarā dežurēs J. Grīslis, A. Siliņa, K. Suntažs; 26. oktobra vakarā — A. Rožkalns, J. Rolavs, K. Kārkliņš; svētdien, 30. oktobra pēcpusdienā — O. Breņķis, A. Sproģis, J. Deksnis; 31. oktobra vakarā — O. Kļavenieks, N. Pētersons un 7. novembra vakarā — A. Siliņa, J. Deksnis, K. Suntažs. Vēlēšanu komisija ir pārliecībā, ka LNAK padomes vēlēšanās šogad piedalīsies kupls skaits vēlētāju, tā atbalstot mūsu centienus un ieceres.

K.

Ainu Grīnbergu ar Jāni Vītolu salaulāja māc. A. Cops š. g. 8. oktobrī Sv. Andreja baznīcā Toronto. Foto A. Jānītis.

„Latvijas Amerikā" lasītāju ievērībai

LCK (Vācijā) Dienvidamerikas latviešu kultūras arhīvs lūdz atsaukties, kas varētu un vēlētos papildināt arhīvā uzglabājamo „Latvijas Amerikā" komplektu ar iztrūkstošajiem šī laikraksta 1956. gada 460., 461., 484., 496., 505., 510., 511., 516., 521., 530., 531., 533., 536. un 1957. gada — 538., 547. un 616. numuriem. Laipnus piedāvājumus lūdzam adresēt: J. Veiss, Arquivo Cultural Letao ao Consulado da Letônia, Cx. 7762, Sao Paulo, BRASIL. Arhīva pārzinis.

Sagaidāms bezdarba pieaugums ziemā

Īpaša komiteja, kas mēģina rast darbu iespējas Toronto pilsētā, konstatējusi, ka 15 gadu laikā šī ziema būs viskritiskākā tiem, kas vēl nav paspējuši atrast darbu savā nozarē.

ANGLIJAS VANAGI IEVĒLĒJUŠI VILI JANUMU

Daugavas Vanagu fonda valdes sēde

Šestdien, 8. oktobrī, DV namā Londonā DVF valde bija pulcējusies kārtējā valdes sēdē. To vadīja pr-dis L. Rumba un piedalījās valdes locekļi J. Ranka, F. Kursietis, K. Ampermanis, J. Miezītis, E. Žilinskis un darbvedis L. Ādlers.

Valde apstiprināja DV pr-ka vēlēšanas Anglijā rezultātus. Par V. Janumu nodotas 1116, V. Hāzneru 146 un Ž. Jansonu 96 balsis. Astoņas balsis atzītas par nederīgām. Vēlēšanās piedalījušies 70% DVF aktīvo biedru, kas atzīstams par samērā labu rezultātu.

Piešķira atzinības rakstus par rosīgu un sekmīgu darbību Olgai Celmiņai — Bradfordas nod., Ainai Ceskei un Maijai Silarājai — Boltonas nod., Natālijai Mikelsonei — Koventrijas nod., Elzai Heisterei — Londonas nod., Ainai Klaipai un Emīlijai Klingenbergai — Bradfordas nod., Helēnai Martinsonei, Austrai Piksei un Brigitai Pitanei — Stokportas nod., Floriānam Mičulim — Kārlailes (Carlisle) nod., Edgaram Bankovskim — Svonsijas (Swansea) un apkārtnes nodaļā un tautas deju kopai „Sakta".

Valde ar pateicību pieņēma Volverhamptonas nodaļas ziedotās DV nama Londonā parāda zīmes £8 vērtībā. — Notikuši un tuvākā nākotnē plānoti DVF valdes locekļu apciemojumi vairākās nodaļās.

Izlēma vairākas pabalstu lietas. Uz 1. oktobri palīdzībai tautiešiem apspriestībā šai gadā saziedotas £477. Nolēma £300 nosūtīt DV Zviedrijas valdes palīdzības nozarei. Budžeta kārtībā £100 nosūtīs DV Rietumvācijas valdei palīdzībai tur dzīvojošiem tautiešiem. Aprūpes daļas vadītājs K. Ampermanis ziņoja par priekšdarbiem gadskārtējai ziedojumu vākšanai uz Ziemassvētkiem. Ziedojumu vākšanas listes tuvākā laikā piesūtīs nodaļu un kopu vadībai. Valde aicina saimju vadības darbiniekus darīt iespējamo ziedojumu vākšanas izkārtošanai, un lūdz tautiešu atsaucību.

Jaunatnes daļas vadītājs J. Miezītis informēja par jaunatnes darbinieku kursu otrā posma, kas notika 17. un 18. septembrī Līdsā, norisi. Nākamais kursu posms iecerēts janvārī Notinghamā. Kursus paredz turpināt arī nākotnē. Varētu vēlēties kuplāku dalību kursu apmeklēšanā, sevišķi jaunāko ļaužu.

DVF sporta lietas kult. - sabiedriskās daļas vadītājs E. Žilinskis pārrunājis ar daļas sporta referentu A. Freimani. Valdes septembra apkārtrakstā nodaļu vadība lūgta tuvākā laikā ziņot par sporta lietu pašreizējo stāvokli. A. Freimaņa vadībā sporta nodarbības un sacensības jau labi noorganizētas DVF Ziemeļanglijas novadā. Būtu vēlami un svarīgi to panākt visas DVF saimes mērogā, bet šeit ir nepieciešama arī nodaļu valžu atsaucība.

Par DV nama un kluba Londonā apsaimniekošanas lietām ziņoja saimniecības vadītājs F. Kursietis. Šie pasākumi darbojas ar atzīstamām sekmēm. — Valde nolēma vēl £200 ieguldīt britu valsts t. s. „Defence Bonds".

Rakstveida ziņojumu bija iesūtījis inf. daļas vad. J. Frīsvalds, par daļas darbības lietām. Daļas referents A. Liepiņš sagatavos valsts svētku atzīmēšanai veltītu preses biļetēnu angļu valodā. Birminhamas nod. informācijas nozares vadītājs J. Rolavs laikraksta „Sunday Mercury" 25. septembra n-rā publicējis lasītāja vēstuli, kurā norādījis uz Apvienoto Nāciju bezspēcību sniegt palīdzību ungāru patriotiem, vēršot uzmanību arī uz Latvijas un pārējo apspiesto nāciju likteni. DV Mēnešrasta nākamais n-rs būs daļēji veltīts DVF Vanadžu jubilejai.

I. D.

SĀKS DARBOTIES SV. JĀŅA DRAUDZES BAZNĪCAS CELŠANAS BŪVKOMISIJA

Sv. Jāņa draudzes padomes sēdi draudzes namā piektdien, 7. oktobrī, ar lūgšanu atklāja draudzes padomes priekšnieks Žanis Rūtenbachs, jo draudzes mācītājs bija aizkavēts sēdē piedalīties. Darba kārtībā bija paredzēta to ierosinājumu iztirzāšana un izlemšana, ko padomes sēdei dievnama celšanas lietā bija nodevusi draudzes valde un dievnama iegādes fonda pārvalde.

Atklājot pārrunas, draudzes padomes priekšnieks norādīja, ka dievnams draudzei ir nepieciešami vajadzīgs, kaut arī dažiem draudzes locekļiem varbūt liktos, ka ērtāk un lētāk būtu palikt svešās telpās. Draudze pastāv jau divpadsmit gadu, un ir nācis laiks, kad tā tiek pati zem sava jumta.

Plaši un vispusīgi pārrunājot, padome nolēma izveidot dievnama celšanas tehnisko priekšdarbu veikšanai nepieciešamo būvkomisiju. Šai komisijā darboties aicinās: A. Dobeli, J. Konci, J. Androviču, būvinž. H. Kiršu un architektu E. Tanni. Komiteja savu sastāvu var papildināt kooptācijas ceļā. Tās uzdevums izstrādāt sākotnējos, idejiskos mērķus, plānus un aprēķinus.

Padome vienojās, ka dievnamā būtu vajadzīgas apmēram 350 vietas, un savā architektoniskā veidā tam būtu jāatspoguļo dzimtenes dievnamu pamatelementi bez šai zemē parastajiem, modernajiem pārspīlējumiem.

Pārrunu turpinājumā nolēma, ka nebūtu dibināma jauna finanču komiteja, bet, pieaicinot visus aktīvos draudzes darbiniekus un pārstāvjus no draudzes locekļu vidus, jāpaplašina līdzšinējā dievnama iegādes fonda pārvalde, kurai jāgādā par līdzekļu iegūšanu dievnama celšanai.

Līdzekļu vākšanas akciju nolēma sākt, tikko būs veikti nepieciešamie priekšdarbi. Draudzes padomes priekšnieks ziņoja, ka mācītāju konferences laikā Simko draudzes mācītājs ar Ontario distrikta vadību panācis vienošanos, ka distrikts palīdzēs draudzei dabūt aizdevumu no sinodes centrālās kases $15.000,- apmērā vēl pirms draudzes satversmes apstiprināšanas, kas, diemžēl, aizkavējusies tādēļ, ka draudzes satversmē grib atstāt balstiesības arī sievietēm.

Plašākas pārrunas izraisīja jautājums par to, vai apbūves gabaliņi Saulajnē piešķirami arī tādiem draudzes locekļiem, kas nav ievērojuši „zemes ierīcības komitejas" noteiktos termiņus maksājumu lietā. Vēl piešķīra apbūves gabaliņus 16 draudzes locekļiem, kas nokārtojuši maksājumus un atbilst komitejas un draudzes padomes pieņemtiem noteikumiem. Tuvākā laikā paredzēta zemes gabaliņu piešķiršana tiem zemes gribētājiem - draudzes locekļiem, kas pieprasījumus iesnieguši pēc 7. septembra.

GENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

I. Andrejsons, C. L. U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

LASĪTAJU VĒSTULES

FRANCIJAS KAMARGAI GAĻĀM . . .

Latvijas Amerikā red.:

AL 5. oktobra n-rā kāds tautietis, apceļojis Dienvidfranciju, dalās savos iespaidos. Minēta arī Kamarga, kuŗa viņš gan ievērojis vienīgi savvaļas zirgu barus. Kā bija Latvijā un daudzās citās kultūras zemēs dabas aizsardzības vietās, tā tas ir arī Francijā, un viena no tām ir Kamarga, Ronas upes grīvā. Vārdu nav grūti atcerēties, jo Latvijā pie Mūsas upes bija izrunā līdzīga vieta — Kamarda. Šī Kamarga jau ir ieguvusi pasaules vērību ar daudzām savām dabas īpatnībām. Tur ir daudzu retu putnu un retu stādu. Tā ir vienīgā vieta Francijā, kur mīt flamingo. Nesen pazistamajā amerikāņu žurnālā „Photography" Annual" bija Kamargas uzņēmums. No frančiem dzirdēju, ka šinī apgabalā viņiem ir arī rīsu lauki.

-em.

GREMZDS UN J. L.

Latvijas Amerikā red.:

Paldies Gremzda kungam par objektivitāti. Viņš pareizi konstatē, ka nākošā ASV prezidenta jautājumā mums ir dažādas domas, bet citādi vispārīgi to, ko es šai avīzē rakstu, viņš uzņem atsaucīgi.

Pilnīgs pretstats Gremzda kungam ir J. L. Montreālā, kuŗš politiskā afekta dēļ krīt pārsteidzošā subjektivismā un zaudē spriešanas spēju. Pieņemsim, ka jautājumā par nākošo ASV prezidentu es maldos, un tātad manas domas šinī ziņā ir nederīgas. Bet ko dara J. L.? — Viņš denuncē mani pilnīgi: vienā tā vienā, pāris teikumos sagrauj visu, ko esmu rakstījis. Viņš ir līdzīgs cilvēkam, kuŗš kastē atradis vienu nederīgu olu, met mēslos visu olu kasti. Katrs cits, kas nav nonācis afektā, par tādu cilvēku var tikai pasmieties, un pašam darītājam vēlāk, kad afekts pāriet, no savas izdarības jākaunās.

Atkal pieņemsim, ka ir tā, kā J. L. to saka, ka Kennedijs ir elastīgākas politikas iedzīvinātājs. Pārliecināts kristietis, pēc J. L. uzskata, tāds nevar būt. Tātad atzinums no šiem J. L. apgalvojumiem ir tāds, ka Kennedijs un visi tie katoļi un pārējo kristīgo denomināciju piederīgie, kas par viņu balsos, pārliecināti kristieši nav. Ar savu spēju izslēgt visus šos cilvēkus no pārliecinātas kristietības J. L. tiešām ir varens vīrs! Ja nu gadītos, ka ievēl Kennediju, tad, tā sacīt, pārliecināta kristietība ASV būs oficiāli likvidēta. Tad atliek tikai pasaules gals, un J. L. līdz ar citiem pēc viņa fasona pārliecinātiem kristiešiem uzņemšana debesīs. Mēs esam nonākuši pie Mērnieku laiku Oliņietes kristietības.

J. L. derētu aptvert, ka cilvēka maziskuma dēļ Kristus priekšā politika vienmēr ir stāvējusi tālu no kristīgiem principiem, un pēc tiem savu politiku netaisīs ne Niksons, ne Kennedijs.

Ka J. L. Kennediju pilnīgi identificē ar Rūzveltu, tā ir viņa darīšana. Rūzvelta drangs Baruch ir bijis padomdevējs visiem prezidentiem no Vilsona līdz Eizenhaueram, un nav dzirdēts, ka republikāņi Rūzvelta neparaizo ārpolitiku būtu kritizējuši. Šī politika ir novedusi pasauli tagadējā neapskaužamā stāvoklī, kuŗu, pēc manām domām, Kennedijs varētu labot labāk nekā Niksons. Ja nu Kennedijs saka, ka viņš ies Rūzvelta pēdās, tad, no otras puses, viņš pārmet republikāņiem, piem., komūnisma ielaišanu Kubā un piekapšanos komūnisma priekšā vispārīgi. Es domāju, ka metodes, pēc kurām tagad jārīkojas, vairāk atbilst liberālam Kennedijam nekā konservātīvajam Niksonam: loti intensīvais aukstais karš prasa regulētu saimniecību. Ko domā vēlētāji, tā ir viņu darīšana, un viņiem ir demokratijas tiesības.

K. Kampe.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizvērtotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem paraksttajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

KANADĀ TORONTO

◉ Svētā vakarēdiena pasniegšanai slimniekiem Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja ziedojusi sudraba dievgalda traukus, biķeriti un dievmaizīšu trauciņu, ko darinājis daļamatnieks O. Neimers.

◉ Apavu amata meistars Jūlijs Martinsons atvēris ortopedisko apavu darbnīcu, 723 Gerrard St., E., tel. HO 1-1901 (starp Broadview un Logan). Viņš pieņem dāžādu ortopēdisko apavu labošanas un pagatavošanas darbus, kā arī labo parastos apavus un pieņem jaunu pagatavošanas pasūtinājumus. J. Martinsons bija apavu meistars Madonā. Toronto 12 gadus vadījis kādu lielāku kanadiešu apavu darbnīcu.

◉ YMCAs 1. komandas basketketbolists Austris Uiska smagi cieta nelaimes gadījumā 6. oktobrī Toronto universitātes futbola vienības treniņu spēlē, spēcīgā trieciena saduroties ar otru spēlētāju. Cietušam lauzts žokļa kauls, bīstami satriekts deguns, zaudēti vairāki zobi. Viņu ievietoja slimnīcā (General Hospital), kur pārcieta smagu sejas operāciju. Pēc nedēļas cietušo atlaida ārstēties mājās.

Latviešu YMCAs basketbola komandai šai sezonā nelaimes gadījumu dēļ bija jāzaudē 3 spēlētāji — kājas lūzumu piedzīvoja Valdis Prieditis, kas vēl līdz šim nav varējis atgriezties ierindā, bet trešais cietušais — Einars Soste, kuŗš bija applaucējies, tagad atkal redzams ierindā.

◉ Jāņa Gobas galdniecības uzņēmuma darbnīcā nodarbinātais Alberts Jakobsons, strādājot ar motorzāģi, piedzīvojis nelaimes gadījumu, — kāda dēļa gals satriecis viņam vēderu. Cietušais ievietots slimnīcā, kur pārcietis operāciju un tagad ārstējās mājās.

◉ Pirmās ev. - lut. draudzes padomes loc. un „Sidrabenes" pārvaldes darbinieks Vilhelms Innus atskatījās uz 50 mūža gadiem. Viņu sveica draudzes māc. A. Cops, draudzes pad. prezidijs un „Sidrabenes" pārvaldes pr-ks P. Plīsis.

◉ Toronto latviešu katoļu vienības rikotā Rudens balle bija pavāji apmeklēta, kas varbūt izskaidrojams ar garo nedēļas nogali un vairākiem citiem sarīkojumiem. Iespējams arī, ka sarīkojums nebija pietiekami reklamēts. Katoļu vienības rikotais Andreja vakars, kas ievadīs Adventu, notiks sestdien, 26. novembrī, Columbus zālē ar gadskārtējo loteriju. Vienības locekļi laipni aicināti ziedot naudā vai mantās, nododot tās vienības valdes locekļiem vai dāmu komitejas darbiniecēm.

◉ Toronto latviešu studentu kopas tautvināšanās vakars notiks ceturtdien, 20. oktobrī, pl. 8,30 vakarā, Victoria College Wymilwood telpās (Music Room). Vakars domāts ar grozījiem, par kafiju un tēju gādās kopas valde. Ieeja biedriem 50¢, pārējiem — 75¢.

◉ „Rīgas" roveŗu dzimtas deju vakars notiks piektdien, 28. oktobrī, pl. 8 vakarā, Royal Canadian Curling kluba telpās, 131 Broadview Ave.

◉ Tradicionālais Ziemassvētku tirdziņš-bazārs, ko rīkos Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja, notiks sestdien, 3. decembrī Trīsvienības baznīcā. Daļamatnieku savienība apsolījusi skaistus rokdarbus, Daugavas Vanagu grāmatnīca — grāmatas. Dāmu komiteja lūdz ziedot mantas bazāram. Tās nododamas komitejas locekļēm.

◉ Sv. Jāņa draudzes jauniešu pulciņš jauniešiem pirmssvētes vecumā atsāka darbību 2. oktobrī, pulcējoties uz draudzības un pārrunu vakaru draudzes namā. Pulciņa idejiskā vadītāja ir svētdienas skolas skolotāja Ruta Pētersone, kas guvusi attieciju pieredzi, strādājot kanadiešu draudžu jaunatnes pulciņos. Pirmā sanāksmē bija ieradušies 14 jaunieši. Pulciņa nodarbības rīsētes draudžu jaunatnes pulciņu un kristīgās audzināšanas aprisēs.

◉ Mācītājs A. Lūsis kristījis Paulu Ronaldu Brenci, Edmunda un Skaidrītes dēliņu; Rondu Li Kochalu, Renē un Gunas meitiņu.

◉ Sv. Jāņa draudzes mācītājs sastopams draudzes namā, 200 Balmoral Ave., pirmdienās un piektdienās no plkst. 9 līdz 1 un no 7 līdz 9 vakarā. Draudzes nama telefons ir WA 4- 8537.

◉ Sv. Jāņa draudzes dievnama celšanai bez iepriekš minētajiem dievnama celšanas fondā vēl ieskaidrojams ar garo nedēļas nogali un vairākiem citiem sarīkojumiem. Iespējams arī, ka sarīkojums nebija pietiekami reklamēts. Katoļu vienības rikotais Andreja vakars, kas ievadīs Adventu, notiks sestdien, 26. novembrī, Columbus zālē ar gadskārtējo loteriju. Vienības locekļi laipni aicināti ziedot naudā vai mantās, nododot tās vienības valdes locekļiem vai dāmu komitejas darbiniecēm.

◉ Toronto latviešu studentu kopas tautvināšanās vakars notiks ceturtdien, 20. oktobrī, pl. 8,30 vakarā, Victoria College Wymilwood telpās (Music Room). Vakars domāts ar grozījiem, par kafiju un tēju gādās kopas valde. Ieeja biedriem 50¢, pārējiem — 75¢.

◉ „Rīgas" roveŗu dzimtas deju vakars notiks piektdien, 28. oktobrī, pl. 8 vakarā, Royal Canadian Curling kluba telpās, 131 Broadview Ave.

◉ Tradicionālais Ziemassvētku tirdziņš-bazārs, ko rīkos Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja, notiks sestdien, 3. decembrī Trīsvienības baznīcā. Daļamatnieku savienība apsolījusi skaistus rokdarbus, Daugavas Vanagu grāmatnīca — grāmatas. Dāmu komiteja lūdz ziedot mantas bazāram. Tās nododamas komitejas locekļēm.

◉ Sv. Jāņa draudzes jauniešu pulciņš jauniešiem pirmsies

GENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

I. Andrejsons, C. L. U.
41 Muirecrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

LASĪTĀJU vēstules

FRANCIJAS KAMARGAI GARĀM . . .

Latvijas Amerikā red.:

AL 5. oktobra n-rā kāds tautietis, apceļojis Dienvidfranciju, dalās savos iespaidos. Minēta arī Kamarga, kurā viņš gan ievērojis vienīgi savvaļas zirgu barus. Kā bija Latvijā un daudzās citās kultūras zemēs dabas aizsardzības vietās, tā tas ir arī Francijā, un viena no tām ir Kamarga, Ronas upes grīvā. Vārdu nav grūti atcerēties, jo Latvijā pie Mūsas upes bija izrunā līdzīga vieta — Kamarda. Šī Kamarga jau ir ieguvusi pasaules vērību ar daudzām savām dabas īpatnībām. Tur ir daudzu retu putnu un retu stādu. Tā ir vienīgā vieta Francijā, kur mīt flamingo. Nesen pazīstamajā amerikāņu žurnālā „Photography" Annual" bija Kamargas uzņēmums. No frančiem dzirdēju, ka šinī apgabalā viņiem ir arī risu lauki. -em.

GREMZDS UN J. L.

Latvijas Amerikā red.:

Paldies Gremzda kungam par objektivitāti. Viņš pareizi konstatē, ka nākošā ASV prezidenta jautājumā mums ir dažādas domas, bet citādi vispārīgi to, ko es šai avīzē rakstu, viņš uzņem atsaucīgi.

Pilnīgs pretstats Gremzda kungam ir J. L. Montreālā, kurš politiskā afekta dēļ krīt pārsteidzošā subjektivismā un zaudē spriešanas spēju. Pieņemsim, ka jautājumā par nākošo ASV prezidentu es maldos, un tātad manas domas šinī ziņā ir nederīgas. Bet ko dara J. L.? — Viņš denuncē mani pilnīgi: vienā rāvienā, pāris teikumos sagrauj visu, ko esmu rakstījis. Viņš ir līdzīgs cilvēkam, kurš kastē atradis vienu nederīgu olu, met mēslos visu olu kasti. Katrs cits, kas nav nonācis afektā, par tādu cilvēku var tikai pasmieties, un pašam daritājam vēlāk, kad afekts pāriet, no savas izdarības jākaunās.

Atkal pieņemsim, ka ir tā, kā J. L. to saka, ka Kennedijs ir elastīgākas politikas iedzīvinātājs. Pārliecināts kristietis, pēc J. L. uzskata, tāds nevar būt. Tātad atzinums no šiem J. L. apgalvojumiem ir tāds, ka Kennedijs un visi tie katoļi un pārējo kristīgo denomināciju piederīgie, kas par viņu balsos, pārliecināti kristieši nav. Ar savu spēju izslēgt visus šos cilvēkus no pārliecinātas kristietības J. L. tiešām ir varens vīrs! Ja nu gadītos, ka ievēl Kennediju, tad, tā sacīt, pārliecināta kristietība ASV būs oficiāli likvidēta. Tad atliek tikai pasaules gals, un J. L. līdz ar citiem pēc viņa fasona pārliecinātiem kristiešiem uzņemšana debesīs. Mēs esam nonākuši pie Mērnieku laiku Olimpietes kristietības.

J. L. derētu aptvert, ka cilvēka maziskuma dēļ Kristus priekšā politika vienmēr ir stāvējusi tālu no kristīgiem principiem, un pēc tiem savu politiku netaisīs ne Niksons, ne Kennedijs.

Ka J. L. Kennediju pilnīgi identificē ar Rūzveltu, tā ir viņa darīšana. Rūzvelta draugs Baruch ir bijis padomdevējs visiem prezidentiem no Vilsona līdz Eizenhaueram, un nav dzirdēts, ka republikāņi Rūzvelta neparejzo ārpolitiku būtu kritizējuši. Šī politika ir novedusi pasauli tagadējā neapskaužamā stāvoklī, kuru, pēc manām domām, Kennedijs varētu labot labāk nekā Niksons. Ja nu Kennedijs sakā, ka viņš ies Rūzvelta pēdās, tad, no otras puses, viņš pārmet republikāņiem, piem., komūnisma ielaišanu Kubā un piekāpšanos komūnisma priekšā vispārīgi. Es domāju, ka metodes, ōe kurām tagad jārīkojas, vairāk atbilst liberālam Kennedijam nekā konservātīvajam Niksonam: loti intensīvais aukstais karš prasa regulētu saimniecību. Ko domā velētāji, tā ir viņu darīšana, un viņiem ir demokratijas tiesības.

K. Kampe.

Nemanuskriptus saīsinām.
Ne visas nezīmētās vēstules ir nejaušības, bet uz vēlēšanos sūtīt tās norāda zīmogmarka.
Atbildes vairākiem paraktītajos rakstos izteiktās domas sniegsim vēlākā laikā.

JĀŅA MEDIŅA GODINĀŠANA STOKHOLMĀ

Jāņa Mediņa 70. dzimumdienas priekšvakarā, 8. oktobrī, Stokholmas koncertnama mazajā zālē notika svinīgs koncerts. Tam beidzoties, jubilejas komitejas priekšsēde Veronika Strēlerte, priekšsēža biedrs Jānis Grīns un kasieris Kārlis Dziļleja uzveda jubilāru uz lauriem greznotās skatuves, kur sapulcējās arī visi koncerta mākslinieki. Kājās piecēlusies, publika ilgstošiem aplausiem sumināja savu raženo skaņradi, kas saņemdams sveicienu grāmatu ar kādiem 5000 parakstiem no visām pasaules malām, bankas konta grāmatiņu un ziedus, kļuva jaunais Trimdas tautas balvas laureāts. Jānis Grīns savā uzrunā teica, ka, dzīvojot dzimtenē, Jānis Mediņš būtu saņēmis Tēvzemes balvu, bet, tā kā dzimtene tiek niecināta un krievināta, tad trimdas latvieši ir tie, kas viņu pienācīgi godina, pasniedzot balvu, kuras reālā vērtība pārsniedz Tēvzemes balvu. Tauta no Mediņa joprojām gaidīs jaunus darbus. Ja viņš jau komponējis operu Uguns un nakts, tad tagad varētu vēlēties, lai rodas jauna opera, par kuras libretu izraudzīta vai nu Raiņa Daugava vai arī Rigas ragana.

Paskaidrojams, ka jubilejas komitejai ir nopietni ieņēmušies attuvēties no Trimdas tautas balvai savākto līdzekļu daudzuma publicēšanas. Par tiem tiks izsūtīti pārskati pilnvarotajiem pārstāvjiem atsevišķās zemēs. Taču uzsverams, ka vākšanas akcija patiesi bijusi sekmīga, latviešu atsaucība ievērojama, tā ka Jānim Mediņam nodotā balva krietni pārspēj Teodoram Reiteram 1954. g. pasniegto Trimdas tautas balvu.

Jubilāra sumināšana turpinājās pie kafijas galda. Plkv. K. Lobe viņam pateicās karavīru vārdā par Lāčplēša gara iemūžināšanu mūzikā, Veronika Strēlerte pasniedza Austrālijas latviešu kultūras fonda atsūtīto čeku un Romas latviešu svētvanu, bet prāv. K. Vilnis nolasīja pāvesta Jāņa XXIII valstssekretāra kardināļa Tardini latīņu valodā rakstīto sveicienu. Pēc tam runāja Zviedrijas un Eiropas centrālo latviešu organizāciju pārstāvji. Starp telegrammām bija dzirdami sūtņa K. Zariņa, Komitejas Latvijas Brīvībai priekšsēža V. Hāznera, Latviešu apvienības Austrālijā priekšsēža, un daudzi jo daudzi citi vārdi. Dirigents Leonids Vigners no Rīgas bija atsūtījis telegrammu krievu valodā.

No zviedru puses ar telegrammām Mediņu apsveica Stokholmas karaliskās operas šefs Svānholms un radiofons, bet ar ziediem — Koncertnama dirigents. Zīmīgi bija Jāņa Mediņa galavārdi: **Latviešu dzeja ir gājusi uz priekšu, latviešu romāns nav vairs tāds kā agrāk. Uz priekšu ir jāiet un jāattīstās arī latviešu mūzikai. Viņa dzinulis visu mūžu esot bijis vest uz priekšu latviešu mūziku, nedomājot, vai tā tiks spēlēta un saprasta. Arī notikušā koncerta programmā ir bijuši darbi, ko varbūt pašlaik nevarēja uztvert un pārdzīvot, bet pienāks laiks, kad tie visiem klausītājiem būs pavisam skaidri.**

Mediņa jubilejas koncerta programma latviešu apstākļos tiešām bija smaga, tālu no ierastās „popularitātes." Ja paturam prātā mūsdienu mūzikas raksturu, tad var teikt, ka 8. oktobra vakarā Stokholmas koncertnama mazajā zālē notika viseiropiskākais latviešu koncerts, kāds vien jebkad bijis. To ievadīja 1958. g. komponētais trio klavierēm, vijolei un čellam, kas dēvējams par vienu no visradikālākajiem lieldarbiem latviešu kamermūzikā, kaut arī, kā bija atzīmējis Dagens Nyheter recenzents, tajā joprojām jūtams autora romantiskais noskaņojums. Otrs plašākais darbs bija 1951. g. komponētā svīta čellam ar klavierēm, mērenāka nekā trio, tomēr tāla no Ārijas romantikas. Tieties ar savu viegli uztveramo emocionālitāti pārsteidza 1960. g. radusies Daina Nr. 18, kas šai koncertā Gunas Kurmes izpildījumā pieņdzīvoja pirmatskaņojumu, kā arī 1945. g. rakstītā Sonātine klavierēm. Programmā liktās solo dziesmas deva zināmā mērā retrospektīvu ainu, jo pārstāvēja Mediņa radošo darbu no 1925. līdz 1955. g., aptverot plašu skālu un liekot klausītīes gan „vecā" Mediņa glāstoši melodisko Aku, gan augstākā mērā drāmatisko Kā zvaniem skanēt bij.

Plašās un nopietnās programmas atskaņošanai jubilejas komiteja bija angažējusi Zviedrijas latviešu mākslinieku — pianistes Irēnu Dunkeli un Gunu Kurmi un vijolnieku Alfrēdu Dunkeli, bet kā viesus no Vācijas — jaunās paaudzes dziedātāju Irēni Pētersoni - Dzeni un mūsu čellinieku Nr. 1. prof. A. Teichmani. Viņi visi sniedza augsti vērtējamu priekšnesumu, taču vispārākais dabiski izrādījās Atis Teichmanis. Ieņēmis vadošo lomu trio atskaņojumā un demonstrējis spīdošu techniku čella-svītā, viņš visdziļāko pārdzīvojumu ielika piedevās, kur atskanēja Glāsts un vecu vecā Ārija. Tie bija mirkļi, kad koncerta svinīgā jūtoņa kulminēja, un Teichmaņa sniegums ilgi iespiedīsies Zviedrijas latviešu publikas atmiņā.

Par Jāni Mediņu sakarā ar viņa jubileju rakstus sniedza visi lielākie Stokholmas un Upsalas laikraksti, visplašāk — Dzgens Nyheter un Svenska Dagbladet. Pēdējais bija izteicis pārmetumus zviedriem, kas nepietiekami ievēro kultūras rezerves, kādas radušās Zviedrijā ar baltiešu bēgļiem. Jānis Mediņš esot pelnījis rozes ne no saviem tautiešiem vien. Viņš esot vērts, ka to ievēro dažādās programmas komitejas. Jarus.

ILJAS ĒRENBURGA „VĒTRAINĀ DZĪVE" . . .

„THE STORMY LIFE OF LASIK ROITSCHWANTZ" GY ILYA EHRENBURG, THE POLYGLOT LIBRARY (Burns and Mac Eachern Ltd.: Kanadā) izdevums, 311 l. p., Cena — $7'50.

Autors ir pazīstamais Padomju Savienības rakstnieks un žurnālists. Augšminētais romāns, kā tas atzīmēts 311. l.p., sarakstīts 1927. g. aprilī - oktobrī Parīzē, bet Padomju Savienībā cenzūra nav atļāvusi to publicēt . . . Tagad tas parādījies minētā apgāda izdevumā un angļu tulkojumā. Liekas, ka mūsu laikos, lai kāds padomju rakstnieks ātri iegūtu pasaules slavu, tam jāsaraksta kāds darbs, ko aizliedz izdot padomju cenzori!

Romāna varonis Lasiks, birokratu un inkvizitoru vajāts, no savas dzimtās Gomeļas pilsētiņas nonāk arī citās Eiropas zemēs. No Polijas pierobežas smirdošā cietuma viņš nokļūst Kenigsbergā un vēlāk Berlinē klūst par „filmu zvaigzni"; Parīzē viņam ir milas aēra ar Margo Šiku, un beidzot viņš saduras ar Skotlendjarda viriem. Romānā tiešām nav nekā tāda, izņemot birokratu un spīdzinātāju tēlojumus, kas kaut kā varētu būt par ieganstu šī romāna publicēšanas aizliegumam Padomju Savienībā. Tomēr tā liktenis ir bijis tāds pats kā tarī tēlotajam mazajam Gomeļas žīdiņam. Ja tik „lielam" viram, kāds ir Ērenburgs, var liegt publicēt labi domātu dailprozas darbu, tad var iedomāties, kāds gan ir mazāko padomju rakstnieku stāvoklis!

Erenburgs ir vēl daudz lokanāks par savu varoni Lasiku. Pēc nometinājuma Sibirijā (cara valdības laikā), no kurienes viņš izbēg uz Rietumeiropu un dzīvo tipiska krievu emiganta dzīvi. Ē. I. pasaules kara laikā atgriežas atpakaļ Krievijā. Pēc oktobra revolūcijas, būdams nemierā ar jauno „strādnieku un zemnieku" režīmu, viņš 1921. gadā atkal atstāj Krieviju, klaiņo pa Rietumeiropu un beidzot uz ilgāku laiku paliek dzīvot Parīzē. Nevērojot šādu pagātni, viņš beidzot atgriežas Padomju Savienībā un kļūst par izcilāko padomju galma dzejnieku un publicistu (kādu laiku Ē. ir „Izvestija" ārlietu redaktors), kas ar pušām uz lūpām aicina nāvēt vāciešus . . . Un tomēr viņa romāna „Atkusnis" otro daļu, kur tēlots Chruščeva laikmets, Padomju Savienībā nav bijis atļauts izdot! Budzis.

Marija Urnežus

NEREDZĪGAIS ĒRĢELNIEKS

Vai laikmeta ērģeles spēlē
Neredzīgs ērģelnieks,
Ka flautu un bazūņu mēlēs
Iezadzies muitinieks?

Uz priekšu un atpakaļ raustas
Izmisis dievlūdzējs,
Bet lūgšanu sveces augstas
Dzēš smiedzmies varizējs.

Nekad tā nav dvēseles šaustas
Un cilvēks sev pazudis,
Pie altāriem slīgušas tautas
Aizskalo asinis.

Bet ērģelnieks neredzīgs spēlē
Ar graujošiem reģistriem
Un aizmirsies postošā kvēlē,
Jauc vaidus ar zibeņiem.

Kā ārprāta smiekli skan vēlvēs,
Uz atomu kodoliem klūp,
Un drebēt sāk debesu dzelmes,
Un zemes pamati drūp.

Varbūt, vairs nesasies rītu
Ar vakaru kvēloša nakts,
Vairs cilvēku nebūs, ne mītu,
Ne bērēs kūpošas dakts.

Bet mirkli sver zūdošās mokas,
Un izmisums lūzīs kā vāks,
Kad redzīga Meistara rokas
Pēdējo kadenci sāks.

LUDMILLAS SEPES KONCERTA ATKĀRTOJUMS

Cikāgā notiks piektdien, 21. oktobrī, pl. 7.30 vakarā Hull House lielajā Bowen zālē, 800 S., Halsted. St. Ieeja no Polk ielas. Būs jauna programma. Pie klavierēm Zaiga Ore. Ieejas maksa $2,- studentiem un skolēniem $1,- Biļetes iepriekš pasūtināmas L. Lapiņa veikalā, 3321 W. North Ave., tel. SP 2-0974, A. Ozoliņas veikalā, 1643 N. Orchard St., tel DE 7-9288, O. Krollam, 800 Halsted St. tel. MOnroe 6-5399 un koncerta vakarā pie kases stundu pirms sākuma.

Veltas Stotes-Meihūberes koncerts Nujorkā.

Velta Stota-Meihūbere ar savu starptautisko koncertu Nujorkā 9. oktobrī ievirzījās vienā no pirmajām vietām jauno dziedoņu saimē. Dziedot sešās valodās, grūtā programma risinājās spraigi un pacilāti ar lielu mūzikālu ekspresiju. Artistiskais dziesmu iztulkojums rādīja, ka Velta ir profesionāli gatava, ne tikai spožas vokālas līnijas vadīšanā, bet arī konstruktīvi tulkojot dziesmas mūzikālo saturu. Kuplais apmeklētāju skaits jūsmīgi sumināja dziedoni, izsaucot piedevas. Pie klavierēm smalkjūtīgi pavadīja B. Silagi.

PROF. EDG. ANDERSONS VADA ZINĀTNISKU EKSPEDĪCIJU AGRĀKĀS KURZEMES KOLONIJĀS

Atklātas jaunas kurzemnieku apmetnes, vairāki forti ar latviskiem nosaukumiem

Mūsu izcilais zinātnieks, vēsturnieks prof. Edgars Andersons, kas pašreiz strādā San Hozē valsts kollēdžā — Ziemeļkalifornijā, spraudis sev par mērķi pētīt un popularizēt Kurzemes hercogistes koloniju vēsturi. Tā ir viņa sirds lieta. Par to viņš rakstījis presē, nolasījis daudzus referātus, sarakstījis vairākus zinātniskus darbus angļu valodā. Arī doktora gradu Andersons ieguvis par darbu „Kurzemnieki un Rietumindija" (The Courorians and the West Indies).

Prof. Andersons pavadījis vairākus gadus daudzu valstu arhīvos Eiropā (Skotijā, Dānijā, Holandē) un Amerikā pētot un vācot materiālus, kā arī apmeklējis vairākas reizes Tobago salu un izdarījis pētījumus uz vietas.

Kurzemes hercogiste, ko dibināj is Livonijas bruņinieku ordeņa pēdējais lielmeistars Gotards fon Ketlers 1562. gadā, savus ziedu laikus piedzīvojusi hercoga Jēkaba laikā 1642.-1682. g. Hercoga Jēkaba nodoms bija padarīt Kurzemi par ievērojamu jūrniecības un tirdzniecības valsti— līdzīgu Holandei. Kurzemē ieriķoja plašas kuģu būvētavas, kas būvēja kuģus nevien savām vajadzībām, bet arī Anglijai, Francijai, Spānijai. Hercoga Jēkaba kuģi brauca visās jūrās, un viņa flote bija lielāka kā dažām lielvalstīm.

Kad pirmais kurzemnieku kuģis ieradies Tobago salā, nav noteikti zināms, bet pieņem, ka tas noticis ap 1637. gadu, vai nedaudz vēlāk. Pirmos kolonistus pārsteidzis salas tropiskais skaistums, bet tropu karstais klimats nebija labvēlīgs kolonijas ierīkošanai. Turklāt risinājās pastāvīgas cīņas ar citiem kolonistiem — to laiku jūras valdniekiem — spāņiem, angļiem, holandiešiem.

Archīvu materiāli liecina, ka pavisam uz Tobago salu nosūtīti 524 kurzemnieki un vēl kāda daļa ieradušies privāti. Salā bijuši ap 500 holandiešu. Bet dažas ziņas vēsti, ka salā bijis ap 10.000 eiropiešu.

Pēdējās ziņas par kurzemniekiem Tobago salā ir no 1693. g. Pēc tam vēsture tos vairs nemin. Sala ir pārgājusi holandiešu rokās.

No tiem laikiem salā vēl saglabājušies kurzemnieku vietu nosaukumi, kā Kurzemes līcis, Kurzemes upe, Jēkaba forts u.c.

Šovasar prof. Edg. Andersons atkal pētniecības nolūkos vairākas nedēļas uzturējās Trinidadas un Tobago salās, veicot plašus izrakumu darbus, studējot archīvu materiālus, vācot vēstures liecības par kādreizējo latviešu gaitām tālajā Rietumindijā.

Atceļā no Rietumidijas salām, mūsu zinātnieks prof. Andersons par saviem pētījumiem izteicās:

Rietumindijas federācijas Trinidadas un Tobago reģionālā valdība bija mani aicinājusi uzņemties vadīt zinātnisku ekspedīciju, kuras uzdevums bija apzināt un identificēt aizvēsturiskas un vēsturiskas vietas, izsekot svarīgākajiem notikumiem vēsturiskos dokumentos, sagatavot vēsturiskas pieminas zīmes, kā arī sagatavot tekstus vēsturiskām brošūrām un noorganizēt priekšdarbus vēsturiskiem mūzejiem.

Darba plāni ietvēra visu Trinidādu un Tobago, speciāli pasvītrojot Tobago kā vēsturiski interesantāko un komplicētāko remi. Bija jāveic arheoloģiski izrakumi, jāstudē archīvu materiāli, jāsagatavo plāni un jāinformē plašākas aprindas par mūsu darba nozīmi. Tā kā ekspedīcijas tehnisko noorganizēšanu bija uzņēmušies valdības tūristu padome, tad uzsvērti bija tūristu un izglītošanas momenti, un plānos bija ietilpināta arī dabas skaistumiem bagāto vietu izvērtēšana.

Administratīvo pusi kārtoja Tūristu padomes vadītājs Donalds Beins (Bains) un padomes vēstures sekcijas vadītājs Andrjū Kārs (Carr). Manā pārziņā atradās skspedīcijas zinātniskā puse. Manā ricībā bija vairāki vēsturnieki, archaiologi, archivāri, kartografi u.t.t. Piekomandēti bija vairāki laikrakstu un radio reportieri un filmu ļaudis.

Tā kā Tobago salas vēsture ir ārkārtīgi raiba un tā gājusi no rokas rokā 30 reizes, nebija viegls darbs izsekot holandiešu, kurzemnieku, angļu, franču, vācu, zviedru un pat kādas itaļiešu hercogu dzimtas gaitām šajā krāšņajā tropiskajā zemē. Ekspedīcijai laimējās atklāt virkni fortu, piļu drupas, senas kapenes u.t.t. Dažiem no šiem atklājumiem būs liela vēsturiska nozīme. Ekspedīcija izsekoja arī aizvēsturisko salas iedzīvotāju gaitām un atrada, ka pirmie te ieradušies sibonejo indiāņi, kuriem sekojuši miermīlīgie aravaki un pēc tam kanibalistiskie karibi.

Darbu apgrūtināja apstāklis, ka tropiskā daba ļoti ātri saēd un izposta vēsturiskos pieminekļus, pat akmens vaļņus un lielgabalus. Tāpat ātri aiziet bojā vēsturiskie dokumenti tropu klimatā. Arī apvidus grūtības sagādāja „galvas sāpes." Ne visas vēsturiskās vietas atrodas pie tagadējiem lieliski izbūvētiem ceļiem. Ekspedīcijas locekļiem bieži bija jādodas augstu kalnos mūža mežos vai jāpārvietojas pa mežonīgām klintīm, jābrien pa piekrastes purvāju joslām, meklējot seno vēsturisko vietu atliekas. Bija arī traģiski momenti, kad kāds valdības vēsturnieks nokrita no divi un pus stāvu augstas klints, kur savā laikā atradies hercoga Jēkaba forts, un bez maz nositās. Kāds angļu vēsturnieks atrada savā kurpē skorpionu, kuri Tobago salā ir ārkārtīgs retums. Pats es saindējos kādā ilgstošā ceļojumā cauri mūža mežiem salas ziemeļu galā. Beidzot mums pazuda izraktā lielā lielgabala lode. Tikai vēlāk netieši dabūjām zināt, ka lodi „aizņēmies" kāds angļu viesis hoteli, kur tobrīd bijām apmetušies, un nositis ar to savu skaisto sievu un bērnu.

Latviešu lasītājam var interesēt, ka atklātas jaunas kurzemnieku apmetnes ar tīri latviskiem vārdiem (Kuršu līcis un Kalpu līcis), kas sniegušies uz ziemeļiem līdz Kastāras līcim, uz kuru ved augsts kalnu ceļš ar ārkārtīgi skaistu skatu uz mežonīgo piekrasti, smaragda zaļajiem līčiem un gaiši dzeltenām smilšu pludmalēm un krāšņo tropu veģetāciju. Atklāti pavisam pieci kurzemnieku forti un divas apmetnes. Jēkaba forts starp Svētā Dāvida baznicu un Kurzemes upi Plimtā aizņēmis prāvu territoriju, un fortā mājas ir bijušas pamatīgi būvētas, jo sevišķi baznīca.

Man bija jāapciemo arī pirmā spāniešu galvas pilsēta Trinidādā San Džozega, seņs karību centrs, kur es aprunājos ar 111 gadus veco „viņa majestāti," karību karalieni, bija jāiepazīstās ar rūpniecības rajoniem (nafta, asfalts u.c.). Dienesta lietās bija jāviesojas arī pie angļu karalienes pārstāvja gubernātora Solomona Hočoja, ministru prezidiena Dr. Erika Viljemsa, izglītības ministra u.c. Bija arī jālasa vairākas lekcijas Tobago salas skolotājiem un vispārējai publikai, jānoorganizē izstāde un jāsniedz daudzas intervijas presei un jārunā radiofonā.

Ekspedīcijas gaitas amerikāņu skatītāji redzēs oktobrī uz televīzijas ekrāniem NBC krāsu filmā. Eiropieši Tobago salu redzēs angļu filmu sabiedrības Pathē krāsu filmā. Par ekspedīcijas gaitām jau daudz rakstījuši lie-

(Nobelgums 6. lpp.)

EDUARDS FREIMANIS

ČIGĀNU ENĢELIS

1.

Teofils Komitijs izlasīja nama numuru un apmierināts pārkāpa slieksni. Priekštelpā bija vienaldzīgs pelēkums, bet pretējo sienu atdzīvināja balta izkārtne ar sarkanu uzrakstu: Hamburgas latviešu aprūpes centrs. Gaiši satraukts puisis atvēra durvis. Priekšā iznira nabadzīga telpa — saplaisājušām sienām un izvalkātu grīdu. Tikai nesen namu bija kratījušas tuvas granātu eksplozijas. Bet nu pār pilsētu bija nogūlies miers; ugunis bija norimušas, pelni un putekļi paspējuši nosēsties.

Piegājis tuvākajam galdiņam, Teofils sadurstījās pārsteigumā: meitenei, kas, viņu saņemot, uzsmaidīja, bija siltas, brūnas acis, ķircinājums smaidā un asi, balti zobeļi, kas pārgalvībā varētu iekost — bet viegli, lai tikai kņud, nevis sāp.

„Vai . . . jums šeit . . . jā . . . ziņas par . . . par bēgļu nometnēm? . . . Teofils sevi pēla par neveiklību.

„Labdien. Kādas ziņas vēlaties? Meklējat kādu?" Viņa manīja vaicātāja apjukumu, bet pieņēma to ar krietnas meitenes labvēlību. Tas puisim palīdzēja.

„Nē, meklēju angļu darba rotu . . . Man šķiet tā to sauc . . . Tur pieņemot baltiešus . . . Par to runāja Flensburgā . . . "

„Darba rotu? Jā, tādu te nesen nodibināja. Ja jums papīri kārtībā, varat pamēģināt . . . Paga' dabūšu adresi." Viņa uzsmaidīja.

Meitene pagāja dažus soļus un apstājās pie augsta plaukta daudziem nodalījumiem, kuros tikai nesen bija sākuši krāties aksu vāki un papīri. Viņa stāvēja brīvi, gludeniem pleciem un taisnu muguru. Pelēkais tērps viegli pieglaudās augumam, ķermeni norādidams, ne uzbāzīgi izceldams. Drīz viņa atgriezās mazu kartīti rokā. Pirkstā pavizēja sidraba gredzens ar dzintara aci.

„Okupācijas armijas darba rotā, Blīgznu ielā 25. Jābrauc no galvenās piestātnes ar apakšzemes vilcienu līdz trešajai pieturai. Tad jāpagriežas pa kreisi un jāseko ielu zīmēm. Turpat pieturas tuvumā vien esot — tikai pāris simt soļu . . . Adrese nepiemirsīsies, Blīgznu ielā 25 . . . trešā pietura uz dienvidiem no galvenās piestātnes . . . Ceru — nebūs jāmaldās."

Runātāja vēlreiz parādīja asos zobiņus un šķelmīgās lūpas; acis ļezibsnījās.

„Vai vēl ko varu jums palīdzēt?"

„Nē, paldies . . . tas viss — šoreiz . . ."

Teofilam gribējās gan vēl ko vaicāt, papļāpāt; bet viss sakāmais bija pačibējis. Viņš stāvēja kā apžilbis ronis. Meitenei aizejot, ' vēl palūkojās uz viņas kurpēm: tās bija jaunas, koši brūnas ādas un smailu papēdi, kas kājām piešķīra cēlu slaidumu.

Iznācis uz ielas, Teofils atjēdzās, ka tomēr aizmirsis ielas nosaukumu. Jocīgs bija tas vārds . . . tādu galva nepieņem, viņš pukojās. Vismaz aizķērusies atmiņā bija trešā pietura no galvenās piestātnes. —

2.

Darba rotas nometni Teofils atrada. Viņu pieņēma pēc izprašņāšanas, kas līdzinājās ātjautības rotaļai. Puisim būtu interesējis zināt, vai angļu virsseržants tiešām noticēja viņa lāga vīra stāstam, vai tikai izlikās ērtības labad. Varbūt anglim patika centīgais jauneklis, kas šo to jaudāja pateikt arī bez tulka palīdzības un solījās turpināt mācīties. Angļu valoda esot lieliska valoda — bez gramatikas — Teofils pat paspēja paglaimot.

Lai kā, puisis kļuva pavāra palīgs un ēda ar gaumi. Kara laika bads nebija lēti izdzenams no miesas audiem. Bet pret rudeni, kad mugura bija kļuvusi miksta, viņš bija pieaudzis brašums un virišķība.

Gar darba rotas namu Blīgznu ielā pastaigājās dažādu gadu gājumu skukes, smaidīja bālām acīm, likdamas saprast, ka viņas alkst draudzības un maizes. Teofils viņām atmeta pa konservu kārbai un bruņnieciskam rokas mājienam. Draudzību viņš taupīja tautietei ar kārajām lūpām un augumu kā tautu dziesmu mīļajām.

Vālreiz viņš bija atradis iemeslu aiziet uz aprūpes centru. Bet viņu bija saņēmusi cita darbiniece — mīlīga krustmāte ar apaļu vaigu un skolotājas viedīgumu balsī. Teofils tik tikko viņu vispār redzēja. Skatījās gan kā peļu vanags pāri darba galdiem, kur telpas otrā galā aiz rakstāmmašīnas rādījās labi ievērotais stāvs. Viņa kaut ko lasīja; nopietni, acis nepaceldama. Tad pirksti sāka skraidīt pa mašīnas taustiņiem, un seja uzziedēja labpatikā. Viņai vajag būt krietnai darbiniecei, Teofils bija spriedis, neklausīdamies labās krustmātes lietišķajā atbildē. Viņš pameta aprūpes centru, vēl lielāku nemieru izaudzējis.

Grūti bija atrast jaunu iemeslu, lai centrā vēlreiz atgrieztos. Ko vaicāt? Likās: cilvēki tur sāktu manīt, ka viņš mānās. Un vai jautāšana maz līdzētu? Attuntulotu atkal krustmāte, seju pīnijas plaukumā, un pamācītu krustdēlu godīgiem vārdiem. Redzētu brūnaci pa gabaliņu? No tā labuma maz — miegs tikai maitājas . . . Visu nakti jāvalstās kā uz karstiem ārdiem.

Būtu derējis uzzināt tās vālodzes vārdu. Bet kam vaicāsi? Viņas darba vietā? Jā . . . Bet izvaicātais sminētu un piedevām visu izklāstītu ir viņai, ir citiem. Izgreznotu, protams, pa savai gaumei. Tādi ir puisieši, kad darīšana ar skuķēm. Kas zina — varbūt gaditos saruna ar kādu, kas pats viņu kāro . . . Un viņa? Smietos, kaut arī laipni, par karsto sienāzi, kas lēkā bez jēgas — zaļš un apdullis. Tādam pat godīgākā vālodze ieknābtu tā, lai norimst un atvēsinās.

Tad angļi, varbūt paši maigas draudzības sailgojušies, izziņoja savai darba rotai tuvināšanās vakaru. Ikviens varot ieaicināt vienu viesi — kungu vai dāmu — bet labāk gan dāmu, jo kungi varēšot būt paši.

Veselu nedēļu Teofilam vaigi dega. Ir no prieka, ka angļi tam palīdz atvilkt brūnaci uz darba rotas zāli, ir no spriegās domāšanas, kā izkārtot ieaicināšanu.

Beidzot viņš nolēma rīkoties droši — ar viduslaiku bruņinieka pārgalvību. Velti ņemties ar gaŗu domāšanu. Tā tikai vecu ļaužu daļa, kad ģikts jāārstē . . . Sameklējis angļu armijas galveno nometni, Teofils vaicāja pēc informācijas nodaļas. Durvju uzraugs viņu gauži nopētīja, bet ceļu pateica.

„Kādas ziņas vēlaties?" vaicāja apvēlies informācijas seržants; īsts auna piere matiem noaugušiem gandrīz līdz degunam. Teofils saprata, ka bēgt nu vairs nedrīkstētu, jo tad viņu ķertu.

„Meklēju māsīcu . . ." Teofils saņēmās un šļupstēja skaļi, karināšams mēli pār zobiem, lai iznāktu kaut cik pieņemama angļu izruna.

„Ak māsīcu? Saprotu gan . . . Šeit visiem daudz māsīcu; ir svešu, ir pazīstamu . . . Jums vajadzētu vaicāt vācu bēgļu iestādēm."

„Neesmu vācietis. Strādāju angļu darba rotā Blīgznu ielā . . . Vācieši gādā par savējiem . . ."

„A, ā," seržants kļuva biedriskāks. „Vai viņa no Britu salām, vai?"

„Nē, latviete."

„Jūs pats arī latvietis?"

„Jā."

„Jums te Hamburgā pašiem tāds aprūpes birojs. Gribat adresi? Varēsit tur visu pamatīgāk noskaidrot."

„Paldies. Tur jau biju — nezina . . ."

Auna piere padomāja. Tad izšķīrās šķiest laiku un palīdzēt. Vispirms pārbaudīja Teofila personas kartiti, ko tas pakalpīgi jau bija nolicis uz pults.

„Kā to meitieti sauc?" anglis noprasīja stīvi.

„Nezinu . . ." Teofils juta, ka acumirklī nosvīst it kā kažoku nenovilcis un pārkurinātā pirtī ieskrējis.

„Nezini?" seržantam pavērās mute.

„Viņa viena no tām svešajām . . ." Teofils atzinās.

„To jau domāju," anglis rūca ironiski, bet uzjautrināts. „Zini, vismaz, kur viņa strādā?"

„Latviešu aprūpes centrā . . ." Teofils slaucīja pieri.

„Aprūpes centrā? Tu tur esot bijis!" Auna piere piemiedza acis, kā knīsli pētīdams. Laikam gribēja noskaidrot, vai darīšana ar traku vai ar nekauņu. „Ko tu man te stāsti?" viņš sapika.

„Biju tur, bet negribējās vaicāt . . . Iznāktu tā muļķīgi . . . Viņa smietos . . ." Teofils gribēja vēl ko paskaidrot, bet aizmirsās īstie angļu vārdi un atlika tikai aprimt.

Auna piere bija tomēr svētīta smadzenēm un aptvēra stāvokli. Viņš nokrekšķējās; laikam sāka kaklā knudēt.

„Vai vismaz zini, ko viņa tur dara? Kāda izskatās? . . . Varen glīta, vai ne? . . .

„Brūniem matiem . . . Mašīnrakstītāja . . ."

„Nu jā — mašīnrakstītāja, brunete; eņģelis, vai ne? Gribi izpētīt viņas vārdu — cik varu apjēgt?"

Seržants sameklēja adrešu grāmatu un piezvanīja. Kā saucot to brūnmati mašīnrakstītāju? Angļu armijas sarakstos esot vārds „eņģelis", vai neesot kļūda? Aprūpes centrā laikam radās apjukums un stostīšanās. Auna piere vēl ievaicājās: „Vai jūs pati tur vienīgā mašīnrakstītāja?" Un pēc mirkļa: „Ak vienīgā gan! . . . Jaunkundz, kā tad jūs sauc?" Sekoja noņemšanās ar vārda pareizrakstību.

Atgriezdamies Anglis pameta Teofilam zīmīti ar salabotu vārdu. Ērika Smilga — puisis aši izburtoja un paķēra papīriti gadījumam, ja vārds aizmirstos.

„Sprauna skuķe, liekas," auna piere smīnēja. „Ja nebūsi tels, iznāks . . ." viņš tiši nenobeidza, tikai piemiedza vienu aci un izvalbīja otru — lielu kā melnu plūmi. Tam vajadzēja ko nozīmēt.

„Aicināšu viņu uz mūsu rotas tuvināšanās vakaru," Teofilam vēl izdevās savirknēt. Tikai mēli viņš aizmirsa karināt pār zobiem.

„Ak uz tuvināšanos gan! Vajadzēja tūliņ teikt! Nevarēju zināt, ka tev nodoms tik krietns," anglis kļuva runīgs īsta patriota jūsmā. „Tuvināšanās! Tā lieliska lieta! Cik tuvu, domā, paspēsi savējai pietuvoties? . . ."

„Nezinu . . ." Teofils manī

ALKOHOLS IR BĪSTAMA SLIMĪBA

CEĻŠ UZ VESELĪBU UN NORMĀLU DZĪVI IR PAŠA SLIMNIEKA ROKĀS

II

9. E. M. Dželinieks ir pārliecināts, ka ar devīto soli ir jau sasniegts īsta alkoholiķa stāvoklis. Tagad dzeršanai, jau nepieciešami „plosti", kas ilgst vairākas dienas. Šai plostošanai ir tikai viens mērķis — piedzerties līdz nesamanai. Ģimene, draugi, darbs, mājas un pat ēšana ir pilnīgi vienaldzīgi. Alkoholiķis darīs visu, lai tikai dabūtu vairāk un vairāk dzeramā. Bieži vien šajā pakāpē ģimenes vai draugu pierunāts, alkoholiķis svēti nosolīsies alkoholu vairs nelikt pie lūpām. Par nozēlošanu, šis solījums netiek turēts.

10. Tagad bieži vien alkoholiķis pats sevi sāk novērtēt par nelaimes putnu, kas saārda savu tuvāko un mīļāko cilvēku dzīvi. Cik tas arī jocīgi izklausītos, žēlumu un paškritiku tad ātri vien steidz noslīcināt jaunā plostā. Kaut kur zemapziņā radusies doma, ka dzeršana nav nekas ļauns, bet visa pasaule ir pret viņu, neviens nemēģina to saprast. Šādā stāvoklī mazi sīkumi, mazas piezīmes var izraisīt dusmu vētru un atkal — glābiņš alkoholā.

11. Organisms jau ir tik tālu saindēts, ka radušās bailes, ko iesākt, ja kādā dienā alkohols tiktu atrauts. Bieži vien rokas trīs, soļi ir nedroši un nervi saspīlēti. Patiesību sākot, drebelīgums ir mazāk fiziskas nekā psihiskas dabas traucējumu izpausmes. Vēl esošo alkohola krājumu tad dzērājs sargā kā savu dzīvību, jo viņa izpratnē tas ir vienīgais līdzeklis pasaulē, kas var palīdzēt.

12. Tad sasniegta jau priekšbeidzamā pakāpe. Kādā jaukā dienā dzērājam jāatzīstas, ka alkoholu nevar vairs panest. Varbūt, ka pie šādas atziņas novedīs dilēriska lēkme, kāds nopietns nelaimes gadījums, vai arī nopietni traucējumi organismā. Vienalga, kas arī būtu, pie šīs atziņas nonākot, zudusi brīnišķīgā attaisnošanās sistēma, ar kuru sevi apmānījis.

13. Ja būts draugos ar alkoholu savus 10 vai 15 gadus, ārēji cilvēks nav neko daudz pārmainījies, bet patiesībā dzeršanas iespaidā jau kļuvis par savu kādreizējo ēnu. Aizmirsta mīlestība, cieņa, draudzība, darbs, mājas. Neviens pasaulē nevar iedomāties, cik nožēlojami dziļi tāds cilvēks nokāpis un ka slimība strauji var darīt galu šīs zemes gaitām. Un tieši šajā brīdī vēl ir iespēja atgriezties dzīvē. Ir tikai viens priekšnoteikums — vai tas patiesi grib vēl dzīvot. Ja dzērājs pats sev negrib palīdzēt un negrib pieņemt palīdzību no citiem, tad neviens tādam šajā pakāpē nevar ar varu likt dzīvot. Izšķiršanās ir paša rokās.

Mēs atļāvāmies alkoholismu atzīt par slimību. Daļa ārstu ir pretējos ieskatos un domā, ka alkoholisms nav īpaša slimība, bet gan individa ķīmiskā dispozīcija attiecībā pret alkoholu. Tomēr visi ārsti ir vienis prātis, ka regulāra un nepārtraukta alkohola lietošana var izraisīt apmēram divdesmit dažādas slimības. Šīs slimības ir ļoti nopietnas — krampji, paralize, gara slimības, aklums un visparastākā un neizbēgamākā ir bīstamā aknu kaite, u. c.

Nožēlojamākais ir tas, ka alkohola lietotājs ceļā uz cronisku alkoholismu parasti neapzinās, cik tālu viņš jau iebridis purvā.

Viens no visvienkāršākiem pamēģinieniem noskaidrot, vai no alkohola var atkratīties, ir apņemties nākošos sešus mēnešus godos, viesībās un visur citur, kur saskare ar alkoholiskiem dzērieniem, nekād un nekādā gadījumā neizdzert vairāk kā divas vai trīs glāzes. Ja šādu pārbaudi var izturēt, tad esat kungs par sevi un par alkoholu.

Līdz pat šai dienai ārstiem nav izdevies atrast brīnumzāles, kuŗas ieņemot, varētu droši izārstēt katru alkoholiķi. Valda arī ieskats, ka alkoholisma nagos visvieglāk krīt neirotiķi, jo alkohols savā būtībā nav nekāds uzmudinošs līdzeklis, bet gan ķīmiska viela, kas iemidzina, pat paralizē atsevišķus nervu centrus.

Tomēr šodien alkoholiķiem palīdzība ir iespējama. Vēl pirms dažiem gadiem ASV uzņēmīgi cilvēki par 50 dolariem piedāvājās alkoholiķiem palīdzēt tikt pāri pirmajām trīs dienām. Šīs trīs „sausās" dienas esot visgrūtākās. Šie uzņēmīgie cilvēki bija atraduši pavisam vienkāršu metodi — atņemt dzērājam drēbes un ieslēgt to tukšā istabā, lai tas tur tiek galā ar saviem drebuļiem, bailēm un halucinācijām.

Dr. J. D. Armstrongs, kas ir Ontario alkoholisma pētīšanas direktors, uzsver, ka atrasti daudzi iespaidīgi medikamenti, kas var palīdzēt alkoholiķiem tikt atpakaļ uz taisna ceļa. Lai tiktu pāri pirmajām grūtajām dienām, šodien alkoholiķim nomierinātāju līdzekļu veidā ir radies liels palīgs.

Ir daudz dzīdēts arī par zālēm, kuŗas lietojot, alkoholiķis jūt riebumu pret dzērienu. Antabuzs vai Temposils ir ļoti noderīgi, ja slimnieks pats nopietni vēlas pārtraukt dzeršanu. Lietojot šīs zāles, slimnieks zina, ka mazākais iedzertais alkohola daudzums radīs spēcīgu un nepatikamu reakciju. To zinot, pacients, nonākot kontaktā ar alkoholu, daudz vieglāk vienmēr var pateikt noraidošo „nē".

Vitamīniem un minerāliem ir ļoti liela nozīme alkoholiķu ārstēšanā. Ir skaidrs, ja cilvēks fiziski jūtas labi, tad iespēja, ka viņš meklētu labsajūtu alkoholā, mazinās. Arī pareizai dietai ierādāma nopietna vieta, jo alkohols parasti atņem ķermenim daudzām normālām funkcijām nepieciešamās vielas.

Ir arī zāles, kuŗas ieņemot, alkohola lietošana rada vemšanu. Vienalga, kādas zāles arī alkoholiķis lietotu, lai tiktu vaļā no alkoholisma — tas nedrīkst ārstēšanos sākt vai turpināt bez piedzīvojuša ārsta uzraudzības. Ārsti uzsver, ka daudzi alkoholiķi, paši uz savu roku pārejas laikā lietojot nomierinātājus līdzekļus, kļūst par chroniskiem šo vēl pilnīgi neizpētīto zāļu lietotājiem. Daudzi pēc neilga laika kopā ar „trankvilaizeriem" sāk lietot alkoholu — efekts nu ir daudz lielāks kā no alkohola vien, un purvā brišana iet uz priekšu daudz straujākiem soļiem.

Ar šīm rindām esmu tikai aizkāris kādu gandrīz pavisam aizmirstu aktuālitāti. Es ceru, ka daudziem tautiešiem būs savas domas, kas mūs visus varēs interesēt. Droši vien šajās mazajās debatēs mēs dzirdēsim, kā pasargāt no alkohola mūsu jaunatni, kā biedrībām rīkot sanāksmes un balles bez pilniem atspirdzinājumu galdiem. Ja mūsu pārrunu rezultātā kaut tikai viens tautietis nāks pie atziņas, ka nav nekāda jēga skatīties pārāk dziļi glāzē, jo glāzē problēmas un bēdas nevienam vēl nav izdevies noslīcināt, — tad mēs nebūsim laiku un papīru veltī tērējuši.

Jūsu A. Kundrats.

JA SŪTĀT DĀVANU SAIŅUS PIEDERĪGAJIEM uz LATVIJU, TAD UZTICIET TOS DV GRĀMATNĪCAI, 123 Huron St., Toronto 2 - B, Ontario — Canada.

Pieprasiet cenu sarakstu, sekojiet sludinājumiem.

BRUNO'S SPECIALIST RESTORĀNS

PARKSIDE TAVERN

Labākās vācu, ungāru un Balkānu tautu maltītes.
BROKASTIS $0.85. PUSDIENAS, sākot ar $1.19.
gulašs, šniceles, šašliki, cepeši un turku kafija.
ĒDAMZĀLE ar „LIQUOR LICENCE ACT" atļauju.
530 YONGE ST., TORONTO, WA 2-3844.
Ērta parkošana pēc pl. 6 vakarā.

„UZLĒKUSI JAUNA ZVAIGZNE"

LIELISKAS ATSAUKSMES PAR MARGARITAS DEŽARDĒNAS DEBIJU DEZDEMONAS LOMĀ KANADAS OPERAS SAVIENĪBAS SĀS SEZONAS OTELLO PIRMIZRĀDĒ

Ja var droši ticēt apgalvojumam, ka mākslā talantam ir nozīmes tikai pār vienu desmitdaļu, bet deviņas desmitdaļas ir darbs un savu spēju attīstīšana, tad kādā mazā spraugā gribētos savu nozīmi piešķirt arī laimei. Sevišķi izšķirīgs tas var būt tēlotāju mākslinieku karjērā, kur nepietiek ar klusībā uzrakstītu grāmatu, sacerētu kompoziciju, kas bez paša mākslinieka radošās klātienes var izlauzt savu ceļu uz atzīšanu, bet aktierim, dziedonim, dejotājam vispirms jāatrod laimīga iespēja, lai nokļūtu uz skatuves, kur parādīt savas spējas.

Maiga Margarita Dežardēna.

Bet šai kontinentā, kur tik maz operu — Kanadā pat nevienas pastāvīgas, un kur operas māksla vispār nav sev vēl izkarojusi tādu atzīšanu, kā tas bija vecajā Eiropā, var gadīties, ka spējīgi, vienreizēji talanti izdzied savu mūžu, operas skatuves dēļus nekad pat neskārušī.

Šai ziņā vienreizēja izdevība pašķira ceļu sevi parādīt Kanadas latviešu dziedonei Margaritai Maigai Dežardēnai, kas, kaut Latviju atstājusi 4 gadu vecumā, nav aizmirsusi ne latviešu valodu, ne to, ka viņas dzīslās rit īstas, tīras latvietes asinis.

Viņa iecelojusi Kanadā ar saviem vecākiem Maigu un Alfrēdu Jākabsoniem 1938. gadā, bet pirmais laiks latviskas sabiedrības trūkuma dēļ vairāk pagājis svešo ļaužu vidē, un tikai sākoties latviešu iecelotāju vilnim pēc 2. pasaules kara, Maiga atkal nonāk ciešākā saskarē ar latviešiem.

Starplaikā viņa beigusi Kanadas karalisko konservātoriju un papildinājusies pie Irēnas Jesneres, kas savā laikā bijusi arī Terēzas Stratas skolotāja.

Viņa vairākkārt dziedājusi radiofonā, un latviešu klausītāji viņu labi atcerēsies no 1. patstāvīgā koncerta Casa Loma pils zālē pirms pāris gadiem, kad Margarita Dežardēna jaukā latviešu komponistu skaņdarbu, tāpat no viņas uzstāšanās 18. novembra aktā, Dainas kora jubilejas koncertā un citos latviešu sarīkojumos.

Pamazām atjaunodama savas latviešu valodas zināšanas, Margarita Dežardēna pa savas pavadītājas Martas Tūteres celto tiltu aizvien drošāk atgriezās atpakaļ latviešu mākslinieku saimē, un tādēļ Kanadas latviešu sabiedrībai jo sevišķi priecīgs pārsteigums ir viņas lielskais panākums uz operas skatuves, lasot visos Toronto laikrakstos visatzinīgākās atsauksmes par „latviešu izcelsmes dziedātāju", ar virsrakstiem 1. lappusēs, ka uzlēkusi jauna zvaigzne . . .

Dežardēnai Kanadas operas sabiedrībai sevišķi priecīgs pārmonas dublētājas lomu, kuŗu viņa citīgi iestudējusi visu vasaru, lai gan nekad nav ticējusi, ka radīsies iespēja tikt arī uz skatuves. Tādēļ arī režisors ar viņu strādājis tikai atsevišķos mēģinājumos un viņai nav bijusi iedeviba piedalīties mēģinājumos uz skatuves ar visu ansambli.

Bet tad noticis negaidītais, tikai nepilnas 24 stundas pirms izrādes saņemta ziņa, ka būs jādzied saslimušās Ilonas Kombrinkas vietā . . .

Pēc izrādes jaunā zvaigzne reportieriem izteikusies, ka viņai nav bijis laika pat īsti uztraukties, jo lielā steigā bijis jāskrien pie frizieŗa, pielaikot kostīmus, kaut līdz pēdējam brīdim viņa vēl nav ticējusi, ka patiešām notiks brīnums un viņa tiks uz skatuves . . .

Bet brīnumi kādreiz notiek, un tā nākošā dienā visi Toronto laikraksti bija pilni jūsmīgu atsauksmju par Dežardēnas sniegumu. „The Telegram" kritiķis cita starpā raksta: „Viņai ir skaista balss un viņa to izmanto ar atzīstamu intelligenci. Tanī ir siltums un spēks, plašs diapozons un laba dramatiska kvalitāte.

Beigu scēnā un Ave Maria dziedājumā viņa sasniedza patiesi augstvērtīgu sniegumu un iejūtīgu tēlojumu."

Līdzīgi izsakās „The Globe and Mail" un Toronto Daily Star" kritiķi, pieminot, ka pēc Dežardēnas dziedājuma atskanējuši aplausi un bravo saucieni, un viņa dabūjusi pateikties publikai kopā ar kollēgām 10 aizkara atvērumos, vienreiz pat atsevišķi.

Kaut Maiga pēc izrādes nesaņēma rožu klēpjus, jo — neviens no viņas paziņām jau nav zinājis, ka viņa dziedās, un pat savu vīru viņa lūgusi uz izrādi nenākt, tomēr spēku un drosmi doties uz skatuvi viņai devis viens vienīgs dzeltens rožu zieds, ko viņai pasniedzis pirms izrādes kāds jauneklis no operas darbiniekiem . . .

Novēlēsim, lai šis vienīgais zieds pārvēršas rožu un lauru dārzā nākotnē!

I. V.

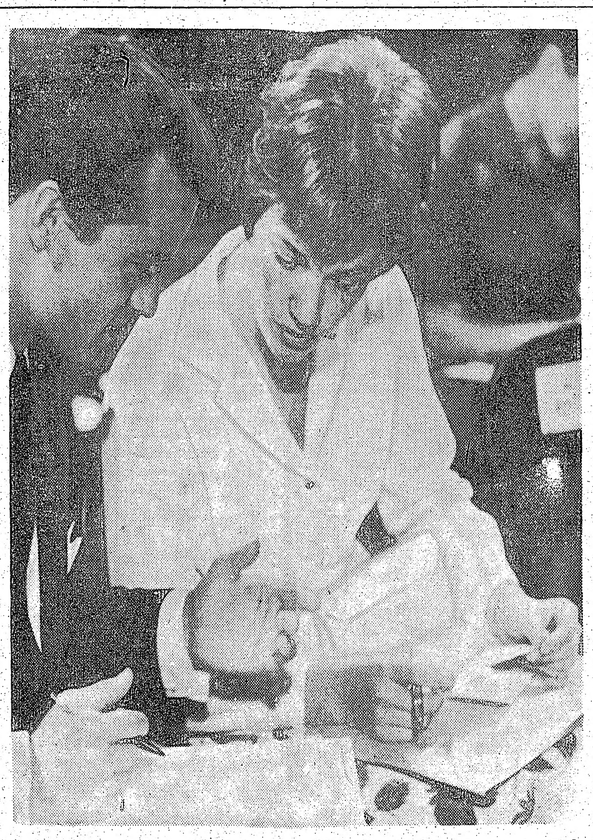

Plaši pazīstamais Kanadas aktieris Roberts Gulē un Jūlija Andrjū redzami galvenās lomās Lernera - Leves mūzikālajā komēdijā „Kamelots", ar kuŗas uzvedumu atklāja O'Kifa drāmatisko mākslu centru Toronto. Jauno centru, kas devis mājvietu Kanadas lielākajam un pasaules modernākajam teātrim, Toronto pilsētai cēlusi O'Kifa sabiedrība, kas arī subsidēs contra darbību. Teātŗa neparasti sti plašā (128 x 60 pēdu) skatuve, ar 3200 sēdvietām, dod iespēju uzvest krāšņas mūzikālas komēdijas, operas un bēletus, kam agrāk Toronto nebija telpu. Pēc izrādēm Toronto Kamelots ceļos uz Nujorku.

Iznācis „Mazputniņa" 20. numurs.

Šai numurā mazajiem lasītājiem būs diezgan daudz saistošas lasāmvielas. Irēnes Karules „Trīs vāverēni" patiks kā zēniem, tā meitenēm, un H. Celma zīmētās vāverēte un pīle labi iekļaujas saturā.

Rūtai Egitei šai numurā iesākas piedzīvojumu stāstiņš „Ceļošana," kuŗā divi mazas meitenītes negribot aizklīst no mājām. Šai stāstiņa zīmējumos būtu bijis pieņemamāk redzēt meitenes smilšu kastē parastos ikdienas tērpos, nesaģērbtas kā lelles. Arī matu lentas pakausa galā šai zemē „nav modē".

—Zaķēnu Pauka un Šmauka dēkas turpinājas arī šai numurā, tāpat Valža Viestura saistošais stāsts „Neskaitāmas reizes briesmās."

Pašiem mazākajiem „Mazputniņa" lasītājiem noderēs „Draudzeņu saruna," kur labi var pamācīties kopā savilkt lielos, skaistos burtus.

Ģeografiskais apraksts par Holandi liekas pārāk „zinātnisks un sauss." Šaubos, vai kādam no mazajiem lasītājiem izmēģināt jauno rotaļu — „Tabātspēli." Žurnāliņa pielikumā ir pamācība, kā darināt seno foininiešu kuģi.

Jāsaka, ka „Mazputniņa" 20. n-rs ir labi izdevies. Varētu tikai vēlēties vairāk lasāmvielas bērniem vecākiem par 10 gadiem, jo tie parasti ir vislielākie lasītāji.

Irma Grebzde.

DRAUGOS AR TROĻĻIEM

Norvēģijas ceļojuma piezīmes

III

SENĀS NORVĒĢU KĀZAS

Vasarā Bergenas apkārtnē inscenē senās norvēģu kāzu svinības, kas pievelk ārzemju tūristu barus. Nevilus nāk prātā: kādēļ arī mēs Latvijā nevarējām sarikot tādus senlatviešu svētku un ģimenes svinību uzvedumus, lai pievilktu ārzemniekus? . . . (Tagad tādas senlatviešu kāzas inscenē Aizokeana zemēs. Ziemeļamerikā, pašiem par prieku un amerikāņu informēšanai). Svinības iesākas 12. g. s. celtajā Fanas baznīcā. Ērģelnieks spēlēja mums norvēģu senās reliģiskās meldijas, puskrēslā titajā baznīcā noslēpumaini mirdzēja nedaudzās sveces uz altāra. Trūka tikai . . . līgavas un līgavaiņa!... Arī šī baznīca ir leģendām apvīta, kā viss Norvēģijā. Makšķerējot jūrā, kāds akls norvēģis izvilcis sudraba krustu — un kļuvis redzīgs. Viņš ziedojis krustu baznīcai, un svētceļnieki plūduši uz baznīcu pielūgt brīnumdarītāju krustu. Reformācijas laikā nolemts krustu aizvest, bet kuģis ar krustu nogrimis, un tā jūra „paņēmusi atpakaļ to, ko kādreiz devusi."

Ēnains ceļš ved no baznīcas uz kāzu namu — uz Fanas kalnu ar plašu skatu uz apkārtni. Kāzu viesu tuvošanos vēstī koka taures skaņas. Pie vecās norvēģu sētas vārtiem mūs sagaida mūzikanti ar veclaicīgajiem norvēģu stīgu instrumentiem, un namatēvs ar namamāti nacionālos tērpos. Mēs novietojamies pie gariem galdiem zemajā norvēģu audumiem greznotajā kāzu telpā. Ar svinīgu ceremoniju un dziesmām mājastēvs un tā paligi ienesa raibi izkrāsotos spainīšos kāzu putru, kuŗu mēr ēdām no koka šķīvjiem ar koka karotēm. Mēs ēdām cieti sazāvētu aitas gaļu ar klinģeŗiem un nosīldzām kāzu maltīti ar īpata veida pankūkām. Tad bērni nacionālos tērpos un pēc tam pieaugušie uzstājās ar norvēģu nacionālajām dejām. Dažas no norvēģu dejām ir ziemeļnieciski straujas un prasa no dejotāja gandrīz akrobatisku veiklību: viņš griezties ir jālec tik augstu, ka viņš var aizsniegt ar kājām un nogrūst zemē augsta kārts galā pakārtu cepuri! Vairumā deju virietis dejo ar divām jaunavām, koķetējot drīz ar vienu, drīz ar otru — ar ļoti dzīvu, valšķīgu sejas izteiksmi.

Beidzot nāca viskomiskākais „kāzu" moments: norvēģu jaunavas uzaicināja piedalīties dejās arī viesus, izraugot par partneŗiem solida izskata britu un amerikāņu kungus. Viņu neveiklās kustības un pastāvīgā dejas soļu jaukšana skatītājos izraisīja veselu smieklu vētru.

NORVĒĢU DZĪVES VEIDS

Pārsteidz veclaicīgā un modernā elementa apvienojums norvēģu dzīves veidā. Viņi ir piesavinājušies modernās ērtības, bet ir palikuši uzticīgi savam nacionālam stilam telpu izdaiļošanā, daudzām vecām paražām un tīcējumiem. Braucot garām kādai lauku mājai, mēs redzējām uz kādas ēkas jumta raganas, bet uz otras „trolļa" attēlu! Trolļi, par kuŗiem „Perā Ģintā" runā arī Ibsens, ir gari, kas mājo visur: katram kalnam ir savs trollis. Naktīs trolļi nāk staigāt zemēs virsū; ja līdz saules lēktam tie netiek atpakaļ savā vietā, tad tiem jāpārvēršas par klinti. Tādēļ arī Norvēģijā esot tik daudz klinšu ar savādām fantastiskām formām! „Pasakas par trolļiem mēs stāstām bērniem, bet man šķiet, ka arī mēs, pieaugusie, vēl arvienu viņiem drusku ticam," saka norvēģiete.

Apbrīnojama ir ārkārtīgā spodrība Norvēģijā: viss mirdz un laistās! Nevainojami tīri un ērti ierīkoti daudzie lētie pašapkalpošanās restorāni pilsētās. Norvēģi lepojas ar to, ka viņu pilsētās nav nabadzīgo ļaužu kvartālu (Britanijā tik ļoti izplatito „slamu"). Bergenā mums rādīja zvejnieku kvartālu, un tur bija redzamas tās pašas sniega baltumā mājiņas ar puķēm apaugušām verandām kā citās pilsētas daļās. Bergenas ēkas esot apgādātas ar visām modernām ērtībām: jaunceltnes izīrējot pat ar veļas mazgājamām mašīnām. Vispār Norvēģijā nav redzami tik asi saimnieciski pretstati kā daudzās Eiropas valstīs, kur blakus ārkārtīgai bagātībai un greznībai pārsteidz lielākā nabadzība.

Ļoti skaisti ir Bergenas veikali ar tipiskajiem norvēģu izstrādājumiem. Tur ir brīnišķīgas emaļas kakla rotas, roku sprādzes, norvēģu nacionālās saktas, īpata „baltā metalla" trauki, kas atgādina sudrabu, keramika īpatās krāsās, oriģināli veidoti dzelzs svečturi, kokgriezumi u. c.

Apbrīnojami ir gādāts par tūristu ērtībām. Pat visattālākās novados augstu kalnos ir viesnīcas ar visām ērtībām. To ēdamistabas, saloni, pat koridori ir ierīkoti nacionālajā stilā. Veclaicīgi izkrāsoti trauku skapji, ar nacionāliem ornamentiem izgreznoti krēsli, izšūti spilveni un sedziņas, uz grīdas — austi ceļiņi, kas atgādina latviešu zemnieku mājas, liels kamīns īpatā norvēģu stilā ar mirdzošiem vara traukiem, kokgriezumiem rotātas pūra lādes koridoros, un visur puķes — podos, vāzēs, zaļi staipekļi vijas gar sienām!

Viesu apkalpotājas visas nacionālos tērpos. Šis īpatais norvēģu kolorits ārzemniekiem patīk daudz labāk par līdz apnikumam redzēto Eiropas viesnīcu standarttipu.

Ļoti garšīgs un bagātīgs ir ēdiens, sevišķi brokastis: uz atsevišķa galda salikti visdažādākie auksti un siltie ēdieni, starp tiem daudzi Latvijā parastie (netrūka pat Latvijas ūdens klinģeŗu!). Katrs var izvēlēties, ko grib un cik grib; izvēle ir tik liela, ka nav pat iespējams visu nomēģināt.

Kādā vietā kalnos mums rāda ļoti dārgu, greznu viesnīcu. Tās īpašnieka tēvs nesis akmeņus uz muguras no tuvējās ielejas, lai uzceltu pieticīgu mītni, no kuŗas izveidojies tagadējais plašais uzņēmums. Norvēģi ir strādīgi un uzņēmīgi ļaudis . . . arī šīni ziņā līdzīgi latviešiem. Pret svešiniekiem viņi ir laipni un izpalīdzīgi, tikai pret vāciešiem viņi ir vēl arvien naidīgi noskaņoti. Gids, kas pavada mūs 6 dienas ilgā autobraucienā, ik dienas stāsta mums par vācu okupācijas šausmām (par rīkojumu bērt zāģu skaidas pie miltiem u. c.).

Latvietim, kas svešo zemju labumos nav vēl aizmirsis savu tēviju, ieteicams apmeklēt Norvēģiju, lai tās balto bērzu birzis un čalojošo upju krastos remdētu dzimtenes ilgās iztvikušo sirdi! . . .

A. A.

Latviešu svētdienas skola Notinghamā

Atsaucoties uz vairākkārt izteikto vajadzību un DVF Notinghamas nodaļas uzaicinājumu par latviešu svētdienas skolas darbības atsākšanu Notinghamā, uz sapulci bija pulcējušies šejienes latviešu bērni un vecāki, lai pārrunātu un nospraustu skolas turpmāko darbību.

Saulainā atvasaras svētdiena un doma par mūsu jaunās paaudzes zināšanu papildināšanu bija pulcējusi kuplu skaitu interesentu. Materiālā ziņā skolu savā aizgādībā ņems DVF Notinghamas nodaļa. Darboties ir apsolījuši šādi audzinātāji: A. Stāks, R. Ušāns - Erts, B. Fedders, M. Mūsiņa un G. Tamsons.

Pārrunās nolēma, ka mācības notiks katru svētdienu, pl. 11 rītā Sherwood Comm. Centre telpās. Kā galvenie priekšmeti paredzēti: latviešu valoda, tautas dziesmu dziedāšana, ticības mācība un vispārējas zināšanas par Latviju. Kopā ar Mansfildas latviešu skolu paredzēta tautas deju mācīšana.

Skolu organizētāji vēlreiz aicina latviešu vecākus Notinghamā un tās tuvumā sniegt saviem bērniem šīs izglītošanās iespējas latviešu valodā un par Latviju vispār.

K. Z.

Pajautājiet savam ārstam vai drogistam!

GARLIC JUMS IR LOTI NODERĪGS

ĀTRI remdina influences un saaukstēšanās sāpes.

Palīdziet paši sev uzturēt sevī spēcīgu un veselīgu. Gadu simteņiem miljoni ļaužu, lietodami GARLIC veselības līdzekli, atzinuši tā efektīvo iedarbi. GARLIC ir dabisks antiseptisks sāpju remdināšanas līdzeklis, kas uzlabo asins rinkošanu. Daudzi šī produkta lietotāji to atzinuši par piemērotu artretisko un reumatisma sāpju remdinātāju. Adams Garlic Pearles satur salicylamide, ir pārbaudīts līdzeklis, kas iegūts no tiras kiploku eļļas. Adams Garlic Pearles ir bez smakas un garšas, viegli ieņemams sainīti pie jūsu drogista, un esiet droši, ka paši par to kapsuļu veidā. Iegādājieties priecāsities.

PA RŪZVELTA PĒ

III

UZBRUKUMS PERĻ HARBORAI

1941. gada rudenī Japānas sūtnis Vašingtonā pēc saruna ar Valsts departamenta vadītāju Hullu ziņoja savai valdībai, ka viņam ir saprotams, ka Anglija, cenzdamās ievilkt ASV karā pret Vāciju, grib, lai sāktos karš starp Japānu un ASV. Japānas ministru prezidents, pārliecināts, ka karš ir nenovēršams, vaicāja savai militārai vadībai, vai ir cerība, ka Japāna varētu uzvarēt ASV? Atbilde bija negātiva, ar piezīmi, ka varbūt tikai vienā gadījumā — ja izdotos amerikāņus pārsteigt ar pirmo ļoti spēcīgu trieciemu. Tā dzima Perl Harbora.

Japāņiem parsteigums neizdotos, ja Rūzvelts to negribētu. Amerikāņiem bija izdevies iegūt japāņu slepenos kodus un atšifrēt vairākus slepenos ziņojumus, kādēļ Rūzvelts bija arī informēts par gaidāmo uzbrukumu Perl Harborai. 1941. gada 25. novembra slepenā sēdē Rūzvelts ziņoja, ka Japāna uzbruks ASV tuvākā laikā, iespējams 1. decembra nedēļas nogalē. Pēc tam sekoja informācija, ka uzbrukums atlikts uz 7. decembri. To zinot, ASV prezidents nekā nedarīja, bet mierīgi gaidīja līdz 6. decembra vakaram, kad pa radio nosūtīja vēstuli Japānas keizaram. Vēstule nonāca keizara rokās 20 minūtes pēc uzbrukuma sākuma. Hulls saka, ka vēstule sūtīta tikai formas pēc, lai būtu ko pievienot pie aktīm.

KASABLANKAS KONFERENCE

1942. gadā, kad 2. pasaules karš gāja pilnā sparā dažādās pasaules malās, Rūzvelts aicināja Čerčilu un Staļinu uz kopīgu konferenci, bet Staļins atteicās, aizbildinoties, ka viņš ir aizņemts un nevar savu zemi atstāt. Vairākkārtīgie Rūzvelta mēģinājumi pierunāt Staļinu nedeva rezultātus, kādēļ konferences notika tikai ar divu lielo pieaudzīšanos 1943. gada janvārī Kasablankā. Kopīgās pārrunās vispirms iztirzāja jautājumu par turpmākiem kopīgiem kara mērķiem. Rūzvelts deklarēja, ka cīņa kā Eiropā, tā Āzijā jāturpina līdz ienaidnieku galīgai sakāvei un beznoteikumu kapitulācijai. Vairāki apspriedes dalībnieki par tādu plānu nebija sajūsminātī, jo viņi saprata, ka, pilnīgi iznīcinot vācu un japāņu militāros spēkus, komūnistiem būs patvērts brīvs ceļš kā rietumos, tā austrumos. To saprata arī Rūzvelts, jo viņš pats, beidzot sava plāna izklāstu, piezīmēja: „Protams, tā ir lieta tikai priekš krieviem. Viņi nevar vēlēties neko labāku, kā beznoteikumu kapitulāciju."

Rietumu sabiedroto vidū jau pirms Kasablankas konferences bija radušās domstarpības un nesaprašanās par to, kā un kur virzīt turpmākās militārās operācijas. Anglī ieteica pēc vācu spēku sakāves Afrikā, ciņu pārnest uz Balkāniem, lai aizsteigtos krieviem priekšā un nogriezto tiem ceļu uz rietumiem. Anglu projektu aizstāvēja arī daži amerikāņu augstākie virsnieki, bet Rūzvelts, Hopkins un ģen. Maršalss noteikti iestājās par Staļina prasībām — radīt otro fronti Rietumeiropā ar desanta operācijām pāri Lamanša kanālim. Staļins zināja, ka desanta operācijas stipri nocietinātai Ziemeļfrancijas piekrastei prasīs smagus upurus, ka vācu karaspēks, redzot apdraudētu savu zemi, cīnīsies dedzīgāk kā jebkurā citā zemes stūrī, un tādēļ smagās cīņās nonāsiņos kā vāciešī, tā angli un amerikāņi. Tā bija viņa vēlēšanās, un viņa plānus dedzīgi atbalstīja Rūzvelts, Hopkins un ģen. Maršals. Sakarā ar angļu un dažu citu klātesošo amerikāņu pretestību, Rūzvelta prasību par otrās frontes radīšanu atlika uz 1944. gadu. Kasablankā amerikāņi arī pateica, ka vispirms jāsakauj Vācija un pēc tam jānobeidz cīņa pret japāņiem. To tā vēlējās Staļins.

1942./43. gada ziemā, īpaši pēc zaudētām cīņām pie Staļingra-

VĒL 2 NEDĒĻAS

līdz 31. oktobrim,

kas ir pēdējā diena kad Jūs varat nosūtīt SAVU BALSI ĪNAK PADOMES VĒLĒŠANĀS.

PIEPRASIET VĒLĒŠANU MATERIĀLUS, rakstot

LATV. NATIONAL FED., P.O. Box 285, Term. „A", Toronto, Ont.

R TROĻĻIEM

ojuma piezīmes

kādas ēkas jumta raganas, bet uz otras „troļļa" attēlu! Troļļi, par kuriem „Perā Ģintā" runā arī Ibsens, ir gari, kas mājo visur: katram kalnam ir savs trollis. Naktīs troļļi nāk staigāt zemes virsū; ja līdz saules lēktam tie netiek atpakaļ savā vietā, tad tiem jāpārvēršas par klinti. Tādēļ arī Norvēģijā esot tik daudz klinšu ar savādām fantastiskām formām! „Pasakas par troļļiem mēs stāstām bērniem, bet man šķiet, ka arī mēs, pieaugusie, vēl arvienu viņiem drusku ticam," saka norvēģiete.

Apbrīnojama ir ārkārtīgā spodrība Norvēģijā: viss mirdz un laistās! Nevainojami tīri un ērti iekārtoti daudzie lētie pašapkalpošanās restorāni pilsētās. Norvēģi lepojas ar to, ka viņu pilsētās nav nabadzīgo laužu kvartālu (Britanijā tik ļoti izplatīto „slamu"). Bergenā mums rādīja zvejnieku kvartālu, un tur bija redzamas tās pašas sniega baltumā mājiņas ar puķēm apaugušām verandām kā citās pilsētas daļās. Bergenas ēkas esot apgādātas ar visām modernām ērtībām: jaunceltnes izrīējot pat ar veļas mazgājamām mašīnām. Vispār Norvēģijā nav redzami tik asi saimnieciski pretstati kā daudzās Eiropas valstīs, kur blakus ārkārtīgai bagātībai un grezniībai pārsteidz lielākā nabadzība.

Ļoti skaisti ir Bergenas veikali ar tipiskajiem norvēģu izstrādājumiem. Tur ir briniškīgas emaļas kakla rotas, roku sprādzes, norvēģu nacionālās saktas, īpaša „baltā metalla" trauki, kas atgādina sudrabu, keramika īpatās krāsās, oriģināli veidoti dzelzs svečturi, kokgriezumi u. c.

Apbrīnojami ir ģādāts par tūristu ērtībām. Pat visattālākos novados augstu kalnos ir viesnīcas ar visām ērtībām. To ēdamistabas, saloni, pat koridori ir ierīkoti nacionālajā stilā. Veclaicīgi izkrāsoti trauku skapji, ar nacionāliem ornamentiem izgreznoti krēsli, izšūti spilveni un sedziņas, uz grīdas — austi celiņi, kas atgādina latviešu zemnieku mājas, liels kamīns īpatā norvēģu stilā ar mirdzošiem vara trauķiem, kokgriezumiem rotātas pūra lādes koridoros, un visur puķes — podos, vāzēs, zaļi staipekļi vijas gar sienām!

Viesu apkalpotājas visas nacionālos tērpos. Šīs īpatais norvēģu kolorits ārzemniekiem patīk daudz labāk par lidz apnikumam redzēto Eiropas viesnīcu standarttipu.

Ļoti garšīgs un bagātīgs ir ēdiens, sevišķi brokastis: uz atsevišķa galda salikti visdažādākie auksti un siltie ēdieni, starp tiem daudzi Latvijā parastie (netrūka pat Latvijas ūdens klinģeru!). Katrs var izvēlēties, ko grib un cik grib; izvēle ir tik liela, ka nav pat iespējams visu nomēģināt.

Kādā vietā kalnos mums rāda ļoti dārgu, greznu viesnīcu. Tās īpašnieka tēvs nesis akmeņus uz muguras no tuvējās ielejas, lai uzceltu pieticīgu mītni, no kuras izveidojies tagadējais plašais uzņēmums. Norvēģi ir strādīgi un uzņēmīgi laudis . . . arī šīni ziņā līdzīgi latviešiem. Pret svešiniekiem viņi ir laipni un izpalīdzīgi, tikai pret vāciešiem viņi ir vēl arvien naidīgi noskaņoti. Gids, kas pavada mūs 6 dienas ilgā autobraucienā, ik dienas stāsta mums par vācu okupācijas šausmām (par rīkojumu bērt zāģu skaidas pie miltiem u. c.).

Latvietim, kas svešo zemju labumos nav vēl aizmirsis savu tēviju, ieteicams apmeklēt Norvēģiju, lai tās balto bērzu birzis un čalojošo upju krastos remdētu dzimtenes ilgās iztvikušo sirdi! . . .

A. A.

Pajautājiet savam ārstam vai drogistam!

GARLIC JUMS IR LOTI NODERĪGS

ATRI remdina influences un saaukstēšanās sāpes.

Palīdziet paši sev uzturēt sevī spēcīgu un veselīgu. Gadu simtenīem miljoni laužu, lietodami GARLIC veselības līdzekli, atzinuši tā efektīvo iedarbi. GARLIC ir dabisks antiseptisks sāpju remdināšanas līdzeklis, kas uzlabo asins rinkošanu. Daudzi šī produkta lietotāji to atzinuši par piemērotu artretisko un reumatisma sāpju remdinātāju. Adams Garlic Pearles satur salicylamīde, ir pārbaudīts līdzeklis, kas iegūts no tīras kiploku ellas. Adams Garlic Pearles ir bez smakas un garšas, viegli ieņemams sainīti pie jūsu drogista, un esiet droši, ka paši par to kapsuļu veidā. Iegādājieties priecāsities.

PA RŪZVELTA PĒDĀM

III

UZBRUKUMS PERL HARBORAI

1941. gada rudenī Japānas sūtnis Vašingtonā pēc sarunām ar Valsts departamenta vadītāju Hullu ziņoja savai valdībai, ka viņam ir saprotams, ka Anglija, cenzdamās ievilkt ASV karā pret Vāciju, grib, lai sāktos karš starp Japānu un ASV. Japānas ministru prezidents, pārliecināts, ka karš ir nenovēršams, vaicāja savai militārai vadībai, vai ir cerība, ka Japāna varētu uzvarēt ASV? Atbilde bija negātīva, ar piezīmi, ka varbūt tikai vienā gadījumā — ja izdotos amerikāņus pārsteigt ar pirmo ļoti spēcīgu triecienu. Tā dzima Perl Harbora.

Japāņiem parsteigums neizdotos, ja Rūzvelts to negribētu. Amerikāņiem bija izdevies iegūt japāņu slepenos kodus un atšifrēt vairākus slepenos ziņojumus, kādēļ Rūzvelts bija arī informēts par gaidāmo uzbrukumu Perl Harborai. 1941. gada 25. novembra slepenā sēdē Rūzvelts ziņoja, ka Japāna uzbruks ASV tuvākā laikā, iespējams 1. decembra nedēļas nogalē. Pēc tam sekoja informācija, ka uzbrukums atlikts uz 7. decembri. To zinot, ASV prezidents nekā nedarīja, bet mierīgi gaidīja līdz 6. decembra vakaram, kad pa radio nosūtīja vēstuli Japānas ķeizaram. Vēstule nonāca ķeizara rokās 20 minūtes pēc uzbrukuma sākuma. Hulls saka, ka vēstule sūtīta tikai formas pēc, lai būtu ko pievienot pie aktīm.

KASABLANKAS KONFERENCE

1942. gadā, kad 2. pasaules karš gāja pilnā sparā dažādās pasaules malās, Rūzvelts aicināja Čerčilu un Staļinu uz kopīgu konferenci, bet Staļins atteicās, aizbildinoties, ka viņš ir aizņemts un nevar savu zemi atstāt. Vairākkārtīgie Rūzvelta mēģinājumi pierunāt Staļinu nedeva rezultātus, kādēļ konference notika tikai ar divu lielo piedalīšanos 1943. gada janvārī Kasablankā. Kopīgās pārrunās vispirms iztirzāja jautājumu par turpmākiem kopīgiem kara mērķiem. Rūzvelts deklarēja, ka cīņa kā Eiropā, tā Āzijā jāturpina līdz ienaidnieku galīgai sakāvei un beznoteikumu kapitulācijai. Vairāki apspriedes dalībnieki par tādu plānu nebija sajūsmināti, jo viņi saprata, ka, pilnīgi iznīcinot vācu un japāņu militāros spēkus, komūnistiem būs pavērts brīvs ceļš kā rietumos, tā austrumos. To saprata arī Rūzvelts, jo viņš pats, beidzot sava plāna izklāstu, piezīmēja: „Protams, tā ir lieta tikai prieks krieviem. Viņi nevar vēlēties neko labāku, kā beznoteikumu kapitulāciju."

Rietumu sabiedroto vidū jau pirms Kasablankas konferences bija radušās domstarpības un nesaprašanās par to, kā un kur virzīt turpmākās militārās operācijas. Angļi ieteica pēc vācu spēku sakāves Afrikā, ciņu pārnest uz Balkāniem, lai aizsteigtos krieviem priekšā un nogrieztu tiem ceļu uz rietumiem. Angļu projektu aizstāvēja arī daži amerikāņu augstākie virsnieki, bet Rūzvelts, Hopkins un ģen. Maršalss noteikti iestājās par Staļina prasībām — radīt otro fronti Rietumeiropā ar desanta operācijām pāri Lamanša kanālim. Staļins zināja, ka desanta operācijas stipri nocietinātai Ziemeļfrancijas piekrastei prasīs smagus upurus, ka vācu karaspēks, redzot apdraudētu savu zemi, cīnīsies dedzīgāk kā jebkurā citā zemes stūrī, un tādēļ smagās cīņās noasiņos kā vācieši, tā angļi un amerikāņi. Tā bija viņa vēlēšanās, un viņa plānus dedzīgi atbalstīja Rūzvelts, Hopkins un ģen. Maršals. Sakarā ar angļu un dažu klātesošo amerikāņu pretestību, Rūzvelta prasību par otrās frontes radīšanu atlika uz 1944. gadu. Kasablankā amerikāņi arī pateica, ka vispirms jāsakauj Vācija un pēc tam jānobeidz cīņa pret japāņiem. To tā vēlējās Staļins.

1942./43. gada ziemā, īpaši pēc Stalingradas, vācu armijas ciņas spars bija zudis un gandrīz ikviens vācu karavīrs klusībā pie sevis nēsāja domu — kā ar godu un puslīdz veselu ādu karu nobeigt. Tie, kuri bija kādreiz redzējuši Krieviju un to postu, ko komūnistu režīms sagādājis Krievijas tautām, bija pārliecināti un ticēja, ka radīsies iespēja saprasties ar Rjetumu valstīm, bet par to vāciešiem būs jāizmīcina komūnistu diktatūra Krievijā. Vācu karavīri nedomāja, ka Rietumu lielvalstis pieļaus kara beigās triumfēt komūnismam. Vācu karavīriem bija klusa nojauta, ka kaut kas tiek darīts, un slepenībā veidojās plāni, kā atbrīvoties no Hitlera un izlīgt ar Rietumu valstīm.

Vācu karavīru nojauta bija pareiza un kaut kas arī ir darīts, bet viņi, tāpat kā mēs, bija par daudz labās domās par Rietumu sabiedroto augstāko vadību. Viņi, tāpat kā mēs, nespēja iedomāties un pielaist varbūtību, ka lielās brīvības zemes — ASV prezidents ir padevīgs Staļina kalps. Visvairāk bija vilušies t. s. anglofīli, kuri vācu okupētajās zemēs naidīgi nostājās pret vācu okupācijas varu un gaidīja, kad pestīšana nāks un angļi mūs izglābs no krievu un vācu varām.

Visi vāciešu un japāņu mēģinājumi rast izlīgumu — palika bez panākumiem. ASV ģenerālis Vedemeiers savās atmiņās raksta: „Kaut arī Rietumu sabiedrotiem bija zināms, ka Hitleram ir liela opozicija pat vācu virsnieku vidū, no mūsu puses nekas netika darīts, lai opozicijai palīdzētu."

Čičesteras bīskaps raksta, ka pie viņa, Stokholmā, griezušies 2 vācieši ar lūgumu noskaidrot pie britu valdības, vai tā būtu gatava runāt par mieru, ja Hitlera vietā nāktu demokratiska valdība. Min. biskaps nav atradis nevienu angļu valstsvīru, kas vēlētos par šo jautājumu runāt.

Rietumu slepenam dienestam arī bija zināms, ka 1943. gada vasarā Japānas ķeizars kādā Augstākās kara padomes sēdē bija teicis, ka karš zaudēts un vajadzētu mēģināt to izbeigt pie katriem noteikumiem, izņemot beznoteikumu kapitulāciju.

Kasablankas konferences deklarācija — ciņa līdz galīgai sakāvei un beznoteikumu kapitulācija, kā ar aukstu ūdeni aplēja kā vāciešus, tā japāņus. Tie dziļā spītā savilka dūres, lai cīnītos līdz pēdējam. Daudzu vāciešu un japāņu sirdīs vēl šodien kvēlo šis naids pret angļiem un amerikāņiem, un ja tagad runā par zūdošo amerikāņu prestīžu, tad vaina krīt nevis uz tagadējo valdību, bet uz to, kura tik smagi pievila savu un daudzas citas tautas.

KVEBEKAS KONFERENCE 1943. GADA AUGUSTĀ

Arī uz šo konferenci Rūzvelts velti mēģināja izvilināt Staļinu, un tādēļ arī Kvebekā tikās tikai divi lielie. Jau pašā sākumā Kvebekas konferences dalībniekus pārsteidza Rūzvelta „labā roka" Hopkins, nolasot kādu slepenu rakstu, kurā starp citu bija teikts: „ . . . Pēc kara Eiropā dominēs Krievija. Lielbritanija viena nebūs spējīga pretoties Krievijai. Krievija ir izšķirējs faktors tagadējā karā, kādēļ tai jādod visa iespējamā palīdzība un jācenšas iegūt tās draudzību."

Šo rakstu jo plaši izmantoja un vēl tagad izmanto Maskava, jo tajā taču Rietumu sabiedrotie paši ir deklarējuši, ka Krievija bija izšķirējs faktors ass valstu sakāvē un tādēļ tai arī ir tiesības daudz ko prasīt.

Kvebekas konferencē Rūzvelts deklarēja, ka 1944. gadā, pēc invāzijas Ziemeļfrancijā, notiks desanta operācijas Dienvidfrancijā, un spēki šim operācijām nemami no Itālijas frontes. Par šādu lēmumu gan neapmierināti bija angļi un daļa amerikāņu, bet — notika tā, kā Rūzvelts noteica. Angļi bija materiāli atkarīgi no ASV, kādēļ daudz uzstāties nevarēja. Arī no kopīgiem bruņotiem spēkiem Eiropā ¾ bija amerikāņu.

Sakarā ar desanta operācijām Dienvidfrancijā vairākkārt ir pārmests ģen. Eizenhaueram par nevajadzīgu spēku sadrumstalošanu. Šķiet, nevietā par to pārmest Eizenhaueram, jo, kā redzējām, to tā bija noteicis bruņoto spēku augstākais komandieris — valsts prezidents, — tā to vēlējās Staļins, kurš baidījās, ka angļu - amerikāņu spēki no Itālijas varētu ātri doties Balkānu virzienā un būt šķērslis sarkano vilnim uz iecērēto mērķi dienvidos — Vidusjūrā.

Turpinājumā: CAUR KAIRO UZ TEHERANU.

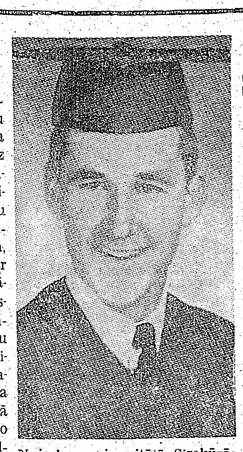

Nujorkas universitātē Sirakūzās pirmo zinātnisko gradu B. S. dekoratīvajā architektūrā (Landscape Architekture) ieguvis Salvins Strods, rakstnieku Marijas Andžanes un Konstantīna Stroda dēls. Salvins ir saistījies pie tās pašas universitātes 4 profesoru nodibinātās firmas „Sargent - Webster - Grenshaw - Folley Architects". Studiju laikā bijis Koppa, Phi Delta biedrs. Pēdējā studiju gadā par labām sekmēm Salvins saņēma Nujorkas valsts stipendiju, kas samaksāja visus studiju izdevumus.

JAUNS MĀKSLAS SALONS TORONTO

Vija un Edgars Kraujiņi šai sestdienā īsteno kādu savu senu ieceri — virs sava veikala telpām 343 Roncesvalles Ave., otrā stāvā durvis paver jauns mākslas salons, kas būs atvērts no pirmdienas līdz ceturtdienai līdz pulkst. 8 vakarā, piektdienās līdz pulkst. 10, sestdienās — līdz pulkst. 6. Salonā pagaidām ir jau D. Miezāja, J. Zuntaka, Ed. Krūmiņa, K. Langenfelda, I. Šteina E. Dzeņa, P. Reinholda, A. Kopmaņa un H. Merca darbi. Būs apskatāmi arī Rirdāna oriģinālzīmējumi.

UZMEKLĒJIET SAVAS VIETĒJĀS ORGANIZĀCIJAS

AICINĀJUMS LATVIEŠIEM KANADĀ

Ar šo aicinām latviešus Kanadā piešķirt lielāku vērību mūsu draudzēm un organizācijām, kas darbojas jūsu pilsētā vai apkārtnē. Bieži aktīvu, ideālistisku, bet nedaudzu cilvēku rosinātas, tās tomēr cieš mūsu vienaldzības un atraušanās dēļ. Tanī pašā laikā ir patiesība, ko nevajaga vairs pierādīt, ka neviena tautā vai tās grupa nevar kā tāda pastāvēt, ja tā nekopj savus sabiedriskos pasākumus. Baznīca nav domājama bez dievlūdzējiem, biedrība, nodaļa, kopa, teātris, un katra cita rosība kopības nozīmē — bez cilvēkiem, kas nāk kopā, strādā kopā, un maksā biedru u. c. maksas.

Īpaši tas attiecas, ja latviešu tautas intereses dzimtenē prasa no mums kādu lielāka un svarīgāka apmēra akciju. Tad — kaut gan mūsu nacionālā dzīve šinī zemē ir noorganizēta un ka mums ir sava centrālā organizācija, tomēr ir vairāk kā skaidrs, ka bez stiprām vietējām draudzēm un organizācijām — arī šādi kopīgi darbi ir apzīmogoti īsam mūžam.

Tādēļ aicinām pārdomāt un lūdzam latviešus Kanadā iestāties draudzēs biedrībās, nodaļās, kopās, pulciņos, pildīt to minimālās prasības, t. i. maksāt biedru naudu un tādējādi ne tikai sevī, bet visu priekšā ar rīcību apliecināt, ka esam savas tautas locekļi.

Toronto, 1960. g. oktobrī.

V. Upeslācis,
LNAK valdes priekšsēdis,

V. Uiska,
sekretārs.

Savienotās VALSTIS

NUJORKA

Nujorkas latviešu organizāciju padome bija aicinājusi visu latviešu organizāciju pārstāvjus uz apspriedi, kā šogad atzīmēt Latvijas neatkarības svētkus. Paredzēts, ka tos rīkos Webster Hall telpās 19. novembrī. Ir nodoms uzaicināt kā runātāju kādu amerikāņu senātoru. Galvenais runātājs būs ALA's priekšsēdis prof. P. Lejiņš.

Organizāciju padomei tomēr neizdevās nolidzināt nesaprašanos ar Nujorkas latviešu ev.-lut. draudzes kori, un sakarā ar to koris laikam svētkos nedziedās. Konflikts starp padomi un kori radās dziesmu svētku atlikuma sadalīšanas dēļ.

Izbraukums uz Nujorkas latviešu ev.lut. draudzes lauku īpašumu Katskilju kalnos notika 8. oktobrī. No Nujorkas izbrauca divi autobusi, no kuriem viens bija pilns ar jauniešiem. Bez tam daudzi izbraucēji ieradās savos automobiļos. Nonākuši gala mērķi viesi piedalījās karoga pacelšanas ceremonijā. Svētbrīdi vadīja māc. A. Ozols. Kopējās pusdienas notika lielajā ēdamzālē. Ziņojumu par īpašumu sniedza V. Gobiņš. Vakarā viesi pulcējās ap ugunskuru. Apm. puse izbraucēju vakarā atgriezās Nujorkā, bet pārējie palika pa nakti kolonijā, lai bauditu vēl vienu jauku rudens dienu.

Draudzes lauku īpašumam tagad ir jauns pārzinis — Jānis Bole. Līdzšinējais pārzinis māc. Zuzāns pārcēlies uz dzīvi citur.

Nujorkas latviešu organizāciju padome sadarbībā ar Humanitāro zinātņu asociāciju un Nujorkas latviešu biedrību atzīmēs Kr. Barona 125. dzimšanas dienu ar referātiem par tautas dziesmām. J. Bičolis referēs par Kr. Baronu un doc. A. Šturms — par latviešu tautas dziesmu melodijām. Tautas dziesmas dziedās Skaidrīte Prince un Bronkšas latviešu vidusskolas koris Rītas. Pētersones vadībā. Sarīkojums notiks 22. oktobrī, pl. 7 vak. Yorkville Temple telpās, 157 E. 86. ielā.

DV mēneša sanāksme notiks 22. oktobrī, pl. 8.30 vakarā Yorkville telpās. Alfrēds Bērziņš referēs par Apvienotām Nācijām un apspiesto tautu brīvību.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu b-bas koncertapvienības koncertu sērijā Latvieši namā 2. oktobrī dzirdējām daudzinātās igauņu pianistes Dagmaras Kokeres lielisko priekšnesumu. Jau ar Haidna Sonātu viņa iekarojа klausītāju sirdis. Tāpat E. Tubina „Sonatīna liecināja par pianistes izciliem dotumiem, kaut arī izpildījums bija mazliet paskarbs, ko apliecināja arī pati māksliniece, kad viņai par to izteicos personīgās pārunās. Turpretī otrā daļā atskaņotie V. Dārziņa, J. Medina un piedevām J. Vītola darbi pierādīja, cik lieliski viņa prot iejusties latviešu mūzikā. Kupli apmeklētā auditorija veltīja viešņai no Kanādas sirsnīgus sumināju mus.

Otra tāla viešņa, no Vācijas, bija Ludmilla Šepe, ar kuru Krolla kultūras birojs atklāja savu koncertsezonu. Kaut gan koncerts notika tikai nedēļu pēc Kokeres koncerta, tomēr Latviešu nama zāle bija pārpildīta klausītājiem, kuru atsaucība ar katru jaunu dziesmu augtin auga, novedot tos līdz īstai sajūsmai. Patika latviešu skaņražu dziesmas, operu ārijas, un patika pati dziedone. Suminājumi un rožu pušķi lai māksliniecei noder kā jauks apliecinājums viņas talantam, kas pa šiem 5 gadiem, kopš viņa te bija pēdējo reizi, ir vēl vairāk veidojies un slīpējies. Skaisti!

Pēc spoži izdevušās koncerta sestdien, 8. oktobrī, Latviešu namā, Krolla Kultūras biroja ietvaros, Dr. A. Kalniņš ar kundzi sarīkoja savā mājā vakariņas tālajai viešņai Ludmillai Šepei, nedaudzu mākslinieces cienītāju pulciņā, galvenokārt no mākslinieku aprindām. Viņu starpā redzējām tenoru V. Salnu ar kundzi, komponistu-vijolnieku A.Matisonu ar k-dzi, „sporta karali" V. Baumani ar k-dzi, bij. operas revidentu Tilmani, u. c.

Neredzīgo kopas Vācijā skaņu lenšu bibliotēkas iegādāšanai, Čikāgas strēlnieku kopai iemaksāti ziedojumi: Jāņa draudzes dāmu komiteja $25.-, Ciānas draudze $25.-, Miera draudze $14.-, Marlo studio $25.-, Illinojas latviešu palīdzības b-ba $3., Albertīne Markitāne $2,-. Skaņu lentas ziedojušas: Inženieru b-ba un Čikāgas latviešu baptistu draudze.

Čikāgas strēlnieku kopa rīko sestdien, 5. novembrī, Čikāgas latviešu namā, 4146 Elston Ave. savu pirmo pastāvīgo sarīkojumu. Mūsu vecākās karavīru saimes sarīkojumu kuplinās K. un E. Dzelmes tautisko deju kopa ar tautiskām dejām, un ar gadījumam piemērotām deklamācijām viesus iepriecinās Māra Antēna un Elmārs Upermanis. Deju mūziku sniegs čikāgiešu iemīļotais Lestera vācu deju mūzikas orķestris. Mantu loterijā būs bagātīgs un vērtīgs mantu klāsts. Loterijā izlozēs neredzīgo kopas Vācijā izstrādājumus: tautiskus audumus, sukas u.t.t. Daudz vērtīgu mantu ziedojuši strēlnieku draugi un labvēļi. Loterija būs atvēra jau plkst. 7 vakarā ar brīvu ieeju. Sarīkojums sāksies pl. 8 vakarā. Ieejas maksa $1,50 no personas. Par uzkodu un kafijas galdiem rūpēsies kopas dāmu komiteja ar A. Indāni kā komitejas priekšnieci. — ro.

SIETLĀ

Latviešu biedrības teātra kopa stājusies pie Skaidrītes Pendes 3 cēlienu komēdijas „Lielais malks" iestudēšanas. Režiju vada Nik. Šūbiņš, un, paredzams, ka izrāde varēs notikt š. g. beigās vai 1961. gada sākumā.

Sietlas latviešu ev. - lut. draudze atskatās uz 10 pastāvēšanas gadiem. Svinību gadījumā no Bostonas ieradīsies māc. A. Galiņš, kas bija Sietlas draudzes pirmais mācītājs. Draudzes svinības, kas sakrīt ar Reformācijas svētkiem, ievadīs ar svētvakaru Vašelli kapu luteraņu nodalījumā, plkst. 7.00, sestdien, 29. oktobrī. Svētku dievkalpojums notiks latviešu baznīcā, svētdien, 30. oktobrī, plkst. 11.00, piedaloties korim. Pēc dievkalpojuma turpat latviešu namā notiks akts ar koncertu. Par draudzes darbības 10 gadiem referēs draudzes priekšnieks agr. E. Robiņš. Koncertā piedalīsies viesi no Kalifornijas: M. Vinerts un Eikerta (dziedātājas), Ed.Vinerts (vijole) un no Sietlas brīvmākslinieces E. Vāgnere (klavieres). Pēc koncerta sekos kopīgs azaids groziņu veidā. Groziņi nododami dāmu komitejai svētdienas rītā.

BURLINGAMĀ (KALIF.)

Pļaujas svētku dievkalpojumu Labā Gana baznīcā vadīja māc. G. Kness-Knezinskis. Dievnams bija greznots zeltainām un baltām mārtiņrozēm, dārza un lauku augļiem ar tradicionālo rupjas maizes klaipu augļu vidū.

SAN MATEO (KALIF.)

Draudzes dalībnieces un skolotājas Zelmas Sūnas 70 g. jubilejā viņas dzīves vietā pulcējās daudz apsveicēju — draugi, paziņas un draudzes darbinieki. Pēc īsiem dievvārdiem, pie bagātīgi klāta galda runāja Ziemeļkalifornijas draudzes Burlingamā priekšnieks J. Pružinskis un pasniedza velti no draugiem un cienītājiem. Kopas dāmu komitejas sveicienus nodeva priekšniece S. Grandovska, pasniedzot sarkanas rozes. Bija arī daudz citu dāvanu, gan ziedos, gan mantās. Apsveikumi bija pat no izsūtījumā Sibirijā esošiem tuvākiem radiniekiem. Māc. Arn. Ernstsons sveicinājā personīgi, bet māc. G. Kness-Knezinskis, kas bija aizņemts darbā, piesūtījis rakstveida apsveikumu.

Prof. P. Jurevics.

IEKŠĒJĀ PĀRVEIDOŠANĀS PADOMJU SAVIENĪBĀ

2. IZGLĪTĪBA PRET BOĻSEVISMU

Nākamais vissvarīgākais faktors, kas rada pārmaiņas padomju cilvēkos, ir zemes straujā industriālizācija. Šāda industriālizācija komūnistiskai valstij ir pilnīgi nepieciešama, jo tikai tā tā var cerēt piepildīt savus dzīves standarta celšanas solījumus un reizē arī cerēt aizstāvēt sevi vai, pareizāk, — cerēt iekarot pasauli. Bet šai straujai plaša stila industriālizācijai ir savi iekšēji nosacījumi. Pirmais nosacījums ir, ka vajadzīgi tehniski izglītoti darbinieki. Lai tos raditu, izglītībā tiek lietotas īstas masu produkcijas metodes. Vai nu šī izglītība ir kaut cik pilnvērtīga, ir cits jautājums. Tomēr, lai kāda tā būtu, neizbēgamais rezultāts ir tas, ka tā rada plašas intelligences masas, — un krievu intelligence pēc tradicijas allaž ir bijusi noskaņota pret tirannijām un stāvējusi par brīvību. Katrā ziņā tā pastāvēs no cilvēkiem, kam prāts būs attīstīts un domāšana vingrināta, — kaut arī vispirms tikai tīri tehniskās problēmās. Bet kad nu reiz prāts pamodināts un ievingrināts, tas nekad neaprobežojas tikai ar speciālitāti, kādai tas dresēts, bet pievērš to dzīvei vispār. Tas arī ir neizbēgami, jo praktisku technisku problēmu atrisināšanā neizbēgami jāsaduras ar cilvēku un iekārtas īpatnībām, un Padomju Krievijā tas nozīmē, ka jāsaduras ar visām tās iekārtas perversitātēm, kas kavē ražīgu darbu. Tādā kārtā prāts un domāšana pa laikam dabū kritisku ievirzi, — un tam atkal tad neizbēgami jāietekmē virziens, kurā agrāk vai vēlāk ies vispirms intelligences un tad arī masu attīstība.

Pirmais norādījums par šo virzienu atrodams jau faktā, ka neviens cilvēks īsti vairs neticot pašu valdības propagandai, bet gan paslepus pirgājas par to. Sevišķi skeptiski esot noskaņoti studenti, — un par studentu nemieriem, vismaz par nemieru dīgļiem, savā laikā presē jau vairākkārt ziņots. Šai sakarā ir visai zīmīgi, kā to pastāsta Kl. Mēnerts savā grāmatā „Der Sowjet-Mensch" (būdams izdevuma Osteropa direktors, viņš pārvalda krievu valodu, bijis Krievijā 12 reizes, reizēm mēnešiem un pat gadiem ilgi), ka kādā gadījumā pēc sirsnīgi pavadīta vakara vairāki Maskavas studenti atzinušies kādai ārzemniecei, ka viņi nezinot neviena studenta, kas būtu pārliecināts komūnists. Tāpat arī Kānberas profesors M. Klarks savā grāmatā „Meeting Soviet Man" atzīmē, ka tam nāciės konstatēt, ka oficiālos politiskos priekšlasījumos studenti klausījušies ar neapslēptu skeptisku izteiksmi, rādot, ka tie netic nekādiem „algotņu" balamutējumiem.

Tālāk Padomju autoritātēm jaunatnes audzināšanā jāsamierinās ar vēl vienu faktu, kas komūnistu iekārtai nav labvēlīgs. Tas ir sods par tās brutāli piekopto brīvēs rakstniecības un mākslas apspiešanu. Padomijā pilnīgi trūkst lielu pirmklasīgu darbu, kas apmierinātu pēc ista mākslas baudījuma slāpstošo publiku, gelvenokārt intelligenci un jaunatni. Kā to ar izbrīnu konstatē jau minētais profesors Klarks, galvenās „naglas" kā teātros, tā operā un baletā vēl vienmēr ir sensenie priekšrevolūcijas klasiskie ražojumi, un tie turpina aizraut klausītājus un skatītājus. Klarks brīnās, cik ilgi tā varēs dzīvot no šādas „atsildītas" kultūras, kas pilnīgi pretēja padomju garam. Viņš domā, ka, kamēr pastāvēs tagadējais režīms, tas nekad nevarēs sniegt neko līdzīgu. Nav šaubu, ka šāda bieža ietekmēšanās ar priekšrevolūcionāro garu un domu, — lai kā kritiķi pūlētos to interpretēt pēc padomju prasībām, nevar galu galā neizsēt dvēselēs kādas padomju režīmam gluži nepieņemamu stādu sēklas, — psiholoģiski ņemot tas ir gluži neizbēgami.

Jo vairāk, ka arī skolās, sevišķi vidusskolās, notiek kaut kas līdzīgs. Te atkal jau minētajam Mēnertam gadījies būt klasē, kur skolotāja ar lielu milestību un iejūsmu interpretējusi Puškina Jevgeņiju Oņeginu. Un šāda skolotāja nevar būt vienīgā, jo arī vēl tagad, gluži kā senos laikos, jaunas meitenes jūsmojot par Puškiņa Tatjānu un Turgeņeva Lizu, bet zēni par Oņeginu un Ļermontova Pečorinu — un zinot no galvas daudzas no zīmīgākām pasāžām.

Tas būtu pretim visam, kas līdz šim pieredzēts, ja tas neatstātu iespaidu uz šādi audzinātu jauniešu jušanas un domāšanas veidu, padarot to gluži citādu, nekā tas vajadzīgs iekārtai.

Ārkārtīgi daudz lasa Ļeva Tolstoja romānus, un, acīm redzot, lasītāju spiediens ir bijis tik liels, ka valdība ir bijusi spiesta atļaut izdot par jaunu vairāk kā simttūkstoš eksemplāros pat tai pavisam nepatikamos Dostojevska darbus (izņemot, cik spriežams, tos, kas par daudz „lec iekārtai acis"), un, lai tos saņemtu, laudis stāvējuši rindās naktīm cauri.

Nāk vēl klāt ārzemju iespaids. Studentiem, kā raksta lords Kilbrakens (grāmatā „A Peer behind the Courtain") esot lielās publiskās bibliotēkās pieejami arī ārzemju žurnāli, kuŗus daudzi citīgi lasot, pie kam esot daudzi, kas cienot tieši amerikāņu literatūru. Tāda kārtā tad arī galvenie notikumi kļūst zināmi ne tikai oficiālajā versijā vien. Ziņas no ārzemēm atnes arī ceļotāji, un daži domā, ka tie karaviri, kas bija piespiesti piedalīties Ungārijas revolūcijā apspiešanā, noteikti iznēsājot kaitīgus bacīļus . . .

Ja visu to saņem kopā, tad nav brīnums, kā A. Slezingers (Monat, 137) konstatē, ka tagadējie mazdēli ir tuvāki saviem vectēviem, t. i., priekšrevolūcionārai paaudzei, nekā saviem tēviem. Šinis mazdēlos vairs nepavisam neesot vecā komūnistiskā gara, kaut vai jau tāpēc, ka tie nav gājuši cauri briesmīgajai pilsoņu kara skolai, — tie ir tālu no katra fanātisma, tie grib brīvību, valību, tie grib privātu dzīvi. Tas nenozīmē, ka tie jau noskaņoti valdībai naidīgi, — bet tie ir apolitiski, politiski neieinteresēti, — bet arī tas jau ir Padomijā liels grēks. Dažreiz šis apolitisms iegūst jau tieši piedauzīgu un kaitniecisku raksturu, kad zināma tipa jauniešu ar nodomu izrāda nicināšanu pret valdības spredīķotājām normām. Pie šādiem tipiem pieder, no vienas puses, t. s. „stiļāgas" — krievu tipa „Tedi puikas", resp. „bodžiji" —, kas tad arī ģērbjas un izturas gluži līdzīgi, kā viņu gara radiniekiem citās zemēs, par lielu piedauzību padomju iestādēm, kas tomēr nespēj tikt ar tiem galā (daudzi pieder pie augstākas šķiras). Otrs tips ir galīgie skeptiķi un ciniķi, ko sauc par „ņiboņičo", jo tie, tā sacīt, neatzīst ne dieva (ņi boga), ne velna (ņi čorta). Tie tad allaž saindējot jauniešu sanākšmju atmosfairu ar nīrdzīgiem starpsaucieniem. (Labu krievu jaunatnes raksturojumu dod M. L. Kalbs grāmatā „Eastern Exposure").

Turpinājumā:

3. RAKSTNIEKU DUMPIS

CELA VĀRDI

Bēdas var pārciest pats; bet, lai pilnam izjusta prieku, vajadzīgs kāds, lai ar viņu tanī dalītos.

S. Klemens.

☆

Ir vieglāk apspiest pirmo vēlmi nekā apmierināt visas sekojošās.

Anons.

☆

Lielus runātājus vajag apturēt, jo viņi paši nezina, ko nozīmē klausīties.

Benjamins Franklins.

☆

Nekas nav tik spēcīgs kā rāma izturēšanās; nekas nav tik rāms kā īsts stiprums.

Fransis de Sales.

VĒL 2 NEDĒĻAS

līdz 31. oktobrim,

kas ir pēdējā diena
kad Jūs varat nosūtīt

SAVU BALSI

LNAK PADOMES VĒLĒŠANĀS.

PIEPRASIET VĒLĒŠANU MATERIĀLUS,

rakstot

LATV. NATIONAL FED., P.O. Box 285, Term. „A", Toronto, Ont.

STUDENTU KOPAI JAUNA VALDE

Toronto latviešu studentu kopas pilnsapulcē par kopas darbību ziņojumus sniedza kopas pr-ce Brigita Staško, kasieris Uldis Treijers un sekretārs Māris Peniķis. Kopa pārstāvēta Baltijas feederācijā un Kultūras fonda, kā arī piedalījusies studentu festivālā. Sarīkots gadskārtējais karnevāls, bijuši egļtes un daži tuvināšanās vakari, atcerēta arī sestdienas skola. Saņemts LNAK aicinājums aktivi darboties informācijas darba laukā. Latviešu studentu centrālās savienības pr-dis J. Blūmentals aicinājis ciešākai sadarbībai. Pag. macību gadā kopa apzinājusi 111 latviešu studentus, bet pasreiz apm. 100. Kopa aicināta nākt talkā 18. novembra valsts svētku sarīkojumā.

Studentu biedru naudas maksājumi kopai kārtojas gausi, tapat arī stipendiju atmaksas, kas ienākušas $485,- apmērā; ir cerības tuvākā laikā iekasēt vēl 500 dol. Kasē rīcības kapitāls 213,48 dol. Revizijas komisijas pr-dis V. Gulēns savā ziņojumā norāda, ka kases rēķini atbilst attiecīgiem dokumentiem.

Debatēs un pārrunās par pagājušo un turpmāko darbību izskan domas, ka biežāk rīkojami tuvināšanās vakari (pa 2 mēn. reiz

M. Krone Balduma

PADOMI NAMAMĀTĒM

ALŅA GAĻAS SAGATAVOŠANA

Alnis piedēr pie lielākajiem medijumu lomiem, kuŗu tad mednieku grupa sadala savā starpā un priecīgi brauc mājās nodot namamātes rīcībā izvērtēšanai un sagatavošanai. Alnis ziemā nogatavinās no 8 — 12 dienās, uzglabājot vēsā un sausā vietā, bet tādā, kur nesalst.

Gadās kā kādreiz vieta nav tik vēsa un gaļa ievecojas, tad ātri jānomazgā vairākos ūdeņos, kam pielej etiķi; tad gaļu nosusina un liek karstā krāsnī, lai ātri aprauj garoziņu, kas aizkavē garšīgas sulas izplūšanu. Alņa cepetis būs visgaršīgāks, ja to neaplaistīs ar ūdeni, bet ar krējumu.

Ja medijums ir sasalis, tad tas var stāvēt mēnešiem, bet tiklīdz to atlaidina, tā arī tūliņ jāizlieto, jo atri var sabojāties. Atsaldētais medijums jāgatavo viss, un nav kaut daļa no tā vairs liekama atpakaļ uz ledus. Tāpēc medijumu sadala lietošanai vēlamos gabalos, kuŗus ad pēc vēlēšanās var no ledus nonemt, atsaldēt un sagatavot.

Alņa gaļa, kā jau no lielāka lopa, ir lielākām šķiedrām un ir arī cietāka, bet to var nomērcēt pienā vai arī likt vīna un etiķa marinādē, kas savārita ar vircēm un paegļu ogām. Tā gaļas šķiedras gatavojot, tās kļūst mīkstākas, cepetis arī ātrāk izcepas vai izsautējas.

Alņa cepēša gaļai var gatavot šādu marinādi: daudzumus var ņemt atkarā no gaļas lieluma. 4 sīpolus sagriež šķēlēs, pieliek ½ mārc. sagrieztu šampiņonu, 2 ēd. kār. pētersīļu lapiņu, 10 piparu graudus, 10 vircu graudus, 3 lauru lapas, 8 mazos šalotes sīpoliņus, 1 ēd. kar. estragona, 2 ēd. kar. sagrūstu kadiķu ogu, 3 citronu sulu, 5 ēd. kar. olīvu eļļas, 1 kv. sarkanvīna, 1 kv. galda etiķa. Visu savāra un atdzesē, ieliek vēlāmo cepeša gabalu un apvelē tā, lai tas būtu no visām pusēm pārliets ar marinādi. Šai marinādē alņa gaļas gabalu var atstāt dažas stundas, ja tas ir mazāks, bet lielāku gabalu parīt, bieži apgrozot, no 4—8 dienām. Gabalu apgrozot, jāraugās, lai tas būtu no visām pusēm un vienmēr marinādē. Marināde alņa cepetim piešķir pikantāku garšu.

Pirms cepšanas gaļu izņem un nosusina, izdauza, ieberž ar sāli, mazliet smalkiem pipariem un cidreni, tad iespiež liek sakarsētā sviestā un apcep brūnu; cep, bieži aplaistot, līdz gatavībai. Tad cepeti izņem un uzliek uz sasilditas bļodas. Ja pasniedz veselu cepeti galdā, tad vienā cepēša galā var likt novārītus mazus apaļus kartupeļus, bet otrā galā novārītus un nolobītus kastaņus. Gar cepeša malām var likt veselus sautētus šampiņonus.

Kā salātus pie alņa cepeša var dot skābus gurķus un brūkleņu ievārījumu. Mērcei pielej sarkanvīnu un savāra. Pie alņa cepeša var pasniegt burgundieti vai šampanieti.

Alņa cepeti gatavojot, to iepriekš var likt marinādē, tad nomērcēt pienā. Izņem, nomazgā un nolupina plēves, iespeķo un ieberž ar sāli un engveru. Pannā izkausē ½ mārc. sviesta, ieliek cepeti, un, bieži aplaistot, cep 1½ stundas, tad apgriež un aplaista ar skābu krējumu, pielej pie mērces sarkanvīnu un cep vēl vienu stundu, ja cepetis ir apm 5-6 mārc. liels; lielākam cepetim, no 10-15 mārc., cepšanas laiks 3-4 stundas. Mērci pietumē un izkāš.

Šādam alņa cepetim var dot klāt sautētus kastaņus buljonā, brūni ceptus kartupeļus, pildītus tomātus vai arī garnēt cepešbļodu visapkart ar novārītām saknēm. Kā salātus dod klāt brūkleņu ievārījumu.

ALŅA STĒKS 6 PERSONĀM

3 mārc. alņa gaļas fileja gabalu sagriež šķēlēs un izdauza. Cep sviestā uz straujas uguns. Kad viena puse apcepusi, apgriež un pārkaisa ar sāli un pipariem vai arī engveru. Kad stēki gatavi, tos sakārto uz sasilditas cepešbļodas. Pannā pieliek vēl mazliet sviesta un pielej mazliet ūdens, sakausē un pārlej stēkiem. Var dot klāt brūni ceptus kartupeļus, bet visapkārt gaļai liek sakasītus mārrutkus,

No alņa muguras gabala stēkus pagatavo šā: alņa muguru atgriež no kauliem, sagriež šķērsām pabiezās šķēlēs, izdauza, apvilj olā, rivmaizē, pārkaisa sāli un cep sviestā brūnus no abām pusēm.

Pasniedz galdā ar novārītiem sparģeļiem un novārītiem kartupeļiem, dod klāt skābus gurķus.

Alņa gaļas stēkus var likt arī šampiņonu mērcē. Alņa gaļas fileju sagriež un cep, kā jau minēts. Atlikušajā sviestā uz pannas pielej ¼ kv. skābā krējuma, iegriež ½ mārc. notīrītu un nomazgātu šampiņonu, pieliek 1 sarīvētu sīpolu, sasautē, tad ieliek izcepto gaļu un uzkarsē. Galdā pasniedz ar sautētiem rīsiem vai novārītiem kartupeļiem. Šā ceptas gaļas šķēles var likt arī paegļu ogu mērcē, kas ļoti piemērota medījumam.

Pannā izkausē 2 ēd. kar. sviesta (turpat, kur gaļas šķēles ceptas), pieliek 2 tējkar. cukura, 2 ēd. kar. miltu un viegli sasautē gaišbrūnu. Maisot pielej buljonu. Buljona daudzums atkarājas no tā, cik biezu vēlas mērci. Pieliek viena citrona sulu, 1 glāzi sarkanvīna un 1 ēd. kar. sasmiestu paegļu ogu. Mērci labi savāra, izkāš, ieliek izceptās gaļas šķēles un uzkarsē. Ja gaļas šķēles pasniedz paegļu ogu mērcē, tad var dot klāt novārītus kartupeļus un augļu salātus.

Cepeša pārpalikumu var uzgriezt šķēlēs un pasniegt vai nu vakariņās vai arī aukstā galdā ar auksto paegļu ogu mērci, kuŗu gatavo šā: 3 cieti novārītus olu dzeltenumus saspiež bļodā vai izrīvē caur sietu, tad pievieno 4 ēd. kar. eļļas, 1 ēd. kar. sīrupa 1 ēd. kar. etiķa, mazliet piparu, labi izmaisa, nogaršo sāli un pieliek klāt mazliet bazīliku un 20 sagrūstas paegļu obas. Visu labi izmaisa, izrīvē caur astru sietu. Aukstā mērci var gatavot arī tā: 3 cieti novārītus olu dzeltenumus izrīvē caur sietu, pieliek 1 ēd. kar. sarīvētu sīpolu, 1 citrona mizas norīvējumu un 2 citronu sulu, 1 tējkar. cukura, 1 ēd. kar. sagrūstu paegļu ogu, 3 ēd. kar. eļļas. Visu labi izmaisa un izrīvē caur smalku sietu.

PIKANTS ALŅA KRŪŠU GABALA CEPETIS.

No plēvēm atzrīvoto krūšu gabalu ieberž ar sāli, pipariem, citrona sulu un eļļu, bieži iespeķo. Tad gaļu noliek vēsā vietā uz 4-5 stundām. Pēc tam cepeti pārlej ar karstu sviestu, ietin pergamenta papīrā un cep lēnā karstumā — 300 gradu F. Īsi pirms gatavības papīru noņem un straujākā karstumā cep līdz gatavībai. Pannā esošam šķidrumam nosmalsta taukus, pielej alņa gaļas mazvērtīgāko gabalu novārījumu, uzvāra un tad izkāš.

ALŅA AKNU SACEPUMS

Aknām noņem plēvi un mērcē pienā 3 stundas, tad pannā sakarsē sviestu. Nomērcētās aknas noskalo ūdenī, nosusina un sagriež biezākās šķēlēs. Cep sakarsētā sviestā ātri no abām pusēm brūnas, pārkaisa sāli, pārslacina citrona sulu un tūdaļ pasniedz galdā, pārkaisītas ar samalcinātām pētersīļu lapiņām.

Pannas šķidrumam pieliek skābu krējumu un 1 ēd. kar. kāperu, sakarsē un pasniedz galdā atsevišķā traukā. Dod klāt novārītus kartupeļus ar eļļā gatavītiem lapu salātiem un mazliet citrona sulas piedevu.

Alņa aknas var arī sautēt un pie tam nesagrieztā veidā. Aknas labi nomazgā, noņem plēves un mērcē pienā 3 stundas. Pannā izkausē 3 ēd. kar. sviesta, pieliek šķēlēs sagrieztu selerijas sakni un sīpolu. Aknas gabalu noskalo aukstā ūdenī un nosusina, uzliek uz selerijas un sīpolu sagatavojumu un sautē gatavu. Tad katliņā esošam šķidrumam pielej vīna glāzi sarkanvīna, 1 ēd. kar. zaļumu etiķi, vai arī ieliek svaigas pētersīļu lapiņas, pievieno 1 ēd. kar. etiķa un mērci savāra, tad izkāš un pārlej dziļākā bļodā sakārtotām aknu šķēlēm. Var dot klāt kartupeļu biezeni.

HAMILTONĀ

O. ANDERSONA frtikas preču veikalā, 26 MARKET ST., dabūjami atsevišķi

LATVIJAS AMERIKĀ

numuri.

PROF. ANDERSONS

(Pārnesums no 3. lpp.)

lie pasaules laikraksti, kam sekos speciālas dabas raksti vēstures un ģeogrāfijas žurnālos. Man bija jālasa lekcija arī Jamaikā Rietumindijas universitātē un jārunā turienes radiofonā.

Tobago sala ir neparasti bagāta ne tikai ar vēstures materiāliem, bet arī ar savu dabas skaistumu. Zeme ir ļoti dažāda — dienvidos ir plašs līdzenums, vidus daļā ir pakalni ar upēm un ūdenskrituminem, ziemeļu daļā ir augsti kalni un mūža meži. Piekrastē mainās skaistas pludmales ar mežoņīgām klintīm un koraļu rifiem. Dažas vietas pilnīgi atgādina franču Rivjēru. Vegetācija ir ļoti bagāta, tāpat putnu valsts. Mazā Tobago sala, blakus Aru salai Jaungvinejā, ir vienīgā vieta pasaulē, kur paradīzes putni dzīvo brīvībā. Bakū rifs 2 jūdzes no krasta ir slavens ar saviem zemūdens koraļu un tropisko zivju dārziem. Cilvēki var mierīgi pastaigāties pa šiem dārziem un apbrīnot dažādu krāsu un formu zivis un koraļus, kā arī kāda franču sena kuģa pārkoralotas atliekas. Ekspedīcijas ūdenslīdēji pētīja arī salas piekrastē nogrimušos kuģus.

Alberts Raidonis.

ANGLIJĀ

Ņēmam mūsu abonentus abonešanas maksas kārtot

D.V.F. GRĀMATNĪCĀ, 72 QUEENSBOROUGH TERRACE, LONDON, W. 2.

Tel. BAYswater 1652.

Turpat pieņem arī sludinājumus, kā arī dabūjami BEZMAKSAS paraugeksemplāri.

LABĀKAJIEM JŪSU DZĪVES GADIEM

Ikvienam ir vēlēšanās iekrāt, lai varētu iekārtot labāku dzīvi un cerēt uz laimīgāku nākotni.

LAI PALĪDZĒTU KANADIEŠIEM KRĀT, katru gadu Kanadas valdība izdod vērtspapīrus, kuŗus var iegādāties šīs zemes iedzīvotāji, lai uzkrātu līdzekļus.

VAIRĀK KĀ DIVI MILJONI KANADIEŠU ir uzkrājuši pāri par 3 miljardiem dolaru, izmantojot šo drošo un ērto krāšanas veidu. **LIELU POPULĀRITĀTI** t. s. Canada Savings Bonds iegūst ar to, ka tiem ir zināmas priekšrocības:

- Tos vār ērti iegādāties pret skaidru naudu vai arī darba vietās, kur var izkārtot ik mēnešu noguldījumus uz algu rēķina.
- Tie ir no $50,- līdz $5.000,- vērtībā.
- Ikvienam ir tiesības iegādāties (arī bērniem) līdz $10.000,- katram.
- Par noguldījumiem maksā procentus ar attiecīgiem kuponiem reizi gadā; ir arī tāds šo noguldījumu veids, kur procentus izmaksā ar čeku.
- Tos iespējams reālizēt katrā laikā un katrā bankā par pilnu **nominālvērtību, plūs procenti.**
- Tie ir tāpat kā dolari ar attiecīgiem procentu kuponiem. Pie apmaiņas vērtspapīru īpašniekam vienkārši jāieraksta savs vārds to mugurpusē, un tad saņem naudu.
- Par tiem pilnīgu garantiju dod Kanadas valdība.

Ir labi, ka katrā laikā var saņemt naudas rezerves. Nav drošāka un ērtāka naudas noguldīšanas veida kā iegādāties Canadian Savings Bonds.

Šī gada bondi ir jau pārdošanā.

PĒRCIET

CANADA SAVINGS BONDS

TAGAD

PRET SKAIDRU NAUDU VAI UZ NOMAKSU KATRĀ BANKĀ, PIE ATTIECĪGIEM KREDITSABIEDRĪBU PĀRSTĀVJIEM, BIRŽU MĀKLERIEM, RŪPNIECĪBAS VAI FINANČU SABIEDRĪBĀS VAI ARĪ SAVĀ DARBA VIETĀ UZ ALGAS REĶINA.

Penmans

WARRANTED BEST PENMANS GRADE KNIT-GOODS

Pieprasiet

PENMANS

NAILONA DARBA ZEĶES

ar pastiprinātiem papēžiem un pirkstgaliem

TĀS PĀRSPĒJ PĀRĒJĀS

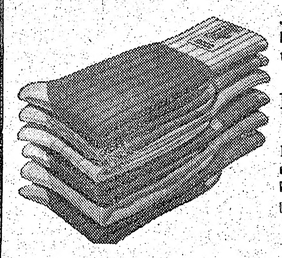

Jūs iegūsit extra valkāšanos — extra vērtības — extra vērtību valkājot

PENMANS darba zeķes

Liela izvēle un piemērotas katram darbam. Jūsu labākā iepirkšanās par piemērotām cenām.

ws 9-4

ARĪ VEĻA, VIRSDRĒBES

slavena kopš 1868

aiz DZELZS priekškara

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

PĀRIS PIEZĪMJU

Latvijas PSR Zinātņu akadēmijas apgāds Rīgā 1959. gadā laidis klajā 1500 eksemplāros krievu valodā 388 lappuses biezu ilustrētu monografiju. „A. M. Kirchenšteina dzīve un darbība".

Gandrīz pusi grāmatas, no 227. lpp. sākot, aptver J. S. Paegļa un E. J. Peiles sastādītā bibliografija — a) prof. A. M. K. darbu chronoloģiskais rādītājs; to sitēmatiskais rādītājs, darbi par prof Dr. A. M. K., prof Dr. A. M. K. darbu nosaukumu alfabētiskais rādītājs, vārdu rādītājs un beigās, 386. lpp., dažādi papildinājumi.

Bibliografija aptver ne vien A. M. K. sarakstītos zinātniskos darbus un grāmatas, bet arī prāvu skaitu periodikā iespiestu rakstu, pavisam ap 800 nosaukumu, bet tanī trūkstot vairāk par 100 viņa rakstu Latviešu konversācijas vārdnīcā un daži simti atzīmju, kas izkaisītas periodikā. Bibliografija aptver darbus, kas parādījušies vai sarakstīti līdz 1959. gadam.

Prāvā apjoma grāmata izdota samērā glīti. Tās atsevišķo nodaļu vērtība dažāda. Liekas, ja Dr. Augusts Kirchenšteins būtu palicis tikai zinātnieks, profesors un progresīvs sabiedrisks darbinieks, ja viņš, mazvērtības apziņas urdīts un godkāres skubināts, savā laikā naivā ceribā nebūtu uzņēmies tos pienākumus, kas viņu tālākā notikumu ritējumā padarīja par aklu, nožēlojamu iztapoņu Maskavas kakla kungiem, šī grāmata nekad nebūtu ne sarakstīta, ne publicēta.

Vairākos rakstos A. Kirchenšteins nav vis rādīts organiskā sakarā ar savu laikmetu un citiem tā darbiniekiem, bet gan izrauts no savas vides mēchanīski ārā un tād cildināts un slavināts „Drošsirdīgā kareivja Šveika" pazīstamās diesmiņas garā — „un tik lādē un tik šauj!"

198. lpp. lasām, kā profesors bieži citējis akadēmiķa P. Kapicas vārdus — „Tev kļūstot vecākam, tikai jaunatne, tikai tavi skolnieki var tevi izglābt no priekšlaicīgas smadzeņu sacietēšanas. Katram skolniekam, kas strādā savā (zinātnes) novadā, protams, jāzina vairāk, nekā šai novadā zina viņa skolotājs. Un kas gan māca savu skolotāju, ja ne viņa skolnieki? Skolotājs ar savu pieredzi vada darba virzienu, bet galu gadā skolotāju māca viņa skolnieki, viņi padziļina tā zināšanas un paplašina viņa redzes loku. Bez skolniekiem zinātnieks parasti ļoti ātri aizliet bojā kā raditāja vieniba un beidz virzities uz priekšu."

Savā laikā gan Latvijas universitātes, sevišķi lauksaimniecības fakultātes studentu saimē populārs esot bijis kāds cits puša prof. A. Kirchenšteina izteiciens — „Ko tā Talce gaida? Manu nāvi!"

Agronome Talce bija viņa ilggadīgā asistente, par kuŗu arī šai grāmatā, 152. lapp., teikts— „Viņa (A. K.) vadībā ar piena mikrobioloģiju sāka nodarboties asistenti J. Dzelde un D. Talce-Niedra, kas pazīstama ar saviem pētījumiem par pienskābes baktēriju un smarzu ražotāju baktēriju tirkultūrām, pirmā no Latvijas universitātes audzēknēm ieguva zinātņu doktora grādu, aizstāvot disertāciju par chimazi pienā."

Prof. Dr. E. Dārziņš, turpretī, par seroloģijas staciju runājot, pieminēts tikai iekavās. Medicinas nodaļā (vaditājs Z. (?) Dārziņš) izveidoja seroloģijas diagnostikas un organoterapeutisko preparātu laboratorijas."

Par prof. A. K. doktora disertāciju 17. lpp. stāstīts, ka tā sarakstīta franču valodā, „jo tanī laikā nebija opoņentu, kas pārvalditu latviešu valodu." Prof. Ludvigs Kundziņš un docents Pēteris Delle (vēlākais prof. Dr.) — no 3 oponentiem tātad 2 — gan bija latviešu un savas lekcijas L. U. lasīja latviešu valodā.

Zēl, ka monografijā trūkst nodaļas — Prof. Dr. A. M. Kirchenšteina anekdotos.

Kanadā un AS Valstīs ir paraža mirušos pirms to apbēdīšanas ne vien apkopt, bet arī **uzskaistināt.** Tas iesāvās prātā, lasot 7. lappusē, ka A. M. Kirchenšteins dzimis 1872. gada 18. septembrī Valtenbergas muižas kalpa (batraka) ģimenē. Ģimenē bijuši 11 bērnu. Kaut muižas īpašnieks protestējis, tēvs, kuŗš 25 g. nokalpojis kara klausībā cara armijā, tomēr nodevis savus dēlus ģimnazijā un pēc tam augstākā mācibas iestādē.

Neatkarīgās Latvijas valsts laikos gan profesora biografijā bija teikts, ka viņš dzimis **krodzinieka** ģimenē.

Laikam jau Padomju Savienībā piedzimt **kalpa** ģimenē ir daudz augstāka kvalifikācija arī bijušam Višinska ieceltās „tautas" valdibas ministru prezidentam.

-v-

DAŽAS ZIŅAS NO DZIMTENES

Tagad vai katrā laikrakstā sastopam aprakstus gan par dzīvi Latvijā, gan par deportēto tautiešu gaitām Sibirijā, gan par tām grūtībām, kādas jāpiedzīvo tiem, kam lemts atgriezties no izsūtījuma vietām. Šos aprakstus sniedz cilvēki, kas paši uz savas ādas izbaudījuši padomju „Paradīzes jaukumus" un tagad izkļuvuši pie saviem piederīgiem brīvajā pasaulē.

Gadījums šo rindu rakstītāju nesen saveda kopā ar personu, kas tikai šogad vēl izkļuvusi no padomju Latvijas. Tā bija latviete V., kas gan precējusies ar poļu izcelsmes vīru, bet kopā ar to dzīvojuši Latvijā un cieši turējušies pie latviešiem. Šīs latvietes dzīves stāsts līdzīgs daudzu citu pārnācēju stāstiem.

Pirms krievu pirmās ienākšanas Latvijā viņa ar vīru un bērniem izcelojuši uz Vāciju un apmetušies Pozenē. Dēls drīzi vien iesaukts vācu armijā. Kad vēlāk krievu armija ieņēmusi Pozeni, V. ģimene ar mazākiem bērniem aizsūtīta atpakaļ uz Latviju. Sekojis parastais deportēto ceļš uz Sibiriju un, pēc gadiem, atkal atpakaļ uz Latviju. Pēc atgriešanās nav atļauts apmesties Rīgā, bet vajadzējis atrast apmešanos kaut kur laukos, Praulienas pagastā pie Madonas. Ar laiku tomēr laimējies samieklēt darbu tuvāk pie Rīgas, — Ogrē, kur strādājuši Pārogres sanatorijā. Dēlam, kas bijis iesaistīts vācu armijā, ceļš gājis citā virzienā. Pēc vācu kara gūstekņu atlaišanas dēls iekārtojies Vācijā un sācis cīnīties lai dabūtu vecākus pie sevis. Beidzot tas viņam arī izdevies.

Par Ogres pilsētu V. pastāsta, ka tā no kara maz cietusi. Pilsētai tuvojoties, krievu lidotāji gan metuši vairākas bumbas uz dzelzceļa tiltu, bet nesekmīgi. Tās nokritušas tuvējos Baumaņa un Libeka vasarnīcu dārzos, nodarot vasarnīcām nelielus bojājumus. Arī pilsētas centrā krītušas dažas bumbas bez lielākiem ēku bojājumiem. Ogres pilsēta tagad pārvērsta par sanatoriju un atpūtas namu vietu. Bez lielās Pārogres sanatorijas kalnā tagad iekārtotas vairākas mazākas aizbēgušo vai deportēto latviešu mājās. Starp citu arī bij. mācītāja Sēfera mājā pie baznīcas. Ogres baznīcā pa retam notiekot vēl dievkalpojumi. Tos noturot kāds mācītājs no Rīgas, tikai stāstītāja nevarēja atcerēties viņa vārdu. Pār Ogri, pie ietekas Daugavā, uzcelts jauns tilts, tādējādi iztaisnojot Rīgas - Krustpils šoseju. Gar šosejas malu Pārogres pusē uzceltas jaunas ģimeņu mājiņas. Tiekot projektēta Ogres centrā jauna vidusskolas ēka, jo pilsēta tagad biezi apdzīvota. Starp iedzīvotājiem diezgan daudz žīdu. Vispārīgi, žīdi Latvijā atkal sākot piemēroties komūnistiem un kopā ar krieviem ieņemot atbildīgākās vietas, īpaši tirdzniecības sektorā. Tāpēc vienkāršie ļaudis, to starpā arī krievi, sākot jau žīdus nīst.

Krievu strādnieki izsakoties, ka pēc varbūtējas varas maiņas Latvijā viņi centīsoties palikt šinī „kapitālistiskajā" zemē un uz bada Krieviju vairs neatgriezšoties. Tad labāk lai viņus tepat šaujot nost. Visi, kā latvieši, tā arī krievi, kas saprotot valodas, labprāt klausoties ārzemju radio ziņas.

Īpatna Latvijā esot komūnistu varasvīru pieeja nacionālajam jautājumam. No vienas puses viņi nacionālistus lamājot, saucot par ulmaniešiem, berklaviešiem u. t. t., bet no otras puses ārzemju ekskursantu priekšā dižojoties ar latviešu nacionāliem tautas tērpiem un tautas dejām. Pat senlaicīgās kokles tagad tiekot godā celtas. Pastāvot koklētāju kursi un veseli koklētāju ansambļi, kam publiski jāreprezentējas. Stāstītājai bija līdzi arī kāda fotogrāfija, kuŗā redzama grupa koklētāju ar visiem instrumentiem. Šie koklētāji esot komūnistu jaunākā atrakcija ārzemniekiem. Ar to tiekot viltīgā kārtā pasvītrots, cik ļoti komūnisti cienī un atbalsta tautu nacionālās īpatnības.

R. R.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Dz. Freimanis — **SVEČU SMARŽA,** dzejas	$2.50
J. Krēsliņš — **TOMĒR ES ATCEROS** dzejas	2.80
V. Kārkliņš — **NEAPKLUSINĀMĀS IEKĀRES**	3.00
T. Heijerdāls — **KON - TIKI**	3.60
E. Aistars — **SAPNIS SAULES LOGĀ**	3.20
A. Zariņš — **BRĪNUMS**	2.50
J. Martinsons — **GUDRIBAS CEĻŠ**	0.80
K. Ieviņš — **MEDULĀJS**	4.00
A. Niedra — **BULVĀRU ČIGĀNI**	3.60
R. Bangerskis — **MANA MŪŽA ATMIŅAS IV d.**	6.00
F. E. Silampē — **KALPONE SILJA**	3.60
V. Kārkliņš — **ZELTA ZVANS**	4.50
E. M. Remarks — **RIETUMU FRONTĒ BEZ PĀRMAIŅĀM**	3.00
Ad. Šilde — **VAZU RĀVĒJI**	2.80
Ad. fon Chamisso — **PĒTEŖA ŠLEMĪLA BRINUMAIŅAIS STĀSTS**	5.20
E. Ādamsons — **RAKSTI I—II kompl.**	13.80
J. Vītols — **200 LATV. TAUTAS DZIESMAS**	12.00
J. Širmanis — **ALBERTA CILPAS PIEDZĪVOJUMI**	2.80
Dr. arch. E. R. Laube **RAKSTI PAR ARCHITEKTŪRU**	6.50
K. Grāmatnieks — **DZINTARA KRASTĀ**	4.00
E. Birznieks - Upītis — **PASTARIŅŠ DZĪVĒ**	2.80

DV GRĀMATNĪCA,

123 Huron St., Toronto 2-B, Ontario, Canada.

Trešdien, 1960. gada 19. oktobrī, 84. n-rs.

TRADICIONĀLĀ M

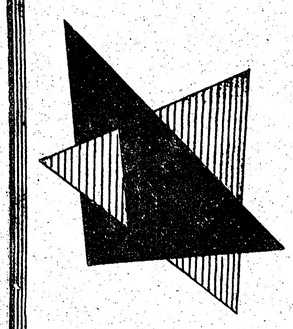

SE

1 L

Spē

Pil

Pār

Iecej

DĀV

• JAUNĀKĀS GRĀMATAS.

• KOKA IZSTRĀ

• ĀDAS

DV GRĀMATNĪCA, 123

Atvērta darbdienās no pl. 9—6 vakarā.

15. oktobrī tiek atvērts mo

DĀMU FRIZIERSALONS

3 Westmoreland Ave. (Bloor -

Tel. LE 6-9544, Toronto

KAKTI

TRANSPORTA FIR

Veicam visādus transportus ar modern (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zva

LE 5-6619. 941 Dovercourt

Vass & Rendek

ADVOKATS — NOTARS

455 Spadina Ave., Apt. 403 (College un Spadina ielas stūrī)

Tel. birojā — WA 2-6111, WA 2-6112, Toronto.

Abone

Z

Latvijas A

maksu 1

DV STOKK

BOA 220

Cook Funeral Home 721 Toro

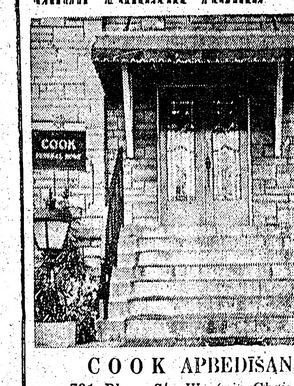

COOK APBEDĪŠANAS

721 Bloor St., W. (pie Christie)

MODERNA KAPLICA AR ĒRGEĻU P SPĒJĀM, IZVADĪŠANAS CEREMONIJĀS PIEDERĪGO VĒLĒŠANĀS.

LATVIJAS AMERIKĀ

MĒ

SPI

TO

PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪ

- LAULĪBU un JESVĒTĪBU IELŪGUM
- VIZĪTKARTES.
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VA
- KONCERTU PROGRAMMAS.
- SARĪKOJUMU BIĻETES.
- PLAKĀTUS DZIESMU LA
- GRĀMATAS un ŽURNĀ
- VESTULU VEIDLAPA

u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:

LA BIROJĀ, 123 HURON IEL ONT., CANADA. TEL

Pasūtinājumus lūdzam nodot

TRADICIONĀLĀ

MĀRTIŅU BALLE

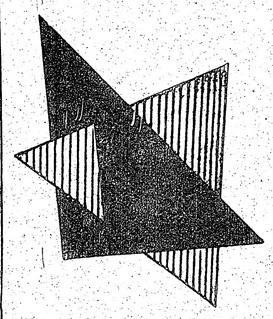

SESTDIEN, 5. NOVEMBRĪ, PL. 8 VAK.
PALACE PIER ZĀLĒ,
ONTARIO EZERA KRASTĀ,
1 LAKESHORE RD., TORONTO.

Spēlēs: George DARTEN deju orķestris.
Pilna bufete. ◙ Laipna apkalpošana.
Pārsteigumi. Neierobežotas parkošanas iespējas.
Ieeja, ieskaitot galdiņu, $2,-.

Visus laipni ielūdz DV TORONTO SAIME.

Pudiņu un cepumu pulveri tikai no

DR. OETKER

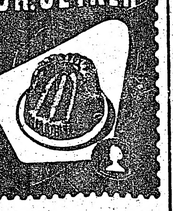

Meklēju
TURKUPOLI PĒTERI,
kuŗš iebrauca Kanadā apm. 1948. g. no Vācijas Babenhauzenes nometnes.

Lūdz steidzīgi atsaukties
ANNAI KAUPUŽS,
3202 So. 53 Rd. et. Cicero 50, Ill., U.S.A.

✝

Mūsu mīļais biedrs

ROBERTS SIEKS

dzimis 1920. gada 6. jūnijā Alūksnē, miris traģiskā nāvē 1960. g. 10. oktobrī. Apbedīts Victoria Lawn kapsētā St. Katarīnes.

Mūžīgā piemiņā viņu paturēs

Sapni par dzimteni
Pagalvī liksu . . .

DV ST. KATARĪNES NODAĻA.

DĀVANĀM

◙ JAUNĀKĀS GRĀMATAS.
◙ KOKA IZSTRĀDĀJUMI.
◙ ĀDAS IZSTRĀDĀJUMI.
◙ KERAMIKA.

DV GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.

Atvērta darbdienās no pl. 9—6 vakarā. SESTDIENĀS NO PL. 9—1 DIENĀ.

TIKAI PAR 1 DOLARU
darba algas technikuma audzēknis izlabo radioaparātus. Lietpratīgs darbs. Zvanīt vakaros, HI 4-8536.

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicā.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un venēriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā

15. oktobrī tiek atvērts moderns
DĀMU FRIZIERSALONS ,VENTA'
3 Westmoreland Ave. (Bloor - Dovercourt),
Tel. LE 6-9544, Toronto.

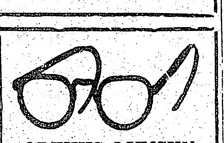

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., Toronto,
WA 1-3924

MONTREĀLĀ
Europe Stationary
1980 St. Catherine W.,
dabūjami
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķi numuri

Danforth - Pape rajonā
IZĪRĒJAMA
ISTABA AR VIRTUVI UN UZTURU.
HO 1-8478, Toronto.

IZĪRĒJAMA
GLĪTA, MĒBELĒTA ISTABA, pilsētas rietumos. Zvanīt katrā laikā LE 1-5193, Toronto.

Bloor - High Park rajonā
IZĪRĒJAMA
MĒBELĒTA ISTABA AR UZTURU. Parkošanas iespējas.
RO 9-7615, Toronto.

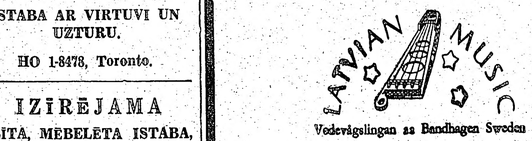

Vedevågslingan 22 Bandhagen Sweden
Tel. 866730, 866740
Stokholms Enskilda Bank
Postgiro 450413

KOPĪGS GODA UZDEVUMS
Šoruden ieskaņosim izlases dejas no latviešu baleta
MĪLAS UZVARA (Jānis Mediņš)
kā autora 70 gadu jubilejas izdevumu — ja 70 viru orķestra noņemšanai atgūsim pietiekami līdzekļu no līdzšinējos ieskaņojumos ieguldītājiem. Tādēļ lūdzam

I pieteikties jaunus abonentus:
7 abonentu izdevumi uz nomaksu $44,80 — C$ 42,
uzreiz maksājot $40 — C$ 37.50

II dāvanām šoruden izmantot atsevišķas mūsu plates;

DV grāmatu galds, 123 Huron St., Toronto, Ont.,
nekavējoties piesūta kā skaņu plates, tā nesaistošu informāciju. Mazākas atsaucības gadījumā ieskaņojamās kompozicijas mainīsim.

KAKTIŅŠ

TRANSPORTA FIRMA
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM
Tel. LE 4-1403

Vass & Rendek
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403
(College un Spadina ielas stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111,
WA 2-6112, Toronto.

Abonentu ievērībai
Zviedrijā
Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar DV STOKHOLMAS NODAĻU, BOX 220, STOCKHOLM.
LA apgād.

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

Svētdien, 30. oktobrī, pl. 1 dienā Betlemes baznīcā Reformācijas svētki un jauniešu iesvēte ar dievgaldu, mācītāji R. Zariņš, A. Ozols un O. Gulbis. Dziedās draudzes koris, diriģents un ērģelnieks Bruno Skulte.

Apakšējās telpās pēc tam grāmatu galds un dāmu komitejas kafija.

DETROITĀ

Mācītājs Valters Līventāls, 12682 Montevista, Detroit 38, Mich.

Detroitas ev. - lut. latviešu Kristus draudze.

Dievkalpojums svētdien, 30. oktobrī, pl. 2 p.p. Sv. Marka b-cā (1045 E. Grand Blvd.). Prāv. A. Skrodelis.

ČIKĀGĀ

Čikāgas latviešu ev.-lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand St.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Jāņa draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu, plkst. 10,00 rītā, draudzes baznīcā, 1701 N. Richmond ielā. Māc. G. Straumanis.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi katrā mēneša 1. un 3. svētdienā, pl. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons, Meivudā, Ill., tel. FI 2-2420.

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi ik svētdienas, pl. 10,30 no rīta Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave, Maywood.

Kalamazū Sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Minerāpoles St. Paula latviešu ev. - lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S - 7th Ave.

Latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks ielā.

Māc. A. Sudars, 1030 — 30 Ave., Belwood. Ill.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W., Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl. 7,30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 4-4619.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 328 S., Rose St., tel. 4-8255.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E., Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 10 no rīta un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, plkst. 2 p.p., bērniem plkst. 1,15 p.p.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. Kristus draudzes dievkalpojumi draudzes baznīcā, 1900 W. Washington ielā katru svētdienu, pl. 1,30 dienā. Draudzes svētdienas skola pl. 1.00 dienā. Māc. J. Meisters.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 427 Van Norman St., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 30. okt., pl. 3. p.p. — Ticības atj. sv. dievkalpojums. Pēc tam draudzes vakars ar latviešu kultūrmantu loteriju.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

23. oktobrī, plkst. 2. p.p. — Sv. Jāņa baznīcā, Svētdienas skola.

30. oktobrī, plkst. 2 p.p.—Trīsvienības baznīcā Reformācijas svētki. Svētdienas skola.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

23. oktobrī, plkst. 2,30 p. p., dievkalpojums un svētdienas skola.

30. oktobrī, plkst. 2,30 p. p., Reformācijas svētku dievkalpojums un svētdienas skola. Tūlit pēc dievkalpojuma — plkst. 3,30 p. p., draudzes Dāmu komitejas rikotais bazārs Sv. Barnaba baznīcas apakšējā zālē.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E., 38th St., Hamilton, Ont. Tel. FULton 3-1182.

Hamiltonā, latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trisvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., tel. CE 2-2385.

Piektdien, 21. oktobrī, plkst. 7.30 vakarā jaunatnes vecākās grupas stunda — 109 Ferguson Avenue, South.

Piektdien, 28. oktobrī, plkst. 7 vakarā jaunatnes jaunākās grupas stunda — 230 Hunter St., E.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas latviešu ev.-lut. draudzes 10 gadu svētku dievkalpojums 23. oktobrī, pl. 1.30 p. p. Bez draudzes mācītāja dievkalpojumā piedalīsies māc. A. Cops no Toronto.

Niagaras latviešu ev. - lut. dr. Reformācijas svētku dievkalpojums 6. novembrī, pl. 2 p.p. anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

NORANDĀ

Norandas latviešu ev. - lut. dr. dievkalpojums svētdien, 23. oktobrī, pl. 4 p.p.

Svētdienas skola sestdien, 22. oktobrī, pl. 2 p.p. Prāv. A Skrodelis.

VIRDŽINIJTAUNĀ

Virdžinijtaunas latviešu ev. - lut. dr. dievkalpojums svētdien, 23. oktobrī, pl. 1 p.p.

Svētdienas skola svētdien, 23. oktobrī, pl. 10 no rīta. Prāv. A. Skrodelis.

VINIPEGĀ

Latviešu Sv. Krusta draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Lūkasa baznīcā, Hartford un McGregor ielu stūrī.

Svētdien, 20. novembrī, plkst. 2.00 p.p. Mirušo pieminas dienas dievkalpojums. Dziesmu grāmata.

Svētdien, 27. novembrī, paredzēts draudzes bazārs Civic Caledonian Curling Club telpās, 348 Sherbrook Street.

OTAVĀ

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont. Tel. RE 3-3906.

MONTREĀLĀ

Māc. V. Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 4-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

Māc. Arturs Voitkus.

Dievkalpojumi notiek Jāņa ev. - lut. baznīcā, 4345 Marcil Ave. (pie Monkland Ave.). Draudzes nams, kancelejā un māc. dzīvoklis — 3438 Rosedale Ave., tālr. HU 9-3224.

Piektdien, 21. oktobrī, plkst. 7.30 vakarā iesvētību mācību stunda draudzes namā.

Svētdien, 23. oktobrī, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola.

Trešdien, 26. oktobrī, plkst. 8 vakarā — Bībeles stunda.

Piektdien, 28. oktobrī, plkst. 7 vakarā — Jaunatnes pulciņa nodarbības.

Svētdien, 30. oktobrī, plkst. 1.30 Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma iesvētību mācību stunda.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bibeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

Svētdien, 6. novembrī, archibīskapa pārst. prāv. A. Skrodelis piedalīsies Latvijas baptistu 100 g. jubilejas sarīkojumā baptistu dievnamā (Walmer Rd. un Lowther Ave. stūrī), pl. 3 p.p.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos pl. 10.45—11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu; vilņu garums 1350 — Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218.

Cook Funeral Home 721 Bloor St., W., Toronto. LE 6-2245

COOK APBEDĪŠANAS BIROJS
721 Bloor St., W. (pie Christie). LE 6-2245
MODERNA KAPLIČA AR ĒRGEĻU PAVADĪJUMA IESPĒJĀM. IZVADĪŠANAS CEREMONIJAS IZKĀRTO PĒC PIEDERĪGO VĒLĒŠANĀS. F. Cook — vad.

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ
SPIESTUVE
TORONTO

PIEŅEM VISĀDA VEIDA
IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:

◙ LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
◙ VIZĪTKARTES,
◙ DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
◙ KONCERTU PROGRAMMAS,
◙ SARĪKOJUMU BIĻETES,
◙ PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
◙ GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
◙ VĒSTULU VEIDLAPAS, APLOKSNES
u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792,
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

LATVJU GRĀMATU RAŽA 1960.
Skaistākais un ievērojamākais mūsu grāmatniecībā

PĒTERA ŠLEMIĻA BRĪNUMAINAIS STĀSTS $5.20
J. Plēpja gravējumi kokā, dubultā iespiedumā.

PASTARIŅA DIENAS GRĀMATA, 3. sējums $2.80
Visi trīs sējumi kopā maksā $7.80

J. Ezergaiļa — ANDRIEVS NIEDRA $4.80
Monografija lielā rakstnieka piemiņai, pied. 6 autori.

ASPAZIJA — Bērnības dienu autobiografija $6.80
I daļa — Zila debess, II daļa — Zelta mākoņi, lielā grezna kopsējumā ar Z. Vidberga grafiskiem zīmēj.

Kultūras Fonda laurēta Teodora Zeltiņa monumentālais romāns 2 lielos sējumos

DRUPU REPUBLIKA, 1. sēj. $5.60
Zeltiņa darbos ir dramātisks spraigums, kas lasītāju saista līdz pēdējam vārdam. Vēsturisks darbs.

Skaistākā dāvana bērniem nākamos svētkos
L. Ozolkalnes proza dzejā ar Z. Brakmaņa zīmējumiem

PĒTERIŠA SAPNIS
Kopš gadiem nebūs redzēta tik jauka grāmatiņa $2.40
Mūsu literātūrā tuvākā laikā ienāks jauna prozas rakstniece ar romānu

SADEGUSIE SPĀRNI
Esam pieraduši, ka rakstnieki izaug lēnām. Bet šeit ir gadījums, kāds trimdā vēl nav bijis: mūsu priekšā nostājas rakstniece, kas ar Dieva dotu valodas vienkāršību un skaistumu ceļ epopeju latviešu sievietei — meitene, jaunava, māte, viņas laimē un likteņīgā traģismā. Mēs daudz dzirdēsim vēl no šīs rakstnieces. Tuvāka informācija sekos.

Mūsu grāmatas pieprasāmas visās latviešu grāmatnīcās.
Pasūtinot tieši apgādā, tās saņemt ar 25% atlaidi.

LATVJU GRĀMATA,
P. O. BOx 332, Waverly, Iowa, U.S.A.
National Latvian Publishers, Inc.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
ūdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese: .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Parakstīs .....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti steigties savas maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St. Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. [illegible] 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y. U.S.A.

ĀS GRĀMATAS

EČU SMARŽA, dzejas $2.50
R ES ATCEROS dzejas 2.80
KLUSINĀMĀS IEKĀRES 3.00
TIKI 3.60
SAULES LOGĀ 3.20
MS 2.50
DRIBAS CEĻS 0.80
LĀJS 4.00
RU CIGĀNI 3.60
A MŪZA ATMIŅAS IV d. 6.00
PONE SILJA 3.60
A ZVANS 4.50
ETUMU FRONTĒ BEZ PĀRMAI 3.00
RĀVEJI 2.80
PĒTERA ŠLEMIĻA BRĪNUMAI 5.20
STI I—II kompl. 13.80
TAUTAS DZIESMAS 12.00
RTA CILPAS PIEDZĪVOJUMI 2.80
RAKSTI PAR ARCHITEKTŪRU 6.50
DZINTARA KRASTĀ 4.00
— PASTARIŅŠ DZĪVE 2.80

RĀMATNĪCA,
Toronto 2-B, Ontario, Canada.

PADOMJU PROPAGANDAS TECHNIKA

III

Kremlis organizē arī īslaicīga rakstura kustības: dažādas „frontes", solidāritātes dienas, sanāksmes sakarā ar vietējiem jautājumiem, kā, piem., par Rozenbergu (padomju notiesāto spiegu, ref.), atbrīvošanu, pret EDC, par kodolieroču mēģinājumu izbeigšanu, pret Vācijas apbruņošanu, kas viss paslēpts aiz politiskas neitrālitātes plīvura. Tūkstošiem citu starpā varētu minēt vēl solidāritātes dienu ar Kamerunas tautu, ko 1959. gadā organizēja Maskavas kultūras pili.

Lielajos gadījumos padomju propagandas aparāts dod visu, ko tas vien spēj. Tas sariko visu pasaules tautu kongresus, dažas pasaules jauniešu sanāksmes, starptautiskus rakstnieku mītiņus. Lielajam delegātu skaitam visus ceļa un viesnīcu izdevumus, darbā iesaista radioraidījumus, pūš trompetes, izvirza priekšā pat lāmas . . .

Kā klasisku piemēru „lielajai lietai", ko katrs vēl atcerēsies, varētu minēt kampaņu ap „Stokholmas uzsaukumu", ko sarīkoja arī komūnisti „miera cīnītāju asociācija". Iztērējot desmitiem miljonu dolaru, ko izdeva propagandai, uzsaukumam savācaa 50 miljonu parakstu ārpus komūnistu zemju robežām, pie kam daudzi šo uzsaukumu parakstītāja labā ticībā.

Tikko kāds spaidīgs drauds parādās Maskavas politikas ceļā, rodas šo fronšu un komiteju plūdi. Apslēpto komūnistu komitejas rodas rūpnīcās, slimnīcās, laboratorijās, izmantojot visdažādākos nosaukumus, sākot ar visizteiktākiem, kā, piem., pret Vācijas apbruņošanu u.t.t.. Parlamenta deputāti saņem šo komiteju sūtītos uzsaukumus, brīdinājumus un draudu plūdus.

Šādu vēstuļu skaitu aplēš uz 15 miljoniem gadā. Dienās un naktīs delegācijas klauvē pie parlamenta locekļu durvīm, lai iesniegtu tiem peticijas, tos indoktrinētu un iebiedētu. Nepārtraukti zvana arī telefons. Visas šīs kampaņas nolūks ir demonstrēt, ka visai lielas tautas apņēmības atbalsta uzstādītās prasības. Patiesībā, izmantojot pazīstamo kino „triku", tās pašas personas parādās vairākas reizes, lai radītu masu iespaidu, mainot vai 10 reizes savus tērpus. Un šis teātra uzvedums iedarbojas.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

22. oktobrī — Krišjāņa Barona 125 gadu dzimšanas atceres sarīkojums.
29. oktobrī — Amerikas teātra viesizrāde komerckolas auditorijā.
3. novembrī Jāņa Kļaviņa koncerts, pie klavierēm Marta Tūtere.
5. novembrī — Columbus telpās tradicionālais Mārtiņu vakars. TL b-ba.
5. novembrī — Mārtiņu balle Palace Pier.
5.—13. novembrim — A. Nulīša gleznu izstāde DV namā.
6. novembrī — Svētku koncerts sakarā ar baptistu 100 gadu jubileju Walmer Road baptistu dievnamā.
12. novembrī — Ludmillas Sepes koncerts.
12. novembrī — Lāčplēšu piemiņas vakars DV namā.
19. novembrī — Latvijas auditorijā Latvijas valstssvētku sarīkojums.
26. novembrī — Toronto latviešu katoļu vienības sarīkojums „Andreja vakars".
26. novembrī — TLB drāmatiskā ansambļa pirmizrāde „Āksts".
9. decembrī Latviešu saimnieciskā darbinieku apvienības biedru vakars TLB telpās.
3. decembrī DV teātra izrāde Jo pliks, jo traks Sv. Andreja b-cas telpās par labu Sestdienas skolai.
3. decembrī — Trīsvienības baznīcā Ziemassvētku tirdziņš.
8. decembrī Ingridas un Karīnas Gūtbergas koncerts.
10. decembrī — DVK Teātra izrādē H. Ibsena Džons Gabriels Borkmanis.
17. decembrī — TLB Latviešu Ziemassvētku vakars.
17. decembrī — DV eglītes vakars.
2. martā Jāņa Kalēja un Felicitas Maizītes-Kalējas koncerts.
31. decembrī — tradicionālā Jaungada sagaidīšanas balle — Palace Pier deju zālē. DV Toronto saime.
31. decembrī — TL b-ba un sestdienas skola Columbus zālē rīko Jaungada sagaidīšanas balli.

HAMILTONĀ

22. oktobrī — Latviešu ev.-lut. Kristus draudzes dāmu komitejas sarīkojums ar teātra izrādi baznīcas apakš. telpās.
29. oktobrī, Rainbow zālē, Hamiltonas latviešu jaunatnes pulcina „Rota" Rudens balle.
5. novembrī — HLB gada svētki ar jauktā kora koncertu un deju Polish Legion zālē, 752 Barton St., E.
12. novembrī — HLB dāmu komitejas Mārtiņu vakars Hamiltonas Latviešu namā.
19. novembrī — Latvijas valsts dibināšanas svētku svinības Royal Connaught hotelī.
4. decembrī — Tradicionālā Ziemassvētku tirdziņa atklāšana Latviešu namā.
31. decembrī — HLB un DV jaungada balle.
25. februārī — Prof. Dr. P. Kiķaukas referāts.
25. martā — Gadskārtējais literārais vakars ar Dr. P. Vasariņa referātu.

ST. KATARĪNĒS

22. oktobrī — Mednieku un makšķernieku kluba sarīkojums Atlanta klubā.
12. novembrī Daugavas Vanagu gada svētki „Atlanta Klubā."
27. novembrī — Atlanta klubā, Vanadžu kopa rīko Ziemassvētku tirdziņu - pēcpusdienas tēju. Priekšnesumi bērniem.
31. decembrī — Beacon Motor Hotel Vanadžu kopas Jaungada sagaidīšanas balle.

NIAGARĀ

26. novembrī — Jaunatnes pulc. „Dzirkstele" un DV nodaļas kopīgi rīkotie Rudens svētki. Park Hotela greznajā zālē.

Sākot ar 1959. gadu, Maskavas politiskā ceļā rodas šo fronšu un komiteju plūdi. Apslēpto komūnistu komitejas rodas rūpnīcās, slimnīcās, laboratorijās, izmantojot visdažādākos nosaukumus, sākot ar visizteiktākiem, kā, piem., pret Vācijas apbruņošanu u.t.t.. Parlamenta deputāti saņem šo komiteju sūtītos uzsaukumus, brīdinājumus un draudu plūdus.

Šādu vēstuļu skaitu aplēš uz 15 miljoniem gadā. Dienās un naktīs delegācijas klauvē pie parlamenta locekļu durvīm, lai iesniegtu tiem peticijas, tos indoktrinētu un iebiedētu. Nepārtraukti zvana arī telefons. Visas šīs kampaņas nolūks ir demonstrēt, ka visai lielas tautas apņēmības atbalsta uzstādītās prasības. Patiesībā, izmantojot pazīstamo kino „triku", tās pašas personas parādās vairākas reizes, lai radītu masu iespaidu, mainot vai 10 reizes savus tērpus. Un šis teātra uzvedums iedarbojas.

TAUTAS FRONTES

Tautas frontes ir viena no visiedarbīgākām padomju imperiālisma izplatīšanas tehnikām. Izmantojot faktu, ka daudzi neinformēti demokrati arvien mēdz slieties pa kreisi, komūnistu partija izmanto draudus kreiso centieniem, baidot tos ar „labā spārna briesmām" vai ar „saimniecisko atplūdu briesmām", piedāvājot sadarboties ar kreisajām partijām.

Ja iekrīt šinīs lamatās, apvienotās komitejas, ko nekavējoties mēdz noorganizēt šādos gadījumos, aplenc komūnistu aktīvisti un palīgspēki, kuru gatavais aparāts, disciplīna, morāles trūkums simt reizes pārspēj visu, ko pārējie partneri varētu stādīt pretim. Tautas frontēs nekomūnistiskie sabiedrotie piedzīvo neiedomājamus demogrāfiskus ekscesus, tos belzo ar kreiso nostāju, krāpj ar tūkstošiem dažādu intrigu, izmanto līdz pēdējam tūkstoš veidos, un ja tie grib pretoties, tos apmelo un laupa godu, neapstājoties pat pie fiziskas ietekmēšanas ar vardarbību. Spāņu pilsoņu kara laikā nepagāja neviena diena, kad komūnisti nebūtu grūduši dūci savu republikānisko cīnītāju mugurā. Franču pretestības kustības laikā liels skaits franču patriotu krita no Maskavas aģentu rokas, kas, slēpdamies aiz aktivitātes pret nacistiem, likvidēja savus demokrātiskos pretiniekus.

Ja tautas fronte uzvar un pārņem valsts aparātu, komūnisti iznīcina savus vakardienas sabiedrotos ar „salāmi griešanas" taktiku, kā to visai ciniskā veidā apzīmēja ungāru komūnists Rakoši.

Visplašāk pazīstamās komūnistu tautas frontes, kas palielinot komūnistu partijas spēku, iesēdināja varas sēdeklos pretestības kustības vadoņus Francijā un pēc kara deva varu kreisajiem Italijā, Ceilonā, Indonēzijā, Irākā, Hočiminam Indoķīnā, noderēja par kāpnēm uz varu Maocetungam un nodeva Gvatemalu neliešu rokās. Tautas fronte palīdzēja pārvērst par Padomju imperijas satelītiem Poliju, Bulgāriju, Rumāniju, Ungāriju un Čechoslovakiju, iznīcinot sev pakalpīgos demokratus . . .

Šo taktiku īpaši vērsa pret sociālistu partijām. Sakarā ar to daudzām bija pietiekami rūgti piedzīvojumi, lai tās padarītu immūnas. Diemžēl, tautas frontes mirāža vēl arvien pievelk citas aprindas: Eiropā — radikālās un katoļu aprindas, Āzijā — nacionālistus un Afrikā — antikoloniālistus. Par spīti daudziem un traģiskiem precedentiem, vēl ir demokratu līderi, kas, sadarbojoties ar komūnistiem, ir pietiekami akli, lai izietu cauri visas trīs standartfazes, dodot komūnistiem aizsegu, nododot komūnistu rokās varu, pašiem nozūdot kapos.

DIPLOMĀTIJAS, KULTŪRĀLĀS UN SAIMNIECISKĀS APMAIŅAS IZMANTOŠANA

Padomju diplomātija nav diplomātija šī vārda parastā nozīmē. Tā ir vēl viena no padomju propagandas galvenajām sfairām. Katra veida diplomātiska, kultūrāla, tirdznieciska, tehniska vai atlētiska apmaiņa komūnistu un citu valstu starpā tiek veikta, paturot prātā propagandas mērķus. Protams, tā nav atklāta komūnisma propaganda, bet netieša un apslēpta padomju politikai labvēlīgo uzskatu veidošana.

Visi padomju ārzemju misiju locekļi ir īpaši apmācīti, kā apburt un ieaijāt miegā augstākās politiskās aprindas zemēs, kuras tās gatavojas uzspridzināt. Pilnīgi aplams ir ieskats, ka kontaktēs ar komūnistiem var paplašināt viņu redzes aploku un humanizēt viņu uzskatus", jo tie nav ļaudis, kas varētu atļauties brīvi domāt; tos savalda, uzrauga un notur pie īstās ģenerāllīnijas ar ģimenes locekļiem — ķīlniekiem, kas tiem jāpamet Padomju Savienībā. Turpretim Rietumu ļaudis, sakarā ar savu ignoranci, sagatavošanas trūkumu, laipnību, un „no tāluma nākošo" lietu pievilcību, kā arī snobismu, kas nāk no kreisās puses, ir viegli iegūstami upuri. Kad Rietumi nosūta kādu cilvēku apmaiņas akcijā, tad tā arī ir apmaiņas akcija, bet kad to dara komūnisti, tad tas ir vienīgi apvērsumam.

Padomju sūtniecību, izstāžu, tūristu grupu, ekonomisko un kultūrālo misiju personāls skaitliski pārsniedz līdzīgas brīvās pasaules grupas personu ziņā 10-kārtīgi. Etiopijā, piemēram, padomju diplomātu ir vairāk nekā visām pārējām valstīm kopā. Meksikā padomju diplomātu ir trīsreiz vairāk nekā ASV. Tikpat nenormāls samērs ir Argentīnā un Indonēzijā. Nedrīkst aizmirst, ka viņu propagandu atbalsta un palielina satelitzemju un komūnistu Ķīnas diplomātiskie, saimnieciskie un kultūrālie dienesti. Beidzot jāmin arī visiem labi pazīstamā padomju diplomātu loma līdzekļu piegādāšanā vietējo komūnistu un apslēpto komūnistu darbībai.

Turpinājumā: PROMINENTU PERSONU IEAICINĀŠANA

FUTBOLA SEZONAS NOSLĒGUMS TORONTO

22. OKTOBRĪ, PLKST. 19.30 DV NAMĀ

Pēdējo spēli DV futbolisti pret spēcīgo vācu vienību Colping zaudēja ar 2:1. Reizē ar šo uzvaru vācieši ieguva 2. vietu 3. divizionā un tiesības spēlēt nākošā gada 2. divizionā. 3. divizionā meistara laurus un 1. vietu izcīnīja Emerald vienība ar 16 uzvarām, 2 neizšķirtām un 2 zaudētām spēlēm.

Pēc pēdējās spēles latviešu DV futbolisti palika 6. vietā 3. divizionā meistaribā ar 8 uzvarām, 5 neizšķirtām un 7 zaudētām spēlēm. Iegūto un zaudēto vārtu attiecība 43:40 latviešu vienības labā. Šīs sezonas iegūto un zaudēto vārtu attiecība ir tiešām iespaidīga, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem. Labākais vārtu guvējs bijis K. Gulbis, R. Rode paliek otrā vietā.

DV futbolisti rīko sezonas noslēguma vakaru ar balvu pasniegšanu un godināšanu. 22. okt., pl. 19.30, 123 Huron St., DV Toronto nod. namā. Visi sportisti, sporta draugi, labvēļi un pārējie, kam mīļš ir latviešu futbola sports, tiek laipni lūgti apmeklēt šo sezonas noslēguma sarīkojumu, lai godinātu to, kam ir panākumi un piedzīvojumi futbola laukā un draudzīgās pārrunās pieliktu punktu aizvadītajai sezonai. Tātad uz redzēšanos 22. oktobrī DV Toronto nodaļas namā.

Kurmītis.

JAUNA LIELVALSTS AFRIKĀ – NIGERIJA

Vēl nemaz nav tik sen, tikai divi gadu desmiti, kad ziņkārīgs ceļotājs, bez jebkādām robežu ejas formālitātēm varēja izbraukt gareniski cauri visai Afrikai — no Nīlas deltas līdz pat Adatas ragam pa britu imperijas pārvaldīto melnā kontinenta josliu vien, neskarot nevienu citu neatkarīgu valsti. Tas bija priekš 2. pasaules kara.

Acumirklī, šī gadusimta 60tos gadus ievadot, ģeogrāfiskais stāvoklis šai Afrikas daļā jau tik tālu mainījies, ka britu pārvaldē palikusi vēl vienīgi šīs joslas dienviddaļa, sākot ar Ugandu un Keniju.

No agrākajām britu, franču un italiešu kolonijām Afrikas ziemeļos un ziemeļaustrumos izaugušas diezgan nozīmīgas neatkarīgas valstis. Agrāk te bija viena vienīga brīvā valsts — Aitiopija. Pat seno laiku faraonu zemi — Ēģipti — toreiz pārvaldīja briti. Pretim Gibraltaram, britu sargu tornim, izplešas jaunā valsts Maroka. Tālāk — Tunisija, Lībija, Ēģipte (Apvienotā Arabu Republika), Sudāna, Somālija un Aitiopija.

Afrikas rietumu malā, kur agrāko laiku koloniālās varas centās katra sev izgriezt pa „kārtainās kūkas" gabalam, priekš 2. pasaules kara un vēl pēc tam bija tikai viena pati patstāvīga nēģeru republika,— Liberija. Tagad te jau ir vesela virkne neatkarīgu valstu, kā: jau minētā Liberija, Gana, Gvineja, Togo, Kamerūna, Kongo un nupat proklamētā Nigerija. Turklāt agrākās franču kolonijas ieguvušas patstāvību iekšējās lietās un vairākas jau gatavojas proklamēties par neatkarīgām valstīm. —

Kur tad īsti atrodas jaunā lielvalsts, Nigerija?

Ieskatoties Rietumāfrikas politisko vienību novietojumā atklājas, ka Nigerija aizņem krietni lielu zemes platību Augšgvinejas zemju joslā. Gvinejas taisnleņķi izliektās piekrastes ziemeļu malā, kur tās dienvidrietumu stūris atduras pret augsto Kamerunas kalnu. Tā Nigerijas dienvidu mala pieglaužas jūrai, kas kā plaši atvērti vārti ved uz pasaules kuģu lielceļiem un tā dod iespēju tiešai satiksmei ar visas pasaules piejūras zemēm.

Rietumos Nigerijai pieskaras franču agrākā kolonija Dahomeja, ziemeļos franču Nigera un Čada, bet dienvidaustrumos starp nesen proklamēto Kamerunas republiku, šaurās britu Kamerunas joslas, kuru liktenis vēl nav noskaidrojies.

Svarīgi ievērot, ka te siltuma ekvātors nesaietas ar ģeogrāfisko ekvātoru. Lai gan Nigerija atrodas ziemeļos aiz 4. ziemeļu platuma grāda, augstākās vidējās temperatūras josla iet pa tā vidieni, un termiskais ekvātors iesniedzas līdz 7. ziemeļu paralēlei.

Nigerijas zemes virsa patur galvenās visa kontinenta raksturīgās iezīmes, proti, plakankalne izvagota gaņām, platām, gan šaurām upju ielejām. Diezgan vienmuļā plakankalne lielāko tiesu turas ap 500 m lielā pacēlumā virs jūras līmeņa un tikai atsevišķās vietās sniedzas augstāk. Vecu laika zoba nodelvētas kalnu virknes nogāzes Nigerijā iesniedzas arī no Kamerūnas. Savdabīgu raksturu visai zemei piešķir divu varenu upju platās ielejas. Ieleju zemiene, nepaceļoties augstāk par 200 m virs jūras līmeņa, iesniedzas dziļi iekšzemē.

Galvenā upe Nigera un tās lielā pieteka Benūze satek Nigerijas valsts dienvidmalas pašā vidienē. Kā abas lielās upes, tā arī vairākas pietekas kuģojamas, un šiem upju ceļiem ārkārtīgi liela nozīme Nigerijas saimniecībā, kā preču pārvadāšanā, tā pasažieru satiksmē, jo cita veida ceļu te vēl maz. Nigera ietek jūrā, veidodama plašu deltu. Pie kuģiem ērti pieejamās attekas izaugusi Nigerijas lielākā ostas pilsēta Lagosa, kas reizē ir arī visas valsts galvaspilsēta. Nākotnē upju ūdeņiem te varētu būt izcila nozīme zemes mākslīgā apūdeņošanā, bet kritumi elektrības ražošanai. Klimats Nigerijā tipisks: dienvidos spilgti izteikts tropu lietus mežu klimats ar nelielām temperatūras svārstībām, kur kā dienu, tā naktī visos gada laikos termometrs turas starp plūs 25 un plūs 28 gradi C. Te iezīmējas četri gada laiki: divi mitrie un divi sausie periodi. — Jo tālāk uz ziemeļiem, jo četrdaļīgā gada gaita mazāk jūtama un pāriet tikai divos gada laikos — mitrajā un sausajā. Šai Nigerijas ziemeļu daļā valda Sudanas sausumu klimats. Temperatūras svārstība te lielāka, un reizēm te ielaužas sausais un karstais Saharas tuksneša vējš — homsins.

Dabiskā augu sega pielāgojusies klimata joslām. Jūras piekrastē, it īpaši Nigeras deltā, izplēsas mangroves, īpatnējie sālsūdeņu purvāji ar savdabīgiem, ne sevišķi augstiem kokiem un krūmiem. — Tālāk seko tropu lietus mežu josla, kuplākā un bagātākā augu sabiedrība. Aiz tās — savanas — ar retiem kokiem un augstu zāli, bet sausākās vietās stepes.

Kā jau siltā zemē, zemkopībā te atveras ārkārtīgi plaša augu izvēle. Vēl priekš nepilniem 100 gadiem Nigerijas piekraste bagātīgi apgādāja Anglijas ziepju fabrikas ar palmu eļļu. Eļļas palmas arī tagad te aug jo kupli un dod kā palmu eļļu, tā kodolu eļļu. Smiltainajā piekrastē tomēr jau iekārojusi vietu kokosa palma, kas dod kopru. Iztikai šai mūža mežu joslā turklāt atvadzē banānus, kosavu, saldo kartupeļus, vietumis arī rīsu, miletu un citus augus. Pats galvenais tirgus augs te ir kakao, un šai ziņā Nigerija pieder pie lielākajām „dievu barības" ražotājām pasaulē.

Savanās, blakus iztikas augiem, arvien lielāku nozīmi sāk ieņemt zemes rieksti. Ziemeļu malā, kur nav satopama miega slimības izplatītāja ce-ce muša, izveidojusies arī lopkopība, un šai nozarei te vēl ļoti plašas iespējas. Visā Nigerijā uzietas lielas zemes bagātības. Pašreiz izmanto tikai ērtāk pieejamos atradumus. Nākotnē te varētu izveidoties ļoti nozīmīga kalnrūpniecība.

Ieskaitot līdz šim kopā ar Nigeriju pārvaldīto Kamerūnu, jaunās valsts iedzīvotāju skaits sasniedz 35 miljonus. Līdz ar to Nigerija izvirzās par pašu iespaidīgāko neatkarīgo valsti visā Afrikā. To ievērojot, kļūst saprotams, ka par iespaidu un ietekmi Nigerijā „šķēpus lauž" jau kopš ilgāka laika pasaules varenākās valstis katra par sevi, un turklāt sīvi sacenšas Rietumi ar Austrumiem.

Nigerijā satiekas divas lielas nēģeru rases: bantu jeb Sudanas melnā rase no ziemeļiem un rietumiem un zulu nēģeri no dienvidiem. Tropu mežos vēl paglābušies šī apvidus pirmiedzīvotāji pigneji — mazi melni cilvēciņi. Ziemeļos piejaukušies jaunie ienācēji arabi. Eiropiešu samērā maz, jo klimats baltajiem maz piemērots. Sagaidāms, ka tūvākā nākotnē Nigeriju nākšies atstāt itin visiem baltajiem, kā tas vērojams Kongo un citās jaunajās melno valstīs. Atsevišķu cilšu un pusizveidotu tautu skaits Nigerijā ļoti liels. Pretestības asas un neizlīdzinātas. Sakarā ar to Nigerijā bieži vien uzliesmo gan atklāti, gan slepeni „krūmu" kari naidīgo cilšu starpā. Nigerija nav viengabalaina, bet vairāku iekšējo valstu federācija.

Kā risināsies jaunās lielvalsts Nigerijas likteņi, par to jo drīzi vien vēstīs pasaules notikumu vērotāju ziņojumi. Pats galvenais: melnā kontinenta pārveidošanās norisē atkal radusies jauna neatkarīga valsts, kuras iedzīvotāji atziti par nobriedušiem savas valsts pastāvēšanā un pārvaldīšanā.

Sakarā ar Toronto YMCAs 10 g. darba atceri basketbolā sacentās Grand Rapidu un Toronto YMCAs vienības. Uzvarēja viesi. Attēlā: kreisajā malā stāv Grand Rapidu vienības kapt. G. Zutis un labajā malā torontiešu kapt. J. Cīrulis. J. Kreiļa uzņ.

TORONTO LATVIEŠU BIEDRĪBAS

namā mainīts tālruņa numurs, kas tagad ir RO 3-2362. Namam ir arī jauna pārvaldniece —Lucija Atkauķe.

ELEONORA CIENĀ NIKITU AR KAKAO

Kā ziņo VPI aģentūra, Eleonora Rūzvelte 6. oktobrī ielūgusi Chruščevu uz „privātu partiju" savā namā 74 East St., un cienājusi savu sirdsdraugu ar kakao un kafiju. Nikitu pavadījuši viņa ārlietu ministrs Andrejs Gromiko un sūtnis ASV Michels Menšikovs.

DETROITĀ

● Latviešu apvienības Detroitā valdes sēdē priekšsēdis Oskars Deksnis sniedza pārskatu par LAD darbību valdes sēžu starplaikā. Priekšsēža vietn. Dainis Rudzītis atreferēja Apspiesto Nāciju asamblejas sēžu gaitu un novērojumus, kas gūti Nujorkā sakarā ar AN konferenci. Sarīkojumu daļas vadītāja Emma Bange ziņoja, ka pārkārtota latviešu vitrīna Internacionālajā institūtā. 6. novembrī notiks L. Sepes koncerts, uz kuru būs derīgs konc. abonementa kartes 1. kupons. Valde noteica ieejas maksu neabonentiem uz šo koncertu $2.- no personas, studējošai jaunatnei — $1,50. Valsts svētku sarīkojums paredzēts 27. novembrī Internacionālā institūtā.

Skolas pārzine Helēna Balode ziņoja par Latviešu skolas gaitu un darbību. Skolēnu skaits šogad ir 35.

LAD valde ieteic un aicina apmeklēt Baltiešu komitejas rīkoto Baltiešu tuvināšanās vakaru sestdien. 22. oktobrī. Balle Isle Casino telpās.

● Baltiešu komiteja Detroitā rīko sestdien, 22. oktobrī, plkst. 7.30 vakarā Belle Isle Casino telpās Baltiešu draudzības vakaru. Ielūgumus, kas reizē ir arī ieejas zīmes, var iegādāties iepriekš. Ieejas maksa — $4.00 no personas. Šīnī maksā ieskaitīti visi izdevumi, pilnas vakariņas un alus. Cita veida stipros dzērienus atļauts ienest un patērēt uz vietas. Būs dabūjama arī limonāde un ledus. Deja pie labā orķestra mūzikas.

HAMILTONIEŠI ŠĪ GADA LABĀKIE ŠĀVĒJI

Laikam paliekot vēsākam, mūsu mednieki un makšķernieki jau sākuši rīkot patikamas nodarbības siltās un jaukās telpās. Nupat pagājušā nedēļas nogalē savā gadskārtējā Rudens ballē pulcējās hamiltonieši, bet šo sestdien, uz mata pl. 7.30 vakarā St. Katerinas Atlanta kluba telpās ceremoniju meistars pasludinās par atklātu Katerinas mednieku un makšķernieku kluba balli. Jāatgādina, ka Atlanta klubs atrodas Genevas ielas galā, pie paša Ontario ezera. Sarīkojuma vietu nebūs grūti atrast arī torontiešiem un hamiltoniešiem, jo, iebraucot Katerinās, jāaptur uz ielas pirmais pretimnācējs un jāprasa: „Kur te šodien notiek tā omulīgā un jaukā balle?" Pretimnācējs, vienalga, vai tas būs kanadietis vai arī kādas etniskas grupas piederīgais, jūs milīgi paņems pie rokas un kā miesīgu dēlu aizvedīs uz mūsu mednieku un makšķernieku sarīkojuma vietu. Mēģiniet sarīkojumā ierasties laikus, jo programmu ar jaukām latviskām dziesmām ievadīs iecienītais sieviešu dubultkvartets „Līga". Lai jūs varētu labi izvalsēties un drusku parokenrollēt, tad Šūmaņa deju orķestris „Latinairis" spēlēs gandrīz bez pārtraukuma.

☆

Man jāpateicas St. Katerinas kluba priekšsēdim V. Zvejnieka kungam, kas laipnā kārtā pieņēmis aicinājumu būt mūsu laikraksta makšķernieku sacensībās novērtējumu galvenais tiesnesis. Tāpat tiesneša pienākumus ar prieku pildīt apsolījies balvu ziedotāju pārstāvis Ilmars Jankovskis. Tiesnešu kolēģiia ātrāk uz sēdi nesanāks. kamēr makšķerēšanas sezona visā zemē nebūs oficiāli pasludināta par slēgtu.

☆

Ar pēdējām trīs latviešu mednieku un makšķernieku klubu šaušanas sacensībām mūsu organizētie šāvēji šogad noslēdza sportošanu un tagad var droši mežos un purvos nodoties praktiskiem darbiem. Pēdējās sacensībās individuālā māla baložu šaušanā labākais bija torontietis A. Zilgalvis. Otrā vietā palika hamiltonietis Z. Lapukis un trešā vieta piekrita arī hamiltonietim — J. Brakmanim.

Speciālās balvas izcīņā uzvarētājs bija hamiltonietis R. Mierkalns. Māla baložu šaušanā vienībām uzvarētājs bija Hamiltona, otrā vietā palika Toronto un ar goda pilnu trešo vietu apmierinājās St. Katarines.

Mazkalibra ieroču individuālās sacensības beidzās ar sensācionālu gala rezultātu. St. Katerinas pārstāve I. Grīnberga, greznojusies ar uzvaras lauriem, iebāza maisā stiprā dzimuma pārstāvjus. Sudraba medaļu šajās sacensībās sev nodrošināja torontietis J. Ķeņģis, bet bronzas — hamiltonietis J. Brakmanis. Mazkalibra šaušanā jauniešiem pirmās trīs vietas savā starpā sadalīja katarīnieši — Andrejs Skalde, Aivars Freimanis un Juris Skalde. Senioru grupā pirmo vietu izcīnīja St. Katerinas klubs, otro Hamiltona un trešā vietā palika Toronto.

Mazkalibra šaušanā jauniešiem līdz 12 gadiem atkal pārsteigumu sagādāja aciga meitene. Jana Konrāde ieguva pirmo vietu, atstājot otrā vietā Omaru Ivanovski.

Šī gada visu sacensību kopnovērtējumā labākos panākumus uzrādījis Hamiltonas klubs (9 medaļas), St. Katerinas klubs izcinijis 7 pirmās vietas un torontiešī bijuši uzvarētāji 4 sacensību nozarēs.

☆

Atstājot karstos ieročus īstiem mednieķiem, atzīmēsim tos neskaitāmos brīvās dabas un rudens krāšņuma cienītājus, kas pēdējās nedēļu nogalēs ar saviem foto vai kino aparātiem šāvuši un atmiņai saglabājuši krāsu simfoniju skatus — gleznas, kuru darināšanā meistaru Rudeni vēl nav pārspējis neviens slavenākais pasaules mākslinieks. Piedzīvojumi rāda, ka vienkāršās un lētās fotografēšanas ierīces kādreiz dod labākus rezultātus nekā dārgās un komplicētās kameras. Protams, profesionāļa rokās labāka kamera dos labākus rezultātus, bet man jāliecina, ka ar 6 dolaru kastīti mani tuvākie radi krāsu bilžu uzņemšanā mani bāž pilnīgi maisā. Varbūt, ka jums arī, tāpat kā man, bieži iznāk pareizi nostādīt objektīvu, bet aizmirstas noteikt pareizo attālumu, vai arī šaut divas vai trīs krāsu bildes uz to pašu filmas strēmeļiti.

Jāatzīstas, ka pēdējā laikā sāku taisīt labākas bildes. Izrādās, ka Torontō ir vismaz 3 lieliski foto meistari. Šajā klasē nav ietilpināts Juris Benjaminš, jo viņa bildes jau sen sasniegušas starptautisko meistaru līmeni. Es jums ļoti ieteiktu kādā brīvā dienā iegriezties vai nu pie meistara V. Skudras, Ad. Jāniņa vai J. Kreiļa. Esmu pārliecināts, ka jūs vienā otrā gadījumā saņemsit labu padomu. Ir lietas, kas nav atrodamas labākā fotografēšanas rokas grāmatā bet mūsu meistari tās labi zina. Jūsu bildes būs augstākas kvalitātes, ja filmas apstrādāšanas un kopēšanas darbus uzticēsit savam profesionālam fotografam — latviešu meistaram.

A. Pelēkais.

DAŽOS VĀRDOS KANADĀ

Jauntoronto pilsētas galva Dons Rassels sūdzējies, ka policija esot tik aizņemta ar parkošanas „tikšu" rakstīšanu, ka bieži neredzot, ka satiksme vienvirzienu ielās notiekot abos virzienos. Vienreiz ar dzelteno tiketi „aplaimots" arī pats pilsētas galva.

Toronto Madisona avenijas iemītnieki sūdzējušies, ka medicīnas studentu rīkotās partijas ar katru nedēļu pieņemoties plašumā un skaļumā. Bungu rībināšana esot dzirdama pa lielu gabalu un uzdzivošana jo bieži esot „fantastiska". Policija jau vairākas reizes ieradusies apklusināt trokšņainos studentus, kas lietojuši arī alkoholu.